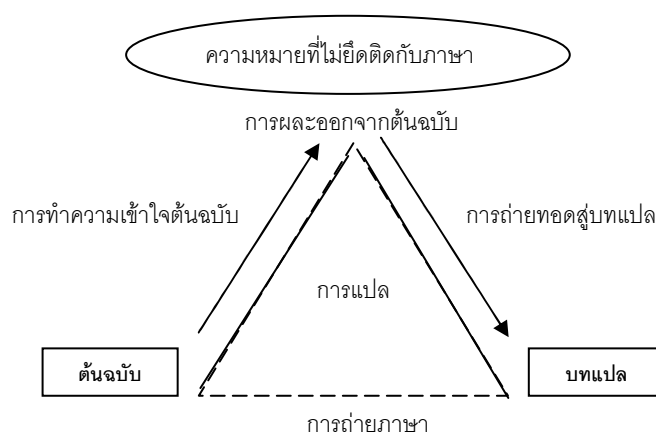

ภาค 2 วิเคราะห์การแปล

วิเคราะห์การแปล

ในการแปลนวนิยายเรื่อง “ราวีรักของโลล เว. ชไตน์” (Le ravissement de Lol V. Stein) ผู้แปลได้ยึดทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมาย (théorie interprétative de la traduction) ของสถาบันชั้นสูงด้านการล่ามและการแปล (École Supérieure d'Interprètes et de Traducteurs หรือ E.S.I.T.) เป็นแนวทางในการแปล ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการถ่ายทอดสารหรือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อในต้นฉบับไปสู่บทแปลในภาษาปลายทางซึ่งแตกต่างจากการถ่ายภาษา (Transcodage) ทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมายมีกระบวนการแปลอยู่ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การทำความเข้าใจต้นฉบับ (la compréhension)

ในขั้นตอนนี้ ผู้แปลจะต้องวิเคราะห์ต้นฉบับอย่างละเอียดรวมทั้งหาความรู้เสริมที่เกี่ยวข้องกับต้นฉบับเพื่อทำความเข้าใจสารหรือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อถึงผู้อ่าน

2. การผละออกจากต้นฉบับ (la déverbalisation)

หลังจากที่ผู้แปลเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อเป็นอย่างดีแล้ว ผู้แปลจึงเก็บกักเฉพาะสารนั้นโดยไม่ยึดติดกับตัวภาษาหรือรูปประโยคในต้นฉบับ

3. การถ่ายทอดสู่บทแปล (la réexpression)

ผู้แปลต้องถ่ายทอดสารซึ่งได้แก่ เนื้อหาและลีลาการประพันธ์ในต้นฉบับไปสู่ภาษาปลายทางให้ถูกต้องครบถ้วนโดยคำนึงถึงอักขรยลักษณ์ในภาษาปลายทางเพื่อให้ผู้อ่านบทแปลได้รับสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้เทียบเท่ากับผู้อ่านต้นฉบับและได้รับผลกระทบทางอารมณ์เท่าเทียมกัน

เมื่อผู้แปลได้ทำตามขั้นตอนของทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมายเป็นหลักแล้วจึงทำให้บทแปลที่ได้มีเนื้อหาตรงกับต้นฉบับ มีลีลาการใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติรวมทั้งสร้างผลกระทบด้านอารมณ์ความรู้สึกได้เทียบเท่ากับต้นฉบับ

ดังนั้นในขั้นตอนการทำความเข้าใจนวนิยายเรื่อง “ราวีรักของโลล เว. ชไตน์” ผู้แปลจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกลวิธีการประพันธ์อันแสดงถึงเอกลักษณ์ของผู้เขียน และทำความเข้าใจกลวิธีการเล่าเรื่องและเทคนิคต่างๆ ที่นิยมใช้ในนวนิยายแบบใหม่ (Nouveau roman) นอกจากนี้ผู้แปลยังต้องศึกษาค่านิยมของสังคมชนชั้นกลางจึงจะสามารถเข้าถึงจิตใจและความรู้สึกนึกคิดตัวละครรวมทั้งความสัมพันธ์ของตัวละครได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น จากนั้นผู้แปลจึงเก็บสารจากต้นฉบับไว้ในรูปแบบของความคิดเพื่อนำไปถ่ายทอดสู่บทแปลโดยไม่ยึดติดกับรูปแบบของภาษาต้นฉบับ

เมื่อถึงขั้นตอนการถ่ายทอด ผู้แปลต้องเลือกสรรโวหารในภาษาไทยซึ่งมีรูปแบบและสร้างผลกระทบทางอารมณ์เช่นเดียวกันกับต้นฉบับ ในขณะเดียวกันก็ต้องถ่ายทอดความหมายสู่บทแปลโดยคงลีลาการเขียนและความถูกต้องสอดคล้องกับอัจฉริยลักษณ์ของภาษาไทย

1. การทำความเข้าใจต้นฉบับ

ในการแปลนวนิยายเรื่อง “ราวีรักของโลล เว. ชไตน์” (Le ravisement de Lol V. Stein) ผลงานของมาร์กริต ดูราส (Marguerite Duras) ผู้แปลได้ทำตามขั้นตอนทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมายของสถาบัน ESIT ในขั้นตอนแรก ผู้แปลต้องทำความเข้าใจนวนิยายเรื่องนี้อย่างละเอียดเนื่องจากนวนิยายเรื่องนี้มีกลวิธีการประพันธ์อันโดดเด่นโดยเฉพาะในภาคจบซึ่งแตกต่างจากในภาคแรก

กลวิธีการเล่าเรื่องในภาคจบดำเนินเรื่องโดยการใช้บทสนทนาของตัวละครซึ่งมีความแตกต่างจากภาคแรกอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือในภาคแรกดูราสใช้การดำเนินเรื่องโดยให้ผู้เล่าสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลที่คนอื่นเล่าเกี่ยวกับตัวโลล (la quête) โดยที่ผู้เล่าไม่มีส่วนร่วมกับตัวละครในเรื่อง ส่วนในภาคจบนี้ผู้เล่าจะเปลี่ยนมาเป็น le narrateur personnage คือเป็นทั้งผู้เล่าและเป็นตัวละครหนึ่งในเรื่องโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ว่า “Je” ด้วยวิธีนี้ผู้อ่านจะสามารถทำความเข้าใจกับตัวละครได้ลึกซึ้งกว่าภาคแรกมากเนื่องจากผู้เล่ามีส่วนร่วมอยู่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องและเล่าจากสิ่งที่ผู้เล่าได้เห็นและได้ยินด้วยตนเอง ผู้อ่านจะได้สัมผัสกับอารมณ์และ

ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครที่สลับซับซ้อนไม่ธรรมดาอันเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งที่ดึงดูดให้ผู้อ่านติดตามทำความเข้าใจเพื่อค้นหาตัวตนที่แท้จริงของตัวละครว่าเป็นอย่างไร เมื่อเข้าใจกลวิธีการประพันธ์อย่างถ่องแท้แล้วก็จะเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของตัวละครและความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครตามลำดับ นอกจากนี้ผู้แปลยังต้องทำความเข้าใจสภาพสังคมของชนชั้นกลางซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องด้วย

การที่ผู้แปลจะสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องและเข้าถึงตัวละครได้อย่างถ่องแท้ นั้น ผู้แปลได้ให้ความสำคัญกับขั้นตอนการทำความเข้าใจต้นฉบับเป็นอันดับแรกทั้งในด้านกลวิธีการเล่าเรื่องและเทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการประพันธ์

1.1 การทำความเข้าใจกลวิธีการประพันธ์

ในภาคจบของนวนิยายเรื่องนี้มีกลวิธีการเล่าเรื่องที่ผู้เล่าเป็น le narrateur personnage โดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ว่า “Je” และใช้มุมมองในการเล่าเรื่องแบบมุมมองจำกัดซึ่งประกอบด้วย มุมมองแบบจำกัดภายนอก (Focalisation externe) และมุมมองแบบจำกัดภายใน (Focalisation interne) สลับกันทำให้ผู้อ่านเข้าถึงความซับซ้อนของตัวละครแต่ละตัวได้มากขึ้น เข้าใจนิสัยใจคอของตัวละครจากคำพูดและการกระทำมากขึ้นกว่าในภาคแรก นอกจากนี้ผู้แปลยังพบว่า มีเทคนิคการประพันธ์ใหม่ ๆ ซึ่งผู้เขียนนำมาใช้ ได้แก่ เทคนิคการจับภาพด้วยสายตา (Technique du regard) หรือเทคนิคการจับภาพด้วยกล้องถ่ายภาพ (Technique du caméra) ซึ่งคล้ายกับเทคนิคการถ่ายทำภาพยนตร์ที่กล้องจะจับภาพตัวละครในแต่ละอิริยาบถ รวมทั้งสีหน้าและแววตาของตัวละครด้วยการใช้มุมมองที่แตกต่างกันและเทคนิคการเล่าเรื่องย้อนหลัง (Analepse หรือ Flashback) ซึ่งตัวละครหรือผู้เล่าสามารถเล่าย้อนหรือคิดถึงเหตุการณ์ในอดีตขณะที่เรื่องกำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีเทคนิคการเล่าเรื่องซ้ำ (Technique des répétitions du récit) ซึ่งเป็นการเล่าเหตุการณ์เดียวกันซ้ำหลายหนเพื่อสะท้อนให้เห็นความรู้สึกหมกมุ่นของตัวละครเกี่ยวกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเป็นพิเศษ

กลวิธีการเล่าเรื่อง

ในภาคแรกผู้เขียนเล่าเรื่องโดยไม่เปิดเผยให้ทราบว่าผู้เล่าเป็นใครแต่ให้ผู้เล่าเป็นผู้รวบรวมข้อมูลของโลลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่อยู่รอบๆ ตัวโลลโดยรวบรวมความคิดเห็นในรูปแบบของการสอบถามที่เรียกว่า “la quête” ผู้เล่าใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 แทนตัวเองว่า “Je” ส่วนในภาค

จบผู้เขียนเพิ่งจะเปิดเผยตัวผู้เล่าในบทแรกของภาคจบทำให้ผู้อ่านได้ทราบว่า “Je” ก็คือฌาคส์ โอลด์ตัวละครตัวหนึ่งในเรื่องซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนที่ชัดเจนในการเล่าเรื่องดังที่ Borgomano ได้วิเคราะห์ไว้ว่า

“Mais au début du huitième chapitre (p.75), la situation du narrateur change brusquement. (...)”

En tant que personnage, il acquiert une identité : un nom, un métier : médecin, un passé et une relation avec les autres personnage : (...)”

(ที่มา : Borgomano, 1997, p.49-50)

เนื่องจากผู้แปลตัดตอนต้นฉบับมาแปลเฉพาะในตอนท้ายของเรื่อง ผู้แปลจึงขอเน้นไปที่กลวิธีที่ผู้เขียนใช้ในภาคจบซึ่งเริ่มหลังจากที่ตาเตียนาได้แนะนำให้โลลรู้จักกับฌาคส์ โอลด์ในฉากจบของภาคแรกซึ่งทำให้ผู้อ่านได้รู้ว่าแท้จริง “ผู้เล่า” ก็คือฌาคส์ โอลด์ ตัวละครสำคัญตัวหนึ่ง ผู้เล่าได้เปลี่ยนบทบาทมาเป็น le narrateur personnage คือเป็นทั้งผู้เล่าและเป็นตัวละครหนึ่งในเรื่องโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ว่า “Je” นอกจากผู้อ่านจะได้ทราบว่าผู้เล่าคือฌาคส์ โอลด์แล้ว ผู้เล่ายังได้เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเรื่องอายุ หน้าที่การงานของเขาและเขายังได้บอกอย่างตรงไปตรงมาว่าเขาเป็นซุ้รักของตาเตียนาและทำงานที่โรงพยาบาลเขตในแผนกเดียวกันกับ ปีแยร์ เบิกเนอร์สามีของตาเตียนา

ตัวอย่าง

“Trente –six ans, je fais partie du corps médical. Il n’y a qu’un an que je suis arrivé à S.Tahla. Je suis dans le service de Pierre Beugner à l’Hôpital départemental. Je suis l’amant de Tatiana Karl.” (p.9)

ผู้อ่านจะได้เห็นจุดเปลี่ยนของกลวิธีการเล่าเรื่องที่ผู้เล่าเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้เล่าที่รับรู้เรื่องราวจากคำบอกเล่าของคนอื่นในภาคแรกมาเป็นผู้เล่าที่อยู่ร่วมในเหตุการณ์และรับรู้เรื่องราวต่างๆ ในฐานะตัวละครเอกตัวหนึ่งซึ่งตกอยู่ในห้วงรักเพราะเขาตกหลุมรักตัวละครอีกตัวซึ่งก็คือโลล เว. ซีไจน์ ตัวละครเอกของเรื่อง ดังที่ Borgomano ได้วิเคราะห์ไว้ว่า

“À partir du moment où Jacques Hold entre dans l’histoire de Lol, il tend à «abandonner la position de narrateur comme sujet de la connaissance» pour acquérir « la position de protagoniste comme sujet du désir» ”

(ที่มา : Borgomano, 1997, p.51)

การที่ผู้เล่าเป็นตัวละครตัวหนึ่งและได้เข้ามามีส่วนร่วมในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ นั้น น่าจะทำให้ผู้อ่านเข้าถึงความซับซ้อนของตัวละครได้มากขึ้นรวมถึงเข้าใจนิสัยใจคอของตัวละคร จากคำพูดและการกระทำได้มากขึ้นกว่าในภาคแรก โดยเฉพาะโลลซึ่งในภาคแรกผู้เล่าได้ฟังเรื่องของเธอจากคำบอกเล่าของคนอื่นๆ เท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วกลับตรงกันข้ามเนื่องจากผู้เขียนกำหนดให้ผู้เล่าทำหน้าที่เป็นทั้งผู้เล่าและตัวละครตัวหนึ่งซึ่งตกหลุมรักโลลจึงทำให้ผู้เล่ามองเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยสายตาของผู้ที่มีความรัก (regard amoureux) และเล่าเรื่องตามความเห็นของตนที่เอนเอียงเข้าข้างโลล ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้อ่านตัดสินใจได้ยากกว่าอะไรคือความจริง ส่งผลให้เรื่องมีความซับซ้อนและยากต่อการค้นหาความจริง ผู้อ่านไม่อาจทราบว่าตัวตนที่แท้จริงของโลลนั้นเป็นเช่นไร ตัวอย่างเช่น ตอนที่ผู้เล่าได้พบโลลที่บ้านของตาเตียนา คาร์ลเป็นครั้งแรกเมื่อโลลเล่าให้ตาเตียนาฟังเรื่องรูปถ่ายที่พบโดยบังเอิญแต่ไม่ได้นำมาให้ทุกคนดู ตาเตียนาจึงนึกไม่ออกว่ามีรูปใบนั้นอยู่ทั้งๆ ที่เธอคือคนในรูปใบที่โลลอ้างถึง ขณะที่ฉากนี้ ผู้เล่าเรื่องซึ่งไม่เคยรู้จักโลลมาก่อนและเพิ่งได้พบกับโลลเป็นครั้งแรกกลับเชื่อตามที่โลลบอกว่ามีรูปใบนั้นอยู่จริงซึ่งเป็นเรื่องแปลกและไม่น่าจะเป็นไปได้ที่จะเชื่อใจคนที่เพิ่งจะพบกันครั้งแรกถึงขนาดนั้นแสดงให้เห็นชัดเจนว่าความเห็นของฉากสนั้นฟังไม่ขึ้นเพราะถูกความรักบังตา

ตัวอย่าง

“Elle a parlé tout de suite à Tatiana d’une photographie retrouvée au hasard d’un rangement récent dans une chambre de grenier: elles y étaient tous les deux, la main dans la main, dans la cour du collège, en uniforme, à quinze ans. Tatiana ne se souvenait pas de cette photographie. J’ai cru moi-même à l’existence de celle-ci. Tatiana a demandé à la voir. Lol le lui a promis.” (p.9)

ยิ่งกว่านั้นในขณะที่ตาเตียนาซึ่งเคยเป็นเพื่อนสนิทกับโลลมาก่อนมั่นใจว่าโลลยังไม่หายจากอาการป่วยทางจิตอย่างแน่นอน แต่ฉากนี้ซึ่งเพิ่งรู้จักโลลเป็นครั้งแรกกลับเห็นว่าโลลพูดจาชัดถ้อยชัดคำเหมือนกับคนปกติทั่วไปและไม่มีอาการของคนป่วยทางจิตเลยสักนิด หาก

พิจารณาให้ดูระหว่างความเห็นของตาเตียนาซึ่งรู้จักโลลมาก่อนกับความเห็นของฌาคส์ซึ่งไม่รู้เรื่องอะไรเกี่ยวกับโลลเลยก็จะพบว่าตาเตียนาน่าเชื่อถือมากกว่า จึงเห็นได้ชัดว่าฌาคส์มองโลลในแง่ดีเกินจริงเพราะเขาตกหลุมรักเธอ

ตัวอย่าง

“Lol parla peu mais avec assez de clarté, de netteté pour rassurer qui que ce soit sur son état actuel, mais pas elle, Tatiana. Tatiana, elle, s’inquiétait autrement que les autres à propos de Lol : qu’elle ait si bien recouvré la raison l’attristait.” (p.9)

แม้ว่าคนอื่นเชื่อว่าโลลน่าจะปิดบังอาการป่วยทางจิตของตนที่เกิดจากความผิดหวังในรักครั้งแรกแต่ฌาคส์กลับไม่เชื่อว่าจะเป็นอย่างนั้น ด้วยความที่เขากำลังหลงใหลในตัวโลลเขาจึงเห็นว่าเธอก็ยิ้มแย้มแจ่มใสเหมือนคนปกติทั่วไป

ตัวอย่าง

“Que cachait cette revenante tranquille d’un amour si grand, si fort, disait-on, qu’elle en avait comme perdu la raison? J’étais sur mes gardes. Elle est douce, souriante, elle parle de Tatiana Karl.” (p.15)

ในการพบกันครั้งที่สองที่บ้านของโลล ฌาคส์ได้มีโอกาสรู้จักโลลมากขึ้น ตอนที่โลลเล่าถึงชีวิตเธออย่างละเอียดเสียจนตาเตียนาและปิแยร์รู้สึกเบื่อแต่ฌาคส์เป็นเพียงคนเดียวที่ดูสนใจสิ่งทีุ่ทุกคนรู้สึกเบื่อหน่าย ถึงแม้จะเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่คนอื่นเห็นว่าไม่ใช่เรื่องสำคัญที่ต้องพูดถึงแต่ฌาคส์ก็ตั้งใจฟังที่โลลพูดทุกคำแสดงให้เห็นว่าฌาคส์สนใจโลลมาก เขาจึงอยากรู้เรื่องราวทุกอย่างเกี่ยวกับเธอ

ตัวอย่าง

“Lol récite sa vie, depuis son mariage : ses maternités, ses vacances. Elle détaille – elle croit peut-être que c’est ce qu’on veut savoir – la grandeur de la dernière maison qu’elle a habitée, à U Bridge, pièce par pièce, de façon assez longue pour que la gêne s’installe de nouveau chez Tatiana Karl et Pierre Beugner. Je ne perds aucun mot. Elle raconte en fait le dépeuplement d’une demeure avec sa venue.” (p.17)

1.1.2 มุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมอง (Focalisation) คือการเล่าเรื่องโดยผ่านสายตาหรือผ่านมุมมองของผู้เล่าซึ่งอาจปรากฏตัวหรือไม่ปรากฏตัวในเรื่องก็ได้หรือผู้เล่าอาจปรากฏตัวในฐานะตัวละครตัวหนึ่งในเรื่องโดยเป็นทั้งผู้เล่าและตัวละครแล้วเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปตามสิ่งที่ตนเองเห็นหรือคิดโดยแบ่งมุมมองเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1.1.2.1 มุมมองแบบสัพพัญญู (Omniscient) คือการที่ผู้เล่ามีมุมมองเสมือนว่ามองเห็นเหตุการณ์ทุกอย่างจากเบื้องบน เขาจึงสามารถรู้ความเป็นไปของตัวละครทั้งหมด ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทั้งรูปร่าง หน้าตา นิสัยใจคอและความคิดของตัวละครทุกตัวรวมทั้งเหตุการณ์ที่ดำเนินอยู่ในสถานที่ต่างๆ ในเวลาเดียวกันด้วย

“Le point de vue “omniscient”: dans ce cas, le récit est conduit par un narrateur qui donne une connaissance totale non seulement des faits (quelque soient le lieu et l’époque où ils prennent place) mais aussi de ce que pensent et ressentent les personnages.”

(ที่มา : Pratique du français, 1986, p.123)

1.1.2.2 มุมมองแบบจำกัดภายนอก (Focalisation externe) คือ การที่ผู้เล่าเล่าจากสิ่งที่เห็นจากภายนอก ทั้งภาพเหตุการณ์ สถานที่และถ้อยคำโดยไม่พยายามที่จะล่วงรู้ถึงจิตใจและอดีตที่ผ่านมาของตัวละคร

“Le point de vue externe : les faits, les lieux, les discours semblent perçus par un observateur extérieur qui livre un témoignage mais qui ne nous donne pas accès aux pensées des personnages ou à leur histoire passée”

(ที่มา : Pratique du français, 1986, p.122)

1.1.2.3 มุมมองแบบจำกัดภายใน (Focalisation interne) คือการที่ผู้เล่าเล่าถึงเหตุการณ์และตัวละครอื่นๆ ในฐานะตัวละครที่มีส่วนร่วมอยู่ในเหตุการณ์และพยายามล่วงรู้ถึง

ความคิดและอารมณ์ความรู้สึกข้างในของตัวละครอื่นโดยการคาดคะเนหรือตีความอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครนั้นๆ ตามที่ตนเองคิดหรือรู้สึก

“Le point de vue interne : la vision des événements et des autres personnages est celle d'un personnage qui participe à l'histoire et l'interprète à sa manière”

(ที่มา : Pratique du français, 1986, p.123)

ในภาคจบของเรื่อง “ราวีรักของโลล เว. ซีไตร์น” ผู้เขียนใช้วิธีการเล่าเรื่องโดยให้ผู้เล่าเป็น le narrateur personnage ซึ่งใช้มุมมองแบบจำกัดภายนอก (Focalisation externe) และมุมมองแบบจำกัดภายใน (Focalisation interne) สลับกันไปมาตามที่คุณเล่าต้องการให้ผู้อ่านรับรู้มากขึ้นเพียงใด

มุมมองแบบจำกัดภายนอก

การที่ผู้เล่าเป็นตัวละครตัวหนึ่งในเรื่องและได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ต่างๆ ทำให้เขาสามารถถ่ายทอดเหตุการณ์และอากัปกริยาของตัวละครอื่นๆ ออกมาตามที่คุณเล่าเห็นได้ ตัวอย่างเช่น ในครั้งแรกที่โลล เว. ซีไตร์น มาที่บ้านของตาเตียนา คาร์ล โลลได้เล่าถึงรูปถ่ายสมัยนักเรียนที่เธอเจอโดยบังเอิญให้ตาเตียนาฟัง ในตอนนั้นปีแยร์ เบิกเนอร์และฌาคส์ โฮลด์ซึ่งเป็นผู้เล่าก็อยู่ร่วมสนทนากับหญิงทั้งสองคนด้วย ผู้เล่ารู้เรื่องรูปใบนั้นตามคำบอกเล่าของโลลและถ่ายทอดให้ผู้อ่านรู้ตามที่ตนเห็นและได้ยิน

ตัวอย่าง

“Elle a parlé tout de suite à Tatiana d'une photographie retrouvée au hasard d'un rangement récent dans une chambre de grenier: elles y étaient tous les deux, la main dans la main, dans la cour du collège, en uniforme, à quinze ans. Tatiana ne se souvenait pas de cette photographie....” (p.9)

นอกจากนี้ระหว่างการสนทนาระหว่างโลล ตาเตียนา ปีแยร์ และฌาคส์ ผู้เล่าเห็นว่าตาเตียนาคอยจ้องจับผิดโลลและได้ยินปีแยร์เล่าว่าเมืองเอส. ตาห์ลาเปลี่ยนไปมากจากตอนที่หญิงทั้งสองยังสาวๆ ส่วนโลลเล่าว่าเธอรู้ถึงการก่อสร้างใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างละเอียด ผู้เล่าจึงถ่ายทอดให้ผู้อ่านรับรู้เหตุการณ์ตามที่เห็นและได้ยินมา

ตัวอย่าง

“La conversation devint commune, se ralentit, s’engourdit parce que Tatiana épiait Lol, ses moindres sourires, ses moindres gestes, et ne s’occupait qu’à cela. Pierre Beugner parla à Lol de S.Tahla, des changements qui s’y étaient produits depuis la jeunesse des deux femmes. Lol connaissait tout de l’agrandissement de S.Tahla, du percement des rues nouvelles, des plans de construction dans les faubourgs, elle en parla d’une voix posée comme de son existence. Puis de nouveau le silence s’installa. On parla de U. Bridge, on parla.” (p.11)

อีกครั้งที่เห็นได้ชัดเจนคือในการพบกันครั้งที่สองที่บ้านของโลล ขณะที่โลลและตาเตียนาอยู่กันตามลำพังในห้องรับแขก ผู้เล่าเห็นหญิงทั้งสองจากทางหน้าต่าง ฌาคส์ซึ่งเป็นผู้เล่าจึงอยู่ในฐานะของผู้สังเกตการณ์โดยไม่ได้เข้าร่วมวงสนทนา ผู้เล่าเห็นหญิงทั้งคู่เดินผ่านหน้าต่างและได้ยินทั้งคู่คุยกันหลังจากที่โลลเดินมาเปิดหน้าต่างห้องแต่ผู้เล่าตั้งใจถ่ายทอดให้ผู้อ่านรับรู้เฉพาะสิ่งที่เห็นโดยไม่แสดงความคิดเห็นและตั้งใจไม่ถ่ายทอดเรื่องที่ตนได้ยิน ทั้งนี้อาจมีจุดประสงค์เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านสงสัยและอยากรู้ว่าโลลและตาเตียนาคุยกันเรื่องอะไร

ตัวอย่าง

“Lol, dans le même mouvement que tout à l’heure, ramène Tatiana au centre du salon. Je retourne à la baie d’où je les vois. Je les entends et je les vois. Elle lui tend un fauteuil de telle façon qu’elle tournera le dos au jardin. Elle s’assied en face d’elle. Tout l’éventail des baies est sous son regard. Si elle veut regarder elle peut. Elle ne le fait pas une seule fois.” (p.33)

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำที่บ้านของโลล ผู้เล่าได้สังเกตการแต่งกาย การแต่งหน้าและทรงผมของโลลและตาเตียนา ผู้เล่าบรรยายให้เห็นว่าโลลนั้นแต่งกายตามปกติในขณะที่ตาเตียนาแต่งตัวอย่างพิถีพิถันต่างจากตอนที่ไปพบฌาคส์ที่โรงแรมเดส์บัวส์

ตัวอย่าง

“Elles portent toutes deux ce soir des robes sombres qui les allongent, les font plus minces, moins différentes l’une de l’autre, peut-être, aux yeux des hommes. Tatiana Karl, au contraire, d’avec ses amants, a une coiffure souple, rejetée, presque à

toucher son épaule en une masse nouée, lourde. Sa robe ne resserre pas son corps comme ses austères tailleurs d'après-midi. La robe de Lol, à l'inverse de celle de Tatiana, je crois, prends son corps de près et lui donne davantage encore cette sage raideur de pensionnaire grandie. Elle est coiffée comme d'habitude, un chignon serré au dessus de la nuque, depuis dix ans peut-être l'est-elle ainsi. Ce soir elle est fardée il me semble un peu trop, sans soin.” (p.111)

เช้าวันที่โลลและฌาคส์จะเดินทางไปที. บีชด้วยกัน เมื่อฌาคส์มาถึงสถานีรถไฟ เขาก็พบเธอมารอเขาอยู่ที่ชานชาลา ก่อนแล้ว ผู้เล่าบรรยายถึงภาพของแสงที่ตกกระทบและส่องประกายระยิบระยับรอบๆ ตัวโลล สอดคล้องกับดวงตาของโลลที่เป็นประกายสวยงามยามต้องแสงแดด

ตัวอย่าง

“Comme la première fois Lol est déjà là sur le quai de la gare, presque seule, les trains des travailleurs sont plus tôt, le vent frais court sous son menteau gris, son ombre est allongée sur la pierre du quai vers celles du matin, elle est mêlée à une lumière verte qui divague et s'accroche partout dans des myriades des petits éclatements aveuglants, s'accroche à ses yeux qui rient, de loin, et viennent à ma rencontre, leur minerais de chair brille, brille, à découvert.” (p.139)

อีกฉากหนึ่งที่โลลพลัดกลับไปบนชายหาดที่ที.บีช ฌาคส์มองดูเธออย่างใกล้ชิดมาก จนเห็นเงาของคิ้วที่ทอดลงบนใบหน้าของเธอแสดงให้เห็นว่าเมื่ออยู่กันตามลำพังนั้นทั้งคู่อยู่ใกล้ชิดกันมากจนสามารถสังเกตเห็นรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ของอีกฝ่ายได้

ตัวอย่าง

“Elle dort toujours, dans la même position. Il y a une heure qu'elle dort. La lumière penche un peu. Ses cils font une ombre. Il y a un peu de vent. Sa main est restée à l'endroit où elle s'est endormie, un peu plus enlisée dans le sable, on ne voit plus ses ongles.” (p.165)

นอกจากลักษณะ ท่าทางของตัวละครแล้ว ยังมีฉากที่ผู้เล่าใช้มุมมองจากภายนอก เพื่อถ่ายทอดลักษณะของตัวอาคาร ถนนหนทางหรือสถานที่ที่ได้พบเห็น ตัวอย่างเช่น ภาพของ

อาคารรูปนกสีขาวขนาดใหญ่ซึ่งเป็นคาสีโนของเทศบาลเมืองที่.ปีชโดยให้รายละเอียดทั้งที่ตั้ง
รูปร่าง สี สัน ขนาด การตกแต่งประดับประดาเพื่อแสดงให้ผู้อ่านทราบถึงความใหญ่โตและวิจิตร
งดงามของตัวอาคาร

ตัวอย่าง

“Au centre de T. Beach, d’une blancheur de lait, immense oiseau posé, ses deux ailes régulières bordées de balustrades, sa terrasse surplombante, ses coupoles vertes, ses stores verts baissés sur l’été, ses rodomontades, ses fleurs, ses anges, ses guirlandes, ses ors, sa blancheur toujours de lait, de neige, de sucre, de Casino municipal.” (p.155)

อีกตัวอย่างหนึ่งคือฉากที่ผู้เล่าบรรยายถึงภาพถนนที่ลาดลงไปสู่ทะเลที่.ปีชและ
บรรดาคนที่เดินสวนทางขึ้นมาจากชายหาด

ตัวอย่าง

“La rue est large et descend avec nous vers la mer. Des jeunes gens la remontent, en maillots de bain, en robes de couleurs vives. Ils ont le même teint, les cheveux collés par l’eau de mer, ils ont l’air de rejoindre une famille unique aux membres très nombreux. Ils se quittent, salut, se donnent rendez-vous pour tout à l’heure, tous sur la plage. Ils rentrent pour la plupart dans des petits pavillons meublés à un étage, laissent la rue toujours plus déserte à mesure qu’on avance. Des voix des femmes crient des prénoms. Des enfants répondent qu’ils arrivent. Lol dévisage sa jeunesse avec curiosité.” (p.157)

มุมมองแบบจำกัดภายใน

มุมมองแบบจำกัดภายในที่ใช้ในภาคจบของนวนิยายเรื่องนี้เป็นมุมมองที่ผู้เล่าซึ่งเป็น
ตัวละครตัวหนึ่งมองตัวละครตัวอื่นๆ ในกรณีของตาเตียนา คาร์ล ผู้เล่าใช้มุมมองแบบจำกัด
ภายในถ่ายทอดความคิด อารมณ์และความรู้สึกภายในใจของตาเตียนา คาร์ลออกมาได้อย่าง
ละเอียดละออ นั่นก็เป็นเพราะผู้เล่าหรือฌาคส์ โอลด์นั้นเป็นผู้รักของตาเตียนา เขาจึงสนิทสนมและ
รู้จักนิสัยใจคอของตาเตียนาเป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น ตอนที่โหลไปหาตาเตียนาที่บ้านครั้งแรก

ระหว่างที่สนทนากันอยู่ตาเตียนามองออกไปนอกบ้าน เมื่อเห็นตาเตียนามีท่าทางเศร้าอย่างนั้นฌาคส์ก็รู้ได้ทันทีว่าตาเตียนากำลังนึกถึงเรื่องการเดินทางไปพบเขาและมีความสัมพันธ์กันที่โรงแรมเป็นครั้งแรก ฌาคส์ซึ่งเป็นผู้เล่าจึงสามารถถ่ายทอดความในใจของตาเตียนาให้ผู้อ่านได้รับรู้ราวกับเข้าไปนั่งอยู่ในจิตใจของเธอ

ตัวอย่าง

“Le soir, Tatiana s’attristait toujours. Jamais elle n’oublait. Ce soir encore elle regarda un instant au-dehors : l’étendard blanc des amants dans leur premier voyage flotte toujours sur la ville obscurcie. La défaite cesse d’être de lot de Tatiana, elle se répand, coule sur l’univers. ...” (p.17)

ในการพบกันครั้งที่สองที่บ้านของโลล ขณะที่โลลและตาเตียนาคุยกันตามลำพังในห้องรับแขกซึ่งมีหน้าต่างปิดอยู่ ฌาคส์สังเกตว่าการที่หน้าต่างห้องถูกปิดไว้นั้นเป็นเรื่องผิดปกติ เพราะตอนที่ทุกคนมาถึงบ้านโลล หน้าต่างเปิดอยู่และโลลบอกว่าในฤดูนี้เธอจะเปิดหน้าต่างทิ้งไว้ ฌาคส์รู้ถึงความคิดของตาเตียนาเป็นอย่างดี เขาจึงเข้าใจว่าตาเตียนาเป็นคนบอกให้โลลปิดหน้าต่างเพราะเธอตั้งใจจะบอกความในใจให้โลลฟังเพียงคนเดียวและไม่ต้องการให้คนอื่นได้ยิน

ตัวอย่าง

“Il fait bon. Cependant Lol a fermé les baies du salon contrairement à son habitude. Lorsque nous sommes arrivés devant cette maison, obscure, aux fenêtres ouvertes, elle a dit à Tatiana qui s’étonnait, qu’elle faisait ainsi en cette saison. Ce soir, non. Pourquoi? Sans doute Tatiana l’a-t-elle demandé. C’est Tatiana qui a son cœur à ouvrir à Lol, ce cœur dont jamais nous ne parlons ensemble, pas Lol, cela, je sais.” (p.29)

ระหว่างที่สนทนากันอยู่ ฌาคส์ซึ่งเป็นผู้รักของตาเตียนาและเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของเธอเห็นตาเตียนาจ้องโลลไม่วางตาและได้ยินเรื่องที่หญิงทั้งสองคุยกันเขาก็เข้าใจและถ่ายทอดความคิดของตาเตียนาออกมาในรูปของถ้อยคำที่ตาเตียนาพูดกับตัวเองในใจ (monologue intérieur) ราวกับผู้เล่าได้ยินความคิดของตาเตียนาว่าเธอกำลังลังเลใจว่าจะคบโลลเป็นเพื่อนต่อไปดีหรือไม่ หลังจากที่เธอจับได้ว่าโลลโกหกกับเธอทั้งเรื่องรูปถ่ายและเรื่องออกไปซื้อของนอกเมือง

ตัวอย่าง

“Tatiana regarde fixement Lol : va-t-elle la rejeter pour toujours, ou au contraire la revoir, la revoir encore avec passion?” (p.37)

อีกตอนหนึ่งที่ผู้เล่าถ่ายทอดความคิดของตาเตียนาออกมาในรูปแบบของบทพูดเดี่ยวในใจคือตอนที่ตาเตียนามองดูฌาคส์และโลลเดินร่วมกันในงานเลี้ยงอาหารค่ำที่บ้านโลล เธอแสดงออกถึงความรู้สึกหึงหวงฌาคส์และอิจฉาโลลอย่างชัดเจนจากการที่ตาเตียนายกเรื่องที่ฌาคส์สามารถอยู่เฉยๆ กับโลลได้แต่อยู่กับตนเองไม่ได้ ผู้เล่าใช้วิธีขึ้นต้นด้วยคำว่า “J’invente” แสดงให้เห็นว่าเขาเดาเองว่าตาเตียนาคงจะคิดเช่นนั้น เนื่องจากฌาคส์สนิทและรู้จักตาเตียนาดี จึงทำให้ผู้อ่านเชื่อได้ว่าตาเตียนาน่าจะรู้สึกเช่นนั้นจริงๆ

ตัวอย่าง

“J’invente :

Comme ils se taisent encore, pense Tatiana. J’ai l’habitude, je sais le faire sombrer dans des hébétudes muettes et tristes, il en sort avec peine, elles lui plaisent. Ce silence qu’il observe avec Lol V. Stein, je ne crois pas l’avoir vu l’observer avec moi jamais, même la première fois lorsqu’il est venu me chercher, un après-midi, en l’absence de Pierre, et qu’il m’a emmenée, sans un mot, à l’Hôtel des Bois. Voici ce que j’ignore : cet homme qui s’efface, dit qu’il aime, désire, veut revoir, s’efface encore plus à mesure qu’il dit. Je dois avoir un peu de fièvre. Tout me quitte, ma vie, ma vie.” (p.121)

ผู้เล่ายังใช้ความสนิทสนมในการอ่านใจตาเตียนาอีกครั้งในงานเลี้ยงเดียวกัน ตอนที่ตาเตียนาเริ่มสงสัยว่าฌาคส์จะรู้จักโลลดีขนาดรู้จักโลลได้อย่างไรกัน ตาเตียนาถามเพียงสั้นๆ แต่ฌาคส์ก็เข้าใจว่าที่จริงแล้วตาเตียนาสงสัยในตัวเขามากขนาดไหน

ตัวอย่าง

“Avec la même lenteur qu’un moment avant Tatiana s’est retournée vers moi. Je pâlis. Le rideau vient de s’ouvrir sur le tourment de Tatiana Karl. Mais curieusement, sa suspicion ne porte pas immédiatement sur Lol.

- Comment savez-vous ces choses-là sur Lol ?

Elle veut dire : comment les savez-vous à la place d'une femme ? à la place d'une femme qui pourrait être Lol ?" (p.115)

ผู้เล่าใช้มุมมองแบบจำกัดภายในเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกของตาเตียนาอีกครั้ง ระหว่างการสนทนากันครั้งแรกที่บ้านของตาเตียนาเนื่องจากฌาคส์เป็นผู้รักของตาเตียนาเขาจึงคุ้นเคยกับตาเตียนาดี เมื่อเห็นตาเตียนาแสดงอาการปฏิกิริยาต่างๆ ออกมาตอนที่เธอละความสนใจจากโลลและไม่ทันระวังตัว เขาก็เข้าใจได้ทันทีว่าตาเตียนากำลังคิดถึงฌาคส์ของพวกเขาทั้งคู่ที่โรงแรมเดส์บัวส์

ตัวอย่าง

“Quand Tatiana abandonne un peu Lol, qu'elle cesse de la questionner, cela se voit davantage: Tatiana en présence de ses amants s'émeut toujours du souvenir toujours proche des après-midi à l'Hôtel des Bois. Qu'elle se déplace, se relève, ajuste sa coiffure, s'asseye, son mouvement est charnel. Son corps de fille, sa plaie, sa calamité bienheureuse, il crie, il appelle le paradis perdu de son unité, il appelle sans cesse, désormais, qu'on le console, il n'est entier que dans un lit d'hôtel.” (p.13)

ส่วนมุมมองแบบจำกัดจากภายในที่ผู้เล่าใช้ถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกของโลล นั้นแตกต่างจากการถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกของตาเตียนาเพราะผู้เล่าเพียงจะรู้จักกับโลลได้ไม่นานและไม่รู้จักนิสัยใจคอของเธอดีเหมือนอย่างที่เราจะรู้จักตาเตียนา แต่เนื่องจากผู้เล่าตกหลุมรักโลลเขาจึงพยายามทุกทางที่จะรู้จักและเข้าใจโลลให้ได้มากที่สุด เขาสังเกตทุกรายละเอียด ทุกอาการปฏิกิริยาแล้วนำมาตีความเพื่อถ่ายทอดสิ่งที่อยู่ภายในใจของโลลออกมาโดยใช้การอ่านความรู้สึกนึกคิดจากสีหน้าและแววตาของเธอในบางครั้ง เขาจึงไม่ค่อยมั่นใจว่าตนเองเข้าใจจิตใจโลลจริงๆ หรือเปล่า นอกจากนั้นผู้เล่ายังสอดแทรกความคิดเห็น (commentaire) ที่ไม่เป็นกลางของตนผสมปนเปอยู่ในเรื่องที่เล่าจนทำให้ผู้อ่านไม่แน่ใจว่าจริงๆ แล้วโลลเป็นคนอย่างไร ตัวอย่างเช่น ในการพบกันครั้งแรกที่หน้าบ้านของตาเตียนา ฌาคส์ทราบทันทีว่าโลลปรารถนาในตัวเขาจากสายตาของโลลที่สื่อสัญญาณบางอย่างในครั้งแรกที่สบตากันแต่หลังจากที่สนทนากันไปสักครูโลลแสร้งทำเป็นว่าไม่แยแสฌาคส์ซึ่งเขาก็รู้ได้ว่าโลลตั้งใจปิดบังอำพรางความรู้สึกบางอย่าง

จากท่าทีของโลลที่ไม่ยอมมองมาที่เขาเลยจนผิดสังเกตฌาคส์จึงตีความว่าโลลต้องการสื่อบางอย่างให้เขารู้จากการที่เธอแก้มองทำเมินเฉยใส่เขา

ตัวอย่าง

“J’étais le seul à savoir, à cause de ce regard immense, famélique qu’elle avait eu pour moi en embrassant Tatiana, qu’il y avait une raison précise à sa présence ici. Comment cela était-il possible? Je doutais. Pour me plaire davantage à retrouver la précision de ce regard, je doutais encore. Il différait totalement de ceux qu’elle avait à présent. Il n’en restait rien. Mais le désintérêt dans lequel elle me tenait maintenant était trop grand pour être naturel. Elle évitait de me voir. Je ne lui adressais pas la parole.” (p.13)

เพื่อให้แน่ใจว่าเขาเข้าใจถูกต้องว่าโลลทำเป็นไม่สนใจฌาคส์จึงแสวงถามโลลเรื่องที่จะจะไปที. ปีชเพื่อตีความสนใจจากเธอ โลลตกใจจึงเผลอหันมองฌาคส์ด้วยสายตาอย่างที่เขาอยากให้เห็น โลลตอบส่งเดชไปว่าเธออาจจะกลับไปที. ปีชปีนี้ได้ ฌาคส์เข้าใจความคิดของโลลได้จากการอ่านสายตาที่เธอเผลอมองมานั่นเอง

ตัวอย่าง

“Je voulais revoir ses yeux sur moi : Je dis :

- Pourquoi ne pas y retourner cet été-ci?

Elle me regarda, comme je le désirais. Ce regard qui lui échappa détournait le cours de sa pensée. Elle répondit au hasard :

- Peut-être cette année. J’aimais bien la plage – à Tatiana - tu te souviens ? ” (p.19)

ตัวอย่างต่อมาได้แก่ ในการพบกันครั้งแรกที่บ้านตาเตียนนา เมื่อเธอเข้าชี้ถามโลลเกี่ยวกับเรื่องที่พวกเขาเข้าใจผิดกันสมัยสาว ๆ ฌาคส์เข้าใจความรู้สึกของโลลว่าเธอไม่ชอบให้ใครมาถามเข้าชี้จากที่เขาสังเกตเห็นโลลมีท่าทีเคร่งเครียด ฌาคส์ถ่ายทอดความรู้สึกของโลลตามที่เขาคาดคะเนเอาเอง

ตัวอย่าง

“Tendue, n’aimant pas qu’on la questionne ainsi, elle fit néanmoins cette réponse, navrée de décevoir Tatiana:” (p.13)

ต่อมาระหว่างที่สนทนากันอยู่ฌาคส์สังเกตเห็นโลลแสดงท่าทีบางอย่าง เมื่อโลลเห็นตาเตียนาใจลอยเพราะนึกถึงความรักของเธอที่โรงแรมเดส์บัวส์ ฌาคส์จึงคาดคะเนเอาว่าโลลคงจะสงสัยว่าเขากับตาเตียนาจะมีความสัมพันธ์เกินกว่าความเป็นเพื่อนปกติทั่วไป

ตัวอย่าง

“Elle paraissait flairer quelque chose, se douter qu’il y avait entre Tatiana et moi autre chose qu’une relation amicale.” (p.13)

นอกจากนี้ในตอนแรกที่โลลไปหาตาเตียนาที่บ้านและอ้างว่ามาหาเพราะคิดถึงตาเตียนา แต่เมื่อตาเตียนาถามเรื่องราวความสัมพันธ์กับเพื่อนในอดีต โลลแสดงท่าทีบางอย่างที่ทำให้ฌาคส์ซึ่งเพิ่งจะรู้จักกับโลลก็มองออกและเข้าใจความคิดของโลลว่าเธอกำลังพยายามจะนึกถึงเรื่องดีๆ ในอดีตเพื่อจะโน้มน้าวให้ตาเตียนาเชื่อว่าเธอมาพบตาเตียนาด้วยความคิดถึงจริงๆ แต่ท้ายที่สุดเธอก็ยังไม่ออก

ตัวอย่าง

“Lol chercha de toutes ses forces à deviner quoi dans sa jeunesse, quel détail aurait permis à Tatiana de retrouver un peu de cette amitié si vive qu’elle lui vouait au collège. Elle ne trouva pas.” (p.11)

ฌาคส์เริ่มรู้จักตัวตนและเข้าถึงความคิดของโลลมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ในช่วงหลังเริ่มมีการใช้มุมมองจากภายในเพื่อถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกเล็กๆ ภายในใจของโลลมากขึ้น เช่นตอนที่โลลนัดให้ฌาคส์ไปพบที่ร้านน้ำชาใกล้สถานีกรีนทาวน์ ระหว่างที่ทั้งคู่พูดถึงตาเตียนา ฌาคส์สามารถถ่ายทอดความรู้สึกของโลลออกมาได้โดยที่เธอไม่ต้องได้พูดออกมา

ตัวอย่าง

“Je vois qu’un rêve est presque atteint. Des chairs se déchirent, saignent, se réveillent. Elle essaie d’écouter un vacarme intérieur, elle n’y parvient pas, elle est débordée par l’aboutissement, même inaccompli, de son désir. Ses paupières battent sous l’effet d’une lumière trop forte. Je cesse de la regarder le temps que dure la fin très longue de cet instant. ” (p.89)

ในงานเลี้ยงที่บ้านของโลลขณะที่ฌาคส์กำลังเต้นรำกับตาเตียนาอยู่นั้นเขาก็สังเกตเห็นโลลเลือกแผ่นเพลงแต่ฌาคส์ก็รู้ว่าโลลกำลังคิดถึงเรื่องอื่นโดยผู้เล่าใช้คำว่า “je crois sur Lol V. Stein” ในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดในใจของโลล

ตัวอย่าง

“Lol est assise près du phonographe. Elle paraît être seule à ne pas avoir remarqué. Des disques lui passent entre les mains, elle paraît découragée. Ce que je crois sur Lol V. Stein, ce soir : les choses se précisent autour d'elle et elle en aperçoit tout à coup les arêtes vives, les restes qui traînent partout dans le monde, qui tournent, ce déchet à moitié rongé par les rats déjà, la douleur de Tatiana, elle le voit, elle est embarrassée, partout le sentiment, on glisse sur cette graisse. Elle croyait qu'un temps était possible qui se remplit et se vide alternativement, qui s'emplit et se désemplit, puis qui est prêt encore, toujours, à servir, elle le croit encore, elle le croira toujours, jamais elle ne guérira. ” (p.127)

ผู้อ่านจะค่อยๆ รู้จักตัวตนของโลลมากขึ้นเรื่อยๆ และเห็นว่าโลลยังคงติดขัดกับเหตุการณ์ในอดีต จากมุมมองภายในที่ผู้เล่าถ่ายทอดความคิดของโลลที่ปรารถนาให้เรื่องราวในอดีตกลับมาเกิดขึ้นใหม่เป็นพันครั้ง

ตัวอย่าง

“Lol rêve d'un autre temps où la même chose qui va se produire se produirait différemment. Autrement. Mille fois. Partout. Ailleurs. Entre d'autres, des milliers qui, de même que nous, rêvent de ce temps, obligatoirement. Ce rêve me contamine. ” (p.171)

1.1.3 เทคนิคการจับภาพด้วยสายตา (Technique du regard)

เทคนิคการจับภาพด้วยสายตา (Technique du regard) หรือ เทคนิคการจับภาพด้วยกล้องถ่ายภาพ (Technique du caméra) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการสร้างภาพยนตร์โดยใช้กล้องถ่ายภาพยนตร์จับภาพการเคลื่อนไหวของตัวละครในทุกอิริยาบถ ผู้เขียนได้นำเทคนิคนี้มาปรับใช้กับงานเขียนของเธอซึ่งนับเป็นเรื่องแปลกใหม่ในยุคนั้น ผู้อ่านต้องตีความและตัดสินเรื่องราว

จากภาพกิริยาอาการและการเคลื่อนไหวในแต่ละอิริยาบถโดยผู้เล่าจะไม่บอกให้ผู้อ่านรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร ตัวอย่างเช่นตอนที่ตาเตียนาและโลลคุยกันตามลำพังในห้องรับแขก โดยมีฌาคส์ โอลด์แอบดูอยู่หลังหน้าต่างและเป็นผู้ถ่ายทอดฉากที่เกิดขึ้นตามลำดับเหมือนการจับภาพด้วยกล้องถ่ายภาพยนตร์นั้น ผู้เขียนใช้เทคนิคการจับภาพด้วยสายตาในฉากที่ผู้เล่าแอบดูโลลและตาเตียนาคุยกันอยู่ไกลๆ โดยสายตาของผู้เล่าจับภาพและถ่ายทอดการเคลื่อนไหวของตัวละครที่ละอิริยาบถให้ผู้อ่านได้เห็นถึงอากัปกริยาของโลลและตาเตียนาทุกอิริยาบถเช่นเดียวกับที่กล้องถ่ายภาพจับภาพหญิงทั้งสองจากที่ไกลๆ

ตัวอย่าง

“Voici que Tatiana se lève, dit quelque chose avec véhémence. Alors Lol d’abord s’écarte et puis elle revient, se rapproche de Tatiana, et caresse légèrement ses cheveux. ” (p.31)

ตอนที่ฌาคส์ขับรถเพื่อตามหาโลลจนพบ เขาลงจากรถแล้วเดินตามเธอไปเพื่อดูว่าเธอไปทำอะไรที่ไหน ในฉากที่เขาแอบตามเธอไปนั้น ผู้เล่าได้ถ่ายทอดภาพของโลลออกมาที่ละอิริยาบถเหมือนมีกล้องคอยจับภาพเธอเดินลัดเลาะไปในเมือง

ตัวอย่าง

“(…) Elle tourne sur la droite dans la direction qui mène vers chez elle, elle disparaît. Je reviens vers l’auto, épuisé. Elle continue donc ses promenades et je pourrai, si je ne peux pas arriver à l’attendre, la rencontrer. Elle marchait assez rapidement, elle ralentissait parfois jusqu’à s’arrêter puis repartait. Elle était plus grande que chez elle, plus élancée. ” (p.83)

หลังอาหารค่ำที่บ้านของโลล ฌาคส์ยังคงจับตามองเธอตามเคยแต่ครั้งนี้ตาเตียนาเข้ามาหาโลลเพื่อกันตัวเธอออกจากแขกคนอื่นเพื่อจะถามเรื่องส่วนตัว สายตาของผู้เล่าจึงเปลี่ยนมาจับการเคลื่อนไหวของตาเตียนาที่วนอยู่รอบๆ โลลและบรรยายให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ละขั้นตอน

ตัวอย่าง

“Dans un mouvement enveloppant de Tatiana, Lol se trouve prise. Je pense à la nuit où l’a rencontrée Jean Bedford : Tatiana tout en lui parlant lui barre le passage

avec assez d'adresse pour que Lol ne s'aperçoive qu'elle ne le franchit pas, Tatiana l'empêche d'aller ainsi vers les autres invités, elle la sort de leur groupe, l'amène avec elle, l'isole. C'est fait au bout d'une vingtaine de minutes. ” (p.111)

นอกจากผู้เขียนจะใช้เทคนิคการจับภาพด้วยสายตาในการจับภาพการเคลื่อนไหวของตัวละครในแต่ละฉากแล้ว ผู้เขียนยังใช้เทคนิคนี้ในการซูมภาพเข้าและออกและจับนิ่งให้เห็นกระทั่งแววตาของตัวละครอีกด้วยเพื่อบ่งชี้ให้เห็นอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากตัวละครสามารถแสดงความรู้สึกผ่านสายตาโดยไม่ต้องพูดอะไรเลยก็ได้ ตัวอย่างเช่น ตอนที่อยู่ในวงสนทนาที่บ้านของตาเตียนา ผู้เล่ามองดูนัยน์ตาของโกลและถ่ายทอดภาพสายตาออกมาอย่างละเอียดลึกซึ้งว่าเป็นสายตาที่นุ่มละมุนหม่นเศร้า การบรรยายลักษณะนี้เป็นเทคนิคที่เลียนแบบการใช้กล้องถ่ายทำภาพยนตร์ซูมเข้าไปจับภาพสายตาของตัวละครใกล้ ๆ จนเห็นรายละเอียดต่างๆ ชัดเจน

ตัวอย่าง

“Ses yeux sont veloutés comme seuls les yeux sombres le sont, or les siens sont d'eau morte et de vase mêlées, rien n'y passe en ce moment qu'une douceur ensommeillée. ” (p.19)

ผู้เขียนใช้เทคนิคการจับภาพด้วยสายตาในการเล่าเรื่องทำให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องราวตามที่ผู้เล่าต้องการและเข้าใจเรื่องได้ชัดเจนกว่าการบรรยายความรู้สึกข้างใน

1.1.4 เทคนิคการเล่าเรื่องย้อนหลัง (Analepse หรือ Flashback)

เทคนิคการเล่าเรื่องย้อนหลัง (Analepse หรือ Flashback) เป็นเทคนิคที่เกี่ยวกับลำดับเวลาในการเล่าเรื่องซึ่งนิยมใช้ในนวนิยายแบบใหม่ (Nouveau Roman) โดยตัวละครสามารถย้อนกลับไปเล่าถึงเรื่องราวในที่เกิดขึ้นในอดีตในขณะที่เรื่องกำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน เหมือนกับชีวิตจริงของคนเราที่คิดย้อนกลับไปกลับมาระหว่างเรื่องในอดีตและปัจจุบันได้ ตัวละครซึ่งไม่ใช่ผู้เล่าจะเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวพาผู้อ่านย้อนกลับไปสู่อดีตโดยใช้การเล่าผ่านบทสนทนาทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต

เทคนิคการเล่าเรื่องย้อนหลังที่ใช้ในนวนิยายเรื่องนี้เป็นการเล่าย้อนเหตุการณ์ในอดีตผ่านทางตัวละคร ตัวอย่างเช่น การเล่าถึงความทรงจำในอดีตที่โลลและตาเตียนามีร่วมกัน โดยตาเตียนาเป็นผู้หววนระลึกถึงการเล่นสนุกกับโลลเมื่อสมัยเป็นนักเรียนประจำ ผู้เขียนนำเทคนิคนี้มาใช้โดยให้ตาเตียนาเล่าย้อนถึงชีวิตสมัยเป็นนักเรียนของเธอและโลลเพื่อให้ผู้อ่านเห็นมิติภาพที่แน่นแฟ้นในอดีตระหว่างโลลกับตาเตียนาราวกับว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจริงในขณะที่เล่าอยู่

ตัวอย่าง

“Le jeudi, Tatiana raconte, elles deux refusaient de sortir en rangs, avec le collège, elles dansaient dans le préau vide – on danse. Tatiana? – un pick-up dans un immeuble voisin, toujours le même, jouait des danses anciennes – une émission-souvenir qu’elles attendaient, les surveillantes étaient envolées, seule dans l’immense cour du collège où on entendait, ce jour-là, les bruits des rues. Allez, Tatiana, Allez, on danse, parfois exaspérées, elles jouent, crient, jouent à se faire peur. ” (p.21)

นอกจากเรื่องสมัยวัยรุ่นแล้วตาเตียนายังเล่าเรื่องงานเต็มร่ำให้ฌาคส์ฟังอย่างละเอียดเมื่อทั้งสองมีความสัมพันธ์กันที่โรงแรมเดส์บัวส์ ฌาคส์เล่ารายละเอียดนี้ให้โลลฟังตามที่เธอขอร้องขณะที่ทั้งคู่อยู่ในร้านน้ำชาใกล้สถานีรถไฟกรีนทาวน์

ตัวอย่าง

“Tatiana raconte avec beaucoup de détails et en revenant souvent sur les mêmes le bal du Casino municipal où Lol, dit-on, a perdu la raison. Très longuement elle décrit la femme maigre habillée de noire. Anne-Marie Stretter, et le couple qu’ils faisaient avec Michael Richardson, comment ils avaient la force de danser encore, comment il était tout à fait étonnant de voir que cette habitude avait pu leur rester encore dans cet ouragan de la nuit qui paraissait avoir chassé de leur vie toute habitude, même, dit Tatiana, celle de l’amour. ” (p.93)

อีกตัวอย่างหนึ่งคือการที่โลลเล่าย้อนถึงชีวิตครอบครัวของเธอสมัยที่เธออาศัยอยู่ที่เมืองยู. บริดจ์ให้ทุกคนฟังทั้งเรื่องชีวิตสมรส วันหยุดพักร้อนหรือความใหญ่โตกว้างขวางของบ้านที่เธอและครอบครัวอาศัยอยู่เพื่อแสดงให้ทุกคนเห็นว่าเธอดำเนินชีวิตอย่างคนปกติคนหนึ่ง ไม่ได้มีอาการป่วยทางจิตอย่างที่ตาเตียนาสงสัย ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักชีวิตที่ผ่านมา 10 ปีของโลลในเมืองยู.บริดจ์ไปพร้อมๆ กับตาเตียนา ฌาคส์และปีแยร์

ตัวอย่าง

“Lol récite sa vie, depuis son mariage : ses maternités, ses vacances. Elle détaille – elle croit peut-être que c’est ce qu’on veut savoir – la grandeur de la dernière maison qu’elle a habitée, à U Bridge, pièce par pièce, de façon assez longue pour que la gêne s’installe de nouveau chez Tatiana Karl et Pierre Beugner. Je ne perds aucun mot. Elle raconte en fait le dépeuplement d’une demeure avec sa venue.” (p.17)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้เทคนิคเล่าย้อนโดยให้ตัวละครตัวหนึ่งเล่าให้ตัวละครอื่นฟัง แต่สำหรับตัวอย่างต่อไปนี้จะแตกต่างออกไปโดยผู้เขียนใช้วิธีเล่าย้อนผ่านบทสนทนาของตัวละครซึ่งเป็นบทสนทนายาวไกลและตาเตียนาตอนที่ทั้งคู่คุยถึงงานเด่นรำที่ที. บีชเมื่อสิบปีก่อน การเล่าย้อนเหตุการณ์ทำให้ผู้อ่านได้เห็นวาทะเตียนาและโลลนั้นจำรายละเอียดเกี่ยวกับงานได้แตกต่างกัน ตาเตียนาเล่าว่าเธออยู่ข้างๆ โลลตลอดงานเด่นรำที่ที. บีชแต่โลลกลับจำไม่ได้ว่าตาเตียนาอยู่ร่วมในงานเด่นรำนั้นด้วย

ตัวอย่าง

“- De l’amour, dit-elle, je me souviens.

Tatiana fixe le vide.

- Ce bal! oh! Lol, ce bal!

Lol sans changer de pose fixe le même vide que Tatiana.

- Comment? demande-t-elle. Comment sais-tu?

Tatiana doute. Elle crie enfin.

- Mais Lol, j’étais là toute la nuit, près de toi.

Lol ne s’étonne pas, ne cheche même pas à se souvenir, c’est inutile.

- Ah! c’était toi, dit-elle. J’avais oublié.” (p.41)

การเล่าย้อนเหตุการณ์ในอดีตผ่านบทสนทนาทำให้เรื่องที่เล่ามีความสมจริงสมจังมากขึ้นเพราะสามารถเล่าโดยยกเอาคำพูดของตัวละครที่เคยพูดในอดีตมาเล่าอีกทอด เช่นในฉากงานเลี้ยงอาหารค่ำที่บ้านโลล ระหว่างที่โลล ตาเตียนาและฌาคส์จับกลุ่มคุยกัน ฌาคส์ก็หวนคิดและเล่าถึงการสนทนาทางโทรศัพท์กับตาเตียนาเรื่องที่เธอถามว่าพวกเขาจะเป็นคนรักกันจริงๆ ได้หรือไม่

ตัวอย่าง

“ Au téléphone elle m’a demandé si j’apercevais une manière possible non d’amour, mais amoureuse, entre nous, plus tard, plus tard.

- Est-ce que tu peux faire comme s’il n’était pas impossible qu’un jour en t’appliquant tu me trouves une nouveauté, je changerai ma voix, mes robes, je couperai mes cheveux, il ne restera rien.

Je n’ai pas démordu de ce à quoi je me tiens. Je lui ai dit que je l’aimais. Elle a raccroché.” (p.117)

และสุดท้ายคือการเล่าย้อนเหตุการณ์ในอดีตจากจินตนาการของผู้เล่าเอง ในขณะที่โลลและฌาคส์เดินทางด้วยรถไฟไปยังที. ปีชด้วยกันเขาจินตนาการถึงเหตุการณ์ที่โลลเดินทางด้วยรถไฟขบวนเดียวกันนี้ออกจากที. ปีชหลังจากงานแต่งงานเมื่อสิบปีก่อนพร้อมกับพ่อแม่ของเธอที่คอยดูแลเธอไม่ห่าง

ตัวอย่าง

“Ç’avait été par ce train qu’elle était repartie pour toujours, dans un compartiment comme celui-ci, entourée de parents qui essuient la sueur qui coule de son front, qui la font boire, qui la font s’allonger sur la banquette, une mère l’appelle son petit oiseau, sa beauté.” (p.151)

จากตัวอย่างทั้งหมดที่ยกมาจะเห็นได้ว่าไม่ว่าผู้เขียนจะใช้เทคนิคการเล่าย้อนแบบใดก็สามารถเล่าย้อนเหตุการณ์ให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องราวในอดีตได้โดยไม่ต้องเล่าตามลำดับเวลาดังเช่นวิธีเล่าที่ใช้ในนวนิยายแบบเก่า

1.1.5 เทคนิคการเล่าเรื่องซ้ำ (Technique des répétitions du récit)

เทคนิคการเล่าเรื่องซ้ำ (Technique des répétitions du récit) คือเทคนิคการเล่าซ้ำเรื่องเดิมที่ผู้เล่าถ่ายทอดสิ่งที่ตัวละครนำมาคุยกันใหม่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและสะท้อนให้เห็นว่าตัวละครตัวนั้นครุ่นคิดหรือหมกมุ่นอยู่กับเหตุการณ์เดิมๆ และอาจจะแสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการทางความคิดของตัวละครอีกด้วย

ในนวนิยายเรื่องนี้มีการเล่าซ้ำทั้งในระดับคำและระดับประโยค ผู้อ่านอาจเกิดความเบื่อหน่ายที่ต้องอ่านรายละเอียดเดิมซ้ำๆ แต่หากพิจารณาให้ดีทุกครั้งที่อ่านผู้อ่านจะได้ข้อมูลและรับทราบเหตุการณ์เพิ่มขึ้นหรือแตกต่างไปจากเดิมในแง่ภาษาและรายละเอียดของเหตุการณ์ ดังที่ Borgomano วิเคราะห์ไว้ว่า

“La répétition se manifeste aussi dans l'écriture même, au niveau des mots, des phrases. C'est une constante de l'écriture du roman sur laquelle il serait fastidieux de revenir en détail, mais qui est très sensible à tous les détours du texte et dès les premières pages (...)”

(ที่มา : Borgomano, 1997, p.60)

ตัวอย่างเช่น ในภาคแรกผู้เล่าถ่ายทอดเรื่องราวในวัยเด็กของโลกที่เขาได้ฟังมาจากตาเตียนา (จากภาคแรก หน้า 11)

ตัวอย่าง

“(...) Au collège, dit-elle, et elle n'était pas la seule à le penser, il manquait déjà quelque chose à Lol pour être – elle dit : là. Elle donnait l'impression d'endurer dans un ennui tranquille une personne qu'elle se devait de paraître mais don't elle perdait la mémoire à la moindre occasion. Gloire de douceur mais aussi d'indifférence, découvrait-on très vite, jamais elle n'avait paru souffrir ou être peinée, jamais on ne lui jamais vu une larme de jeune fille. Tatiana dit encore que Lol V. Stein était jolie, qu'au collège on se la disputait bien qu'elle vous fût dans les mains comme l'eau parce que le peu que vous reteniez d'elle valait la peine de l'effort. Lol était drôle, moqueuse impénitente et très fine bien qu'une part d'elle-même eût été toujours en allée loin de vous et de l'instant. ... ”

ในภาคจบผู้เล่าเล่าถึงเรื่องนี้ซ้ำอีกครั้งเพื่อแสดงให้เห็นว่าเขานึกวนเวียนถึงเรื่องต่างๆ ของโลกอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นเรื่องในอดีตหรือปัจจุบัน

“(...) Au collège, dit-elle, il manquait quelque chose à Lol, déjà elle était étrangement incomplète, elle avait vécu sa jeunesse comme dans une sollicitation de ce qu'elle serait mais qu'elle n'arrivait pas à devenir. Au collège elle était une merveille de douceur et d'indifférence, elle changeait d'amies, elle ne luttait jamais contre l'ennui, jamais une larme de jeune fille. Lorsque le bruit avait couru de ses fiançailles avec Michael Richardson, Tatiana, elle n'avait cru qu'à moitié de cette nouvelle. Qui aurait pu trouver Lol, qui aurait retenu son attention entière? ou du moins une part suffisante de celle-ci pour la faire s'engager dans le mariage? Qui aurait conquis son cœur inachevé? Tatiana croit-elle encore s'être trompée?” (p.15)

ในการเล่าครั้งที่สองมีข้อมูลบางอย่างที่เคยเล่าครั้งแรกขาดหายไป นั่นก็คือเรื่องที่ตาเตียนาเล่าถึงโลลว่าเป็นคนสวยที่ใคร ๆ ก็อยากจีบเป็นแฟนแต่โลลก็ไม่คิดจะคบใครจริงจัง อีกทั้งโลลยังเป็นคนประหลาดและชอบยั่มหยัมนคนอื่นด้วย

“Tatiana dit encore que Lol V. Stein était jolie, qu'au collège on se la disputait bien qu'elle vous fût dans les mains comme l'eau parce que le peu que vous reteniez d'elle valait la peine de l'effort. Lol était drôle, moqueuse impénitente et très fine bien qu'une part d'elle-même eût été toujours en allée loin de vous et de l'instant. ... ”

อาจเป็นไปได้ว่าผู้เล่านั้นเลือกจำเฉพาะส่วนที่เขาพึงพอใจและสนใจตัดข้อมูลบางส่วนที่แสดงถึงตัวตนที่ไม่ดีของโลลทิ้งไปเพราะเขาเชื่อว่าโลลนั้นเป็นคนดีและไม่เชื่อที่ตาเตียนาพูดไม่ดีเกี่ยวกับโลลต่าง ๆ นานา หรืออาจเป็นไปได้เช่นกันว่าเขาลืมเล่าให้ครบถ้วนถือเป็นธรรมชาติของการเล่าเรื่องที่อาจมีอะไรตกหล่นไปบ้าง

นอกจากการเล่าซ้ำในระดับย่อหน้าแล้วยังมีการเล่าซ้ำในระดับคำอีกด้วย ตัวอย่างเช่น ตอนที่โลลมีโอกาสนั่งอยู่ตามลำพังกับฌาคส์ที่บ้านของเธอหลังจากที่ตาเตียนาและปีแยร์ลากลับไปแล้ว โลลสารภาพกับฌาคส์ว่าเธอเห็นเขาและตาเตียนาที่โรงแรม โลลได้บรรยายสภาพเปลือยเปล่าของตาเตียนาว่า “เปลือยกายอยู่ภายใต้ผมสีดำ” จากนั้นวลีนี้ก็ดังก้องอยู่ในความคิดของฌาคส์ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ผู้เขียนใช้เทคนิคการเล่าเรื่องซ้ำ (Technique des répétitions

du récit) โดยเน้นวลี “nue sous ses cheveux noirs” เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนกตกใจของฌาคส์ซึ่งไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าโลลจะรู้ความลับของเขาถึงขนาดได้เห็นตาเตียนาอยู่ในสภาพเปลือยเช่นนั้น สำหรับฌาคส์ มันเป็นภาพที่ติดตาตรึงใจและเขาก็คิดหมกมุ่นถึงตาเตียนาในสภาพนั้นด้วย

ตัวอย่าง

“- Votre chambre s’est éclairée et j’ai vu Tatiana qui passait dans la lumière.

Elle était nue sous ses cheveux noirs.

Elle ne bouge pas, les yeux sur le jardin, elle attend. Elle vient de dire que Tatiana est nue sous ses cheveux noirs. Cette phrase est encore la dernière qui a été prononcée. J’entends : « nue sous ses cheveux noirs, nue, nue, cheveux noirs ». Les deux derniers mots surtout sonnent avec une égale et étrange intensité. Il est vrai que Tatiana était ainsi que Lol vient de la décrire, nue sous ses cheveux noirs.” (p.65)

นอกจากนี้ผู้เขียนยังถ่ายทอดเหตุการณ์งานเต้นรำผ่านทางบทสนทนาระหว่างตาเตียนาและโลลเพื่อแสดงว่าตัวละครยังจดจำและคิดวนเวียนถึงงานเต้นรำเมื่อสิบปีที่แล้วนับเป็นวิธีการที่ผู้เขียนใช้เทคนิคการเล่าเรื่องซ้ำเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของโลลที่หมกมุ่นอยู่กับเรื่องงานเต้นรำนั้นและความปรารถนาให้เหตุการณ์งานเต้นรำอันเป็นจุดเริ่มต้นของเรื่องราวทั้งหมดในอดีตย้อนกลับมาและเกิดขึ้นอีกครั้ง เช่นเดียวกับที่เธอปรารถนาให้เกิดรักสามเส้าขึ้นอีกหนเพื่อที่เธอจะสามารถบอกรอยแฉใจในอดีตได้ โดยเห็นได้จากการยกเอาเหตุการณ์ในงานเต้นรำมาพูดถึงอยู่ตลอดทั้งเรื่อง เพียงแค่พูดถึง “Ce bal” ทั้งตาเตียนาและโลลต่างก็เข้าใจได้ในทันทีว่าหมายถึงงานเต้นรำที่พี. ปีซเมื่อสิบปีก่อนแสดงให้เห็นว่างานเต้นรำครั้งนั้นมีความสำคัญต่อหญิงทั้งสองมากเพียงไรและพวกเธอเฝ้าคิดถึงเหตุการณ์ครั้งนั้นมาตลอด

ตัวอย่าง

“- De l’amour, dit-elle, je me souviens.

Tatiana fixe le vide.

- Ce bal! oh! Lol, ce bal!

Lol sans changer de pose fixe le même vide que Tatiana.

- Comment? demande-t-elle. Comment sais-tu?

Tatiana doute. Elle crie enfin.

- Mais Lol, j'étais là toute la nuit, près de toi.

Lol ne s'étonne pas, ne cherche même pas à se souvenir, c'est inutile.

- Ah! c'était toi, dit-elle. J'avais oublié." (p.41)

(...)

"- Non. Je suis ton seul témoin. Je peux le dire : non. Tu leur souriais. Tu ne souffrais pas.

Lol enfonce ses doigts dans ses joues. Dans ce bal, toutes les deux, embusquées, m'oublie." (p.41)

เหตุการณ์งานแต่งงานที่ถูกรบกวนโดยแขกมาเล่าอีกครั้ง ครึ่งนี้เป็นการจับคู่เต้นรำระหว่างไมเคิล ริชาร์ดสันกับอานน์-มารี สเตรตเตอร์ ผู้เล่าอ้างถึงคำบอกเล่าของตาเตียนาซึ่งเล่าให้เขาฟังอย่างยืดยาวเมื่ออยู่ที่โรงแรมเดส์บัวส์ด้วยกัน ตาเตียนาไม่ลืมจะสอดแทรกเนื้อหาที่ย้ำความเชื่อของเธอว่าโลลมีอาการป่วยทางจิต เป็นไปได้ว่าเธอต้องการให้ฌาคส์เลิกสนใจโลล

ตัวอย่าง

"Tatiana raconte avec beaucoup de détails et en revenant souvent sur les mêmes le bal du Casino municipal où Lol, dit-on, a perdu la raison. Très longuement elle décrit la femme maigre habillée de noire. Anne-Marie Stretter, et le couple qu'ils faisaient avec Michael Richardson, comment ils avaient la force de danser encore, comment il était tout à fait étonnant de voir que cette habitude avait pu leur rester encore dans cet ouragan de la nuit qui paraissait avoir chassé de leur vie toute habitude, même, dit Tatiana, celle de l'amour." (p.93)

สุดท้ายเป็นเหตุการณ์งานแต่งงานที่ฌาคส์ได้จินตนาการขึ้นจากข้อมูลที่เขาได้รับฟังมาในขณะที่เขาเดินทางมาที่ที. พีชและเข้ามาในห้องเต้นรำที่คาสิโนของเทศบาลพร้อมกับโลล เขาจินตนาการเห็นภาพเหตุการณ์งานแต่งงานเมื่อสิบปีก่อนราวกับมันได้เกิดขึ้นอีกครั้งจริงๆ ห้องเต้นรำแห่งนี้เป็นเหมือนจุดหมายปลายทางในการเดินทางของโลลและเป็นจุดไคลแมกซ์ของเรื่องเพื่อพิสูจน์ว่าโลลจะสามารถเยียวยาบาดแผลในอดีตของเธอได้สำเร็จหรือไม่หลังจากที่เธอหมกมุ่นกับเหตุการณ์สะเทือนใจครั้งนั้นมานานถึงสิบปี

ตัวอย่าง

“ Lol regardait. Derrière elle j’essayais d’accorder de si près mon regard au sein que j’ai commencé à me souvenir, à chaque seconde davantage, de son souvenir. Je me suis souvenu d’événements contigus à ceux qui l’avaient vue, de similitudes profilantes évanouies aussitôt qu’entrevues dans la nuit noire de la salle. J’ai entendu les fox-trot d’une jeunesse sans histoire. Une blonde riait à gorge déployée. Un couple d’amants est arrivé sur elle, bolide lent, mâchoire primaire de l’amour, elle ignorait encore ce que ça signifiait. Un crépitement d’accidents secondaires, des cris de mère, se produisent. La vaste et sombre prairie de l’aurore arrive. Un calme monumental recouvre tout, engloutit tout. Une trace subsiste, une. Seule, ineffaçable, on ne sait pas où d’abord. Mais quoi ? ne le sait-on pas ? Aucune trace, aucune, tout a été enseveli, Lol avec le tout.” (p.161)

การที่ผู้แปลได้วิเคราะห์และศึกษากลวิธีการประพันธ์ที่ใช้ในนวนิยายเรื่องนี้จนเข้าใจอย่างถ่องแท้ช่วยให้ผู้แปลเข้าถึงสารได้ในระดับหนึ่งเพื่อที่ผู้แปลจะสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้มากขึ้นและเข้าใจตัวละครได้อย่างลึกซึ้งในขั้นต่อไป นอกจากนี้ผู้แปลยังต้องทำความเข้าใจสภาพสังคมในยุคนั้นเพราะในสังคมหนึ่งสามารถจะมีค่านิยมและบรรทัดฐานที่แตกต่างกันไปตามแต่ละยุคสมัย รวมถึงความคาดหวังของคนในสังคมจะเป็นกลไกที่สำคัญประการหนึ่งในการกระตุ้นหรือผลักดันให้ตัวละครแสดงความคิดหรือพฤติกรรมต่างๆ ออกมา

1.2 การทำความเข้าใจค่านิยมของสังคม

เมื่อผู้แปลได้ทำความเข้าใจกลวิธีการประพันธ์เป็นอย่างดีแล้ว หัวข้อสำคัญต่อไปที่ผู้แปลศึกษาคือค่านิยมของสังคมเพราะสังคมมีส่วนสำคัญในการตีกรอบ สร้างบรรทัดฐานรวมไปถึงกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ทำให้ตัวละครมีพฤติกรรม ความคิดและทัศนคติในการดำเนินชีวิตของตนแตกต่างกันออกไปตามค่านิยมที่แต่ละสังคมเป็นผู้กำหนด

นวนิยายเรื่องนี้สะท้อนชีวิตสังคมชนชั้นกลางของผู้มีอันจะกินในยุค 60-80 ซึ่งลักษณะของสังคมที่เห็นได้ชัดเจนคือการที่สังคมยอมรับและยกย่องผู้ชายให้เป็นหัวหน้าครอบครัว มีการศึกษาและมีความรู้ความสามารถ ประกอบอาชีพการงานที่มีเกียรติและมั่นคง รวมทั้งเป็นผู้มีฐานะดีอีกด้วย ตัวอย่างเช่น บิดาของโลลทำงานเป็นศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัย

ฌอง เบดฟอร์ดทำงานเป็นวิศวกรเครื่องบินและเล่นไวโอลินเป็นงานอดิเรก ส่วนปีแยร์ เบิกเนอร์ และฌาคส์ โสลด์ทำงานเป็นแพทย์ในโรงพยาบาลเซตซึ่งแตกต่างจากผู้หญิงในเรื่องซึ่งมีสามีเป็น คนทำงานหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัวให้สุขสบาย ผู้หญิงจึงเป็น “Femme au foyer” หรือผู้หญิงที่ไม่ต้องทำงานอะไรอย่าง โคล เว. ซไตน์ และตาเตียนา คาร์ลโดยเฉพาะโคลซึ่งมีพี่เลี้ยงคอยดูแลลูก ทั้งสามคนของเธอโดยที่เธอไม่ต้องลำบากเลี้ยงดูลูกเลย

นอกจากนี้ที่อยู่อาศัยของครอบครัวชนชั้นกลางก็ต้องมีขนาดใหญ่โต ตกแต่งหรูหรา เพื่อบ่งบอกว่าเป็นครอบครัวที่มีฐานะดีดังเช่นครอบครัวเบดฟอร์ดและเบิกเนอร์ ตัวอย่างเช่น บ้านของครอบครัวเบดฟอร์ดในเมืองยู. บริดจ์ตามที่โคลเล่า บ้านหลังนี้ใหญ่โตมโหฬาร มีห้องหับมากมายเมื่อครอบครัวของเธอย้ายออกมา บ้านหลังนั้นแทบจะกลายเป็นบ้านร้างทีเดียว

ตัวอย่าง

“Elle détaille – elle croit peut-être que c’est ce qu’on veut savoir – la grandeur de la dernière maison qu’elle a habitée, à U Bridge, pièce par pièce, de façon assez longue pour que la gêne s’installe de nouveau chez Tatiana Karl et Pierre Beugner. Je ne perds aucun mot. Elle raconte en fait le dépeuplement d’une demeure avec sa venue.

- Le salon est si grand qu’on aurait pu y danser. Je n’ai jamais rien pu faire, le meubler, rien n’était suffisant.” (p.17)

ต่อมาเมื่อโคลย้ายกลับมาอยู่ที่เมืองเอส. ตาห์ลา บ้านหลังใหม่ของเธอก็ใหญ่โตไม่ต่างจากบ้านหลังเก่าที่เมืองยู. บริดจ์ ภายในบ้านมีห้องต่างๆ มากมาย ทั้งห้องรับแขก ห้องเด็กเล่น ห้องโถงกลาง ห้องนอน และอื่นๆ การตกแต่งที่หรูหรารวมไปถึงเครื่องเรือนที่บ่งบอกถึงฐานะของครอบครัวเบดฟอร์ด

ตัวอย่างที่ 1

“Nous sommes, à ce moment de la soirée, aux environs de onze heures et demie, dans la salle de jeux des enfants. La pièce est grande et nue. Il y a un billard. Les jouets des enfants sont dans un coin, rangés dans des coffres. Le billard est très ancien, il devait déjà être chez les Stein avant la naissance de Lol. (...) ”

Je tourne autour du billard. Les fenêtres sont ouvertes sur le parc. Une grande porte qui donne sur une pelouse, aussi. La salle est contiguë à la chambre de Jean Bedford. Lol et Tatiana peuvent comme nous entendre le violon, mais moins fort.

Un vestibule les sépare de ces deux pièces où se tiennent les hommes. Elles doivent aussi entendre le choc sourd des boules de billard entre elles.” (p.27)

ตัวอย่างที่ 2

“Lol est assise face à cette baie. Elle ne me voit pas encore. Le salon est moins grand que la salle de billard, meublé de fauteuils disparates, d'une très grande vitrine en bois noir dans laquelle il y a des livres et une collection de papillons. Les murs sont nus, blancs. Tout est d'une propreté méticuleuse et d'une ordonnance rectiligne, la plupart des fauteuils sont le long des murs, l'éclairage tombe du plafond, insuffisant.” (p.29)

การเชิญแขกมารับประทานอาหารค่ำที่บ้านนับเป็นธรรมเนียมปฏิบัติอย่างหนึ่งของชนชั้นกลางเพื่อแสดงถึงฐานะและความเป็นอยู่ของตนเองให้เพื่อนหรือสังคมได้รับรู้ เช่นกรณีของครอบครัวเบตฟอร์ดหลังจากพวกเขาย้ายมาอยู่ที่เอส. ตาร์ลาได้ไม่นาน โอลได้เชิญเพื่อนของผองจากเมืองยู. บริดจ์ รวมทั้งเพื่อนที่เอส. ตาร์ลาประกอบด้วย ฌาคส์ โฮลด์ ตาเตียนา คาร์ลและปีแยร์ เบิกเนอร์มาร่วมงานเลี้ยงอาหารค่ำที่โอลจัดขึ้นนั้นก็เพราะเธอต้องการแสดงให้คนอื่น ๆ เห็นว่าเธอมีชีวิตปกติเหมือนชนชั้นกลางทั่วไป

ตัวอย่าง

“Il y a donc eu ce repas chez Lol.

Trois autres personnes inconnues de Beugner et de moi sont invitées. Une dame âgée, professeur au conservatoire de musique de U. Bridge, ses deux enfants, un jeune homme et une jeune femme dont le mari, apparemment très attendu par Jean Bedford, ne doit venir qu'après le dîner.” (p.103)

นอกจากชนชั้นกลางจะมีฐานะการเงินที่มั่นคงแล้ว ชนชั้นกลางยังมีค่านิยมและทัศนคติว่าผู้หญิงที่ดีต้องแต่งงานมีครอบครัวกับผู้ชายที่เพียบพร้อมทั้งเรื่องการศึกษา อาชีพการงาน ตัวอย่างเช่น ตาเตียนาตัดสินใจแต่งงานกับปีแยร์ เบิกเนอร์ตามความเหมาะสมที่สังคมเป็นผู้กำหนดโดยไม่คำนึงถึงเรื่องความรักซึ่งเป็นพื้นฐานแท้จริงในการสร้างครอบครัวที่ดีทำให้ตาเตียนารู้สึกผิดหวังกับการแต่งงานตามที่เธอได้สารภาพให้โอลฟัง

ตัวอย่าง

C'est Tatiana :

- J'avais le choix au départ : vivre comme nous le faisons lorsque nous étions jeunes, dans l'idée générale de la vie, tu te souviens, où bien m'installer dans une existence très précise, comme toi, tu vois ce que je veux dire, je m'excuse, mais tu le vois. (p.33)

ส่วนโลเองก็ไม่ได้แตกต่างอะไรจากตาเตียนาเพราะคนที่ตัดสินใจให้โลแต่งงานกับฌอง เบดฟอร์ดก็คือแม่ของเธอเองตามที่โลได้ระบายความในใจให้ตาเตียนาฟัง ชีวิตคู่ของโลจึงเป็นการอยู่ร่วมกันของสามีภรรยาโดยปราศจากความรัก ความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้โลและฌองใช้ชีวิตแบบต่างคนต่างอยู่เห็นได้จากการที่โลคอยต้อนรับแขกของเธอเพียงลำพังจนตึกตึ้น ส่วนสามีของเธอซ่อมไวโอลินอยู่ในห้องจนเกือบเช้า ไม่ค่อยได้มีเวลาอยู่ร่วมกันอย่างที่สามีและภรรยาทั่วไปควรทำแต่เธอก็ยังโกหกตาเตียนาว่าเธอพอใจกับสภาพครอบครัวที่ไม่อบอุ่นแบบนี้เพราะเธอไม่อยากเสียหน้า

ตัวอย่าง

Lol écoute. Elle n'a pas oublié ma présence mais elle est véritablement partagée entre nous deux. Elle dit :

- Je n'ai pas pu choisir ma vie. C'était mieux en ce qui me concerne, on le disait, qu'est-ce que j'aurais fait, moi? Mais maintenant je n'en imagine aucune autre que j'aurais pu avoir à la place de celle-ci. Tatiana je suis très heureuse ce soir. (p.33)

ขณะเดียวกันตาเตียนาเองก็แต่งงานกับปีแยร์ เบิกเนอร์โดยปราศจากความรัก ความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ด้วยความที่สามีของเธอร่ำรวยเธอจึงไม่ต้องทำงานอะไรและไม่มีลูกให้ต้องดูแล อาจเป็นไปได้ว่าการที่ตาเตียนามีเวลาว่างมากจนเกินไปเป็นสาเหตุให้เธอรู้สึกเหงาและหันไปมีผู้รักตามที่เธอสารภาพกับโล

ตัวอย่าง

"Tatiana se plaint, dans un long soupir, lassé.

- Chez moi c'est encore le désordre noir. Mon mari est riche, je n'ai pas d'enfants, que veux-tu... que veux-tu..." (p.32)

(...)

“J’ai des amants, dit Tatiana. Mes amants occupent mon temps libre complètement. Je désire que ce soit ainsi.” (p.39)

ถึงตาเตียนาจะมีคู่แต่เธอก็ยังต้องทำตามค่านิยมของสังคมที่ต้องการให้ผู้หญิงซึ่งแต่งงานแล้วซื้อสัตย์ต่อสามีของตนจึงทำให้ตาเตียนาต้องปิดบังไม่ให้ทั้งสามีของเธอและคนในสังคมรู้เรื่องที่มีคู่ ดังนั้นเธอจึงเลือกโรงแรมเดส์บัวส์เป็นสถานที่นัดพบกับฌาคส์ซึ่งเป็นผู้รักของเธอเนื่องจากโรงแรมแห่งนี้อยู่นอกเมืองไกลหูไกลตาผู้คน เวลาที่เธอจะนัดพบกับเขา เธอก็ยังต้องคอยระวังไม่เดินทางไปพร้อมกัน ขากลับก็แยกย้ายกันกลับเพื่อไม่ให้ใครเห็นว่าทั้งสองไปไหนมาไหนด้วยกัน

ตัวอย่างที่ 1

“Lorsque je suis allée à la fenêtre de la chambre de l’Hôtel des Bois où j’attendais Tatiana Karl, le mardi, à l’heure dite, c’était la fin du jour, ...” (p.73)

ตัวอย่างที่ 2

“Elle la sentait. Elle lui dit qu’il était tard et qu’elle devait rentrer. Elle lui donna rendez-vous trois jours après, dans la crainte qu’il refuse. Il accepta au contraire sans même chercher si ce jour-là il était libre. (...)” (p.79)

ในตอนที่ฌาคส์มารับเธอไปโรงแรมเดส์บัวส์หลังจากออกจากบ้านโลดในตอนดึกแล้วด้วยความที่ตาเตียนากลัวว่าสามีจะรู้ว่าเธอแอบออกจากบ้านตอนดึก เธอจึงต้องแอบย่องออกมาเพราะเธอต้องการรักษาหน้าตาและภาพพจน์ภรรยาผู้ซื่อสัตย์ไว้ แต่ผู้เล่าเชื่อว่าปิแยร์น่าจะระแคะระคายเรื่องภรรยาออกใจอยู่บ้างแต่การที่เขาไม่ลุกขึ้นมาไต่ถามหรือสืบหาความจริงนั้นอาจเป็นได้ว่าเขากลัวเสียชื่อเสียงและไม่อยากตกเป็นข่าวฉาวในวงสังคม ยิ่งไปกว่านั้นผู้รักของภรรยายังทำงานอยู่ในแผนกเดียวกับเขาเสียอีก จากการที่สังคมเรียกร้องให้คนในสังคมที่ยึดมั่นในศีลธรรมและซื่อสัตย์ต่อคู่ครองแต่คนในสังคมกลับแอบลอบคบชู้นอกใจสามีหรือภรรยาทำให้สังคมนี้กลายเป็นสังคมหน้าไหว้หลังหลอก

ตัวอย่าง

“Je frappe à la vitre. Elle a l’habitude. Elle s’habille très vite. Il est trois heures du matin. Elle fait très doucement bien que, j’en suis sûr, Pierre Beugner n’ignore

rien. Mais c'est elle qui tient à faire comme si la chose était secrète. À S. Tahla elle croit passer pour une femme fidèle. Elle tient à cette réputation." (p.69)

เมื่อฌาคส์คิดว่าปีแยร์คงจะรู้เรื่องที่เขาและตาเตียนาเป็นชู้กันแต่เนื่องจากเขาทำงานในโรงพยาบาลแผนกเดียวกันจึงทำให้คนทั้งคู่ต้องสวมหน้ากากเข้าหากัน ทั้งฌาคส์และปีแยร์ต่างแกล้งทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นเรื่องที่หน้าอับอายนี้ พวกเขาจึงรู้สึกอีกอึดใจและไม่ชอบที่จะอยู่กันตามลำพังหากไม่จำเป็น เช่นตอนที่ทั้งคู่เล่นบิลเลียดกันตามลำพังที่บ้านโลล ฌาคส์ก็รีบปลีกตัวออกมาจากห้องขณะที่ปีแยร์ไม่ทันสังเกต

ตัวอย่าง

"Je sors de la salle de billard. Pierre Beugner n'y prend pas garde. Nous ne tenons pas à rester en tête à tête longtemps, en général, à cause de Tatiana. Je ne crois pas que Pierre ignore tout comme le prétend Tatiana." (p.29)

พฤติกรรมของคนในสังคมที่ขัดกับค่านิยมของสังคมนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ตัวละครต้องสวมหน้ากากเข้าหากัน เสแสร้งแกล้งทำเพื่อรักษาสถานภาพและชื่อเสียงของตนเพื่อไม่ต้องตกเป็นประเด็นฉาวของคนในสังคม ดังนั้นการเข้าใจว่าค่านิยมของสังคมคือตัวผลักดันให้ตัวละครเกิดพฤติกรรมต่างๆ นั้นจึงมีส่วนช่วยให้ผู้แปลสามารถเข้าใจตัวละครได้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

1.3 การทำความเข้าใจตัวละคร

นอกจากการทำความเข้าใจกลวิธีการประพันธ์และการทำความเข้าใจค่านิยมของสังคมแล้ว ผู้แปลยังต้องเข้าใจการกระทำและคำพูดของตัวละครให้ลึกซึ้งอีกด้วยนั่นก็เพราะในภาคจบของบทประพันธ์เรื่องนี้มีการดำเนินเรื่องโดยใช้บทสนทนาของตัวละคร รวมถึงการที่ผู้เล่าสอดแทรกความคิดเห็น (commentaire) ของตนในเรื่องที่เล่า ดังนั้นผู้แปลจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจตัวละครแต่ละตัวให้ดีเสียก่อนจึงจะเข้าใจเรื่องทั้งหมดได้อย่างถูกต้องเพราะตัวละครแต่ละตัวมีอารมณ์ความรู้สึกที่ซับซ้อน ผู้แปลต้องเก็บรายละเอียดจากทั้งคำพูดและอากัปกริยาทุกอย่างที่ตัวละครแต่ละตัวแสดงออกมาเพื่อทำความเข้าใจความรู้สึกนึกคิดในจิตใจที่ตัวละครไม่ได้พูดหรือแสดงออกมามีด้วย

ตัวละครในนวนิยายเรื่องนี้มีความโดดเด่นและน่าสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โอลิเว. ซีไดน์ ตัวละครเอกของเรื่องซึ่งต้องเสแสร้งและสร้างเรื่องโกหกเพื่อให้ทุกอย่างเป็นไปตามแผนการของเธอนอกจากนี้ยังมีตาเตียนา คาร์ล เพื่อนสมัยเด็กของโอลิเวและฌาคส์ โอลิเว ผู้รักผู้แปลได้ทำความรู้จักตัวละครผ่านทางคำพูดและความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครซึ่งเต็มไปด้วยการโกหกและการเสแสร้งเพื่อให้บรรลุผลตามความต้องการของตน ที่สำคัญก็คือผู้แปลต้องทำความเข้าใจนัยยะของคำพูดและค้นหาตัวตนที่แท้จริงของตัวละคร

ในส่วนหลังของเรื่อง “ราวีรักของโอลิเว. ซีไดน์” มีตัวละครสำคัญ 7 ตัว ได้แก่ โอลิเว. ซีไดน์, ฌาคส์ โอลิเว, ตาเตียนา คาร์ล, ปีแยร์ เบิกเนอร์, ฌอง เบดฟอร์ด, ไมเคิล ริชาร์ดสัน และ อานน์-มารี สเตเรตต์ ตัวละครหลักซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างมากมายมี 3 ตัว ได้แก่ โอลิเว. ซีไดน์ ฌาคส์ โอลิเว และ ตาเตียนา คาร์ล ตามลำดับ ส่วนปีแยร์ เบิกเนอร์, ฌอง เบดฟอร์ดเป็นตัวละครรองที่เริ่มมีบทบาทในช่วงท้ายๆ ของเรื่อง ผู้แปลจึงเลือกวิเคราะห์ตัวละครสำคัญและตัวละครรองเท่านั้น

โอลิเว. ซีไดน์

โอลิเว. ซีไดน์เป็นตัวละครที่มีบุคลิกซับซ้อน เธอต้องเผชิญกับความเศร้าโศกและผิดหวังอย่างรุนแรงเพราะถูกคู่หมั้นหนุ่มซึ่งเป็นรักแรกของเธอตบทิ้งไปจนกลายเป็นคนที่มีอาการป่วยทางจิต แม้เธอจะแต่งงานกับฌอง เบดฟอร์ดไปนานนับสิบปีและมีลูกถึงสามคนแล้วแต่เธอก็ยังไม่สามารถลืมเรื่องในอดีตได้ จนกระทั่งเธอได้มาพบกับฌาคส์ โอลิเวซึ่งทำให้เธอนึกถึงอดีตคู่หมั้น เธอจึงสร้างเหตุการณ์รักสามเส้าเหมือนในอดีตขึ้นมาอีกครั้งเพราะเชื่อว่าสิ่งเหล่านั้นจะช่วยให้เธอหายเจ็บปวดจากเรื่องในอดีตได้ มาร์กริต ดูราสได้ดีแผ่อารมณ์และความรู้สึกที่อยู่ลึกสุดภายในจิตใจของโอลิเวทั้งความโกรธ ความเศร้าโศกเสียใจ ความผิดหวัง รวมทั้งความอิจฉาริษยา โดยถ่ายทอดผ่านทางคำพูดและการกระทำของโอลิเวอย่างมีชั้นเชิงชวนให้ติดตามตลอดทั้งเรื่อง

ที่จริงแล้วผู้อ่านน่าจะสามารถเข้าใจโอลิเว. ซีไดน์ได้ดีกว่าในภาคต้นของเรื่องเพราะในภาคจบนี้ ผู้เขียนได้ถ่ายทอดเรื่องราวโดยผ่านคำพูดและบทสนทนาแต่เนื่องจากผู้เขียนได้สร้างความน่าสนใจให้ตัวละครด้วยการเสนอภาพของโอลิเวจากมุมมองของฌาคส์และตาเตียนาซึ่งมีความเห็นเกี่ยวกับโอลิเวที่ตรงข้ามกัน ดังจะเห็นได้จากมุมมองของตาเตียนาที่มักจะมองโอลิเวในแง่ลบเพราะเธอไม่ไว้ใจและอิจฉาโอลิเว ส่วนความเห็นของฌาคส์ที่มีต่อโอลิเวนั้นกลับตรงข้ามกับตาเตียนา เพราะเขาตกหลุมรักโอลิเวอย่างถอนตัวไม่ขึ้นจึงมองโอลิเวด้วยสายตาของคนรักที่ตกอยู่ในห่วง (regard amoureux) ดังนั้นผู้แปลจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจความซับซ้อนในตัวโอลิเวโดยศึกษาจากคำพูดและการกระทำของโอลิเวประกอบเข้าด้วยกันจึงจะสามารถเข้าใจโอลิเวได้อย่างลึกซึ้ง

โลล เว. ซีไตร์เป็นตัวละครเอกของเรื่อง บทบาทของเธอในภาคจบของนวนิยายเรื่องนี้เริ่มขึ้นเมื่อโลล มาหาตาเตียนา คาร์ลที่บ้าน โลลเล่าให้ตาเตียนาฟังว่าเธอมาหาตาเตียนาเพราะบังเอิญไปพบรูปถ่ายคู่ของพวกเธอสมัยยังเป็นนักเรียนแล้วเกิดคิดถึงตาเตียนาขึ้นมาแต่แท้จริงแล้วโลลไม่ได้มาหาตาเตียนาด้วยความบริสุทธิ์ใจ แต่โลลมีจุดประสงค์เพื่อต้องการมาทำความรู้จักกับฌาคส์ ไฮลด์และเพื่อจะมีความสัมพันธ์กับเขาในโอกาสต่อไป โลลพยายามทำให้เรื่องโกหกของเธอดูสมจริงยิ่งขึ้นด้วยการอธิบายให้ตาเตียนาฟังว่าในรูปถ่ายใบนั้นเธอทั้งคู่อายุ 15 ปี สวมชุดนักเรียนและจับมือกันอยู่ในสนามของโรงเรียน แต่ผู้ที่ได้อ่านเนื้อเรื่องในภาคแรกมาก่อนจะเข้าใจได้ทันทีว่าโลลนั้นโกหกตาเตียนาเพราะโลลเตรียมการเรื่องมาเยี่ยมตาเตียนามาเป็นอย่างดี เห็นได้จากการที่โลลเขียนจดหมายไปขอที่อยู่ของตาเตียนาจากพ่อแม่ของตาเตียนาเพื่อให้แน่ใจว่าเธออาศัยอยู่ที่บ้านหลังนี้จริงๆ และต้องการใช้รูปถ่ายซึ่งไม่มีจริงเป็นข้ออ้างเพื่อจะได้ทำความรู้จักกับฌาคส์

ตัวอย่าง

“Elle a parlé tout de suite à Tatiana d’une photographie retrouvée au hasard d’un rangement récent dans une chambre de grenier : elles y étaient tous les deux, la main dans la main, dans la cour du collège, en uniforme, à quinze ans. Tatiana ne se souvenait pas de cette photographie. J’ai cru moi-même à l’existence de celle-ci. Tatiana a demandé à la voir. Lol le lui a promis.” (p.9)

ในภาคจบผู้อ่านจะได้เห็นภาพลักษณะของโลลชัดเจนขึ้นกว่าในภาคแรกผ่านสายตาของฌาคส์ ไฮลด์ว่าเธอเป็นผู้หญิงสวย รูปร่างดี มีผมสีทอง นัยน์ตาสีฟ้าหม่นเศร้าและมีผิวขาวเกลี้ยงเกลา

ตัวอย่างที่ 1

“Il ne sera jamais question de **la blondeur de Lol**, ni de ses yeux, jamais.”
(p.15)

ตัวอย่างที่ 2

“Elle arrive, regarde, nous ne nous sommes jamais encore approchés. **Elle est blanche d’une blancheur nue.**” (p.61)

ตัวอย่างที่ 3

“Elle a un corps long et beau, très droit, raidi par l’observation d’un effacement constant, d’un alignement sur un certain mode appris dans l’enfance, un corps de pensionnaire grandie. Mais sa douce humilité est tout entière dans son visage et dans le geste de ses doigts lorsqu’ils touchent un objet ou ma main.

- Vous avez les yeux parfois si clairs. Vous êtes si blonde.

Les cheveux de Lol ont le grain floral de ses mains. Éblouie, elle dit que je ne me trompe pas.

- C’est vrai.

Son regard luit sous ses paupières très abaissées. Il faut s’habituer à la raréfaction de l’air autour de ces petites planètes bleues auxquelles le regard pèse, s’accroche, en perdition.” (p.63)

นอกจากนี้ผู้เล่ายังได้ให้รายละเอียดเรื่องการแต่งกายของโลลเพิ่มขึ้นในภาคหลังด้วยว่า โลลมักจะสวมเสื้อคลุมสีเทาเป็นประจำจนเป็นเหมือนชุดเครื่องแบบของเธอ เช่นตอนที่เธอออกไปเดินเล่นในเมือง ตอนที่เธอนัดกับฌาคส์ที่ร้านน้ำชาและตอนที่เธอเดินทางไปที่บีชกับฌาคส์

ตัวอย่างที่ 1

“(…) Elle me paraît plus grande que les deux fois où je l’ai vue. Elle porte son manteau gris, un chapeau noir sans bords. Elle tourne sur la droite dans la direction qui mène vers chez elle, elle disparaît.” (p.83)

ตัวอย่างที่ 2

“ Elle a remis cette même robe blanche que la première fois chez Tatiana Karl. On la voit sous le manteau de pluie gris dégrafé. Comme je regarde la robe, elle enlève tout à fait le manteau gris. Elle me montre ainsi ses bras nus. L’été est dans ses bras frais.” (p.87)

ตัวอย่างที่ 3

“ Comme la première fois Lol est déjà là sur le quai de la gare, presque seule, les trains des travailleurs sont plus tôt, le vent frais court sous son manteau gris,
(...)

Aussitôt que je l'ai vue dans son manteau gris, dans son uniforme de S. Tahla, elle a été la femme du champ de seigle derrière l'Hôtel des Bois. Celle qui ne l'est pas. Et celle qui l'est dans ce champ et à mes côtés, je les ai eues, emfermées toutes deux en moi.” (p.139)

ในส่วนที่เกี่ยวกับนิสัยใจคอของโลลนั้น เบื้องต้นผู้อ่านจะทราบได้ทันทีว่าเธอเป็นผู้หญิงที่ชอบโกหก โดยเห็นได้จากในคืนที่โลลเชิญทุกคนไปที่บ้านหลังจากไปดูละครด้วยกัน เมื่อตาเตียนาถามถึงรูปที่โลลเคยเล่าให้ฟังโลลกลับร้อนตัวและบอกว่ารูปใบนั้นหายไปแล้วจึงทำให้ตาเตียนาแน่ใจว่าโลลโกหกเรื่องรูปถ่ายจริง ๆ และสงสัยว่าจะคบโลลเป็นเพื่อนต่อไปดีหรือไม่

ตัวอย่าง

- Est-ce que nous étions tellement amies, à ce collègue? Sur cette photo comment sommes-nous?

Lol prends un air désolé :

- Je l'ai de nouveau égarée, dit-elle.

Tatiana maintenant le sait : Lol V. Stein ment aussi à Tatiana Karl. Le mensonge est brutal, incompréhensible, d'une insondable obscurité. Lol sourit à Tatiana. On dirait que Tatiana plie bagages, qu'elle va renoncer. (p.37)

ในการพบกันครั้งที่สองที่บ้านของโลล เธอเล่าเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับตัวเธอเอง แต่จากท่าทางแปลกๆ และจากคำพูดของโลลทำให้ตาเตียนาคิดว่าโลลโกหก เธอจึงถามโลลตรงๆ ว่าโลลโกหกเธอหรือเปล่า โลลจึงยอมรับว่าตนโกหกมาตลอด

ตัวอย่าง

“- Écoute, Lol, écoute-moi. Pourquoi dis-tu des choses fausses. Tu le fais exprès?

- Autour de moi, recommence Lol, on s'est trompé sur les raisons.

- Réponds-moi.

- J'ai menti.

Je demande :

- Quand?

- Tout le temps." (p.47)

ในวันที่โลลตามไปดูมาคส์และตาเตียนาที่โรงแรมเดส์บัวส์จนทำให้เธอกลับมาถึงบ้านช้าผิดปกตินั้น โลลโกหกสามีว่าเธอออกไปหาซื้อของนอกเมือง เมื่อตาเตียนาได้รู้เรื่องนี้จากฌอง เบดฟอร์ด ตาเตียนาก็ไม่เชื่อว่าโลลจะมีความจำเป็นที่ต้องออกไปหาซื้อของไกลขนาดนั้นจึงมาถามโลลแต่เป็นเพราะโลลไม่ต้องการให้ตาเตียนารู้แผนการของเธอจึงโกหกว่าเธอไปหาซื้อจามชามนอกเมืองจนดึกดื่น

ตัวอย่าง

- Quelles courses? demande brutalement Tatiana.

Lol lève la tête, s'affole? Je vais peut-être surgir dans le salon, faire taire Tatiana. Lol dit immédiatement d'un ton coupable :

- Oh, des assiettes dépareillées pour toujours, par exemple. Oui, on espère quand même que dans un magasin de banlieue on trouvera.

- Jean Bedford m'a parlé d'un achat que tu avais fait dans la banlieue la semaine dernière, si loin, si tard... quel événement! C'est vrai, Lola, dis-moi? (p.35)

นอกจากนี้โลลยังเป็นคนเสแสร้ง เห็นได้ชัดจากตอนที่โลลเผลอยิ้มหย้นอย่างที่เราติดนิสัยมาตั้งแต่เด็กเมื่อตาเตียนาเอ่ยชมเธอ เมื่อตาเตียนาบอกว่าเธอจำนิสัยเดิมของโลลที่ชอบยิ้มหย้นแบบนี้ขึ้นมาได้ โลลจึงแสร้งทำเป็นชมตาเตียนากลับเพื่อเปลี่ยนเรื่องทั้งที่เธอไม่ได้คิดจะชมตาเตียนาจริงๆ

ตัวอย่าง

"- Tu as toujours ton doux visage, dit Tatiana.

Voici, dans un sourire, voici une moquerie très joyeuse, mal à propos me semble-t-il. Tatiana reconnaît quelque chose tout à coup.

- Ah! Dit-elle, tu te moquais comme ça aussi quand on te le disait.

Elle venait peut-être de dormir pendant un long moment.

- Je ne me moquais pas. Tu le croyais. Toi tu es si belle, Tatiana, oh comme je me souviens." (p.19)

นิสัยเสแสร้งของโลลแสดงให้เห็นชัดเจนอีกครั้งหลังจากที่โลลสารภาพว่าเธอสนใจฌาคส์ เขาจึงบอกโลลว่าเขาจะยุติความสัมพันธ์กับตาเตียนา ทันใดนั้นโลลก็นั่งลงอ่อนนออนไม่ให้เขาทำเช่นนั้นแต่ใบหน้าของเธอกลับไม่ได้แสดงความเสียใจแต่อย่างใดแสดงให้เห็นว่าโลลเสแสร้งทำเป็นว่าเธอรู้สึกผิดและไม่อยากทำร้ายจิตใจตาเตียนาแต่ที่จริงแล้วเธอคงรู้สึกดีใจที่สามารถควบคุมให้ทุกอย่างเป็นไปตามแผนของเธอได้สำเร็จโดยดูจากที่โลลแสดงสีหน้ามั่นใจแทนที่จะเป็นสีหน้าเศร้าใจ

ตัวอย่าง

"- Je vais quitter Tatiana Karl.

Elle se laisse glisser sur le sol, muette, elle prend une pose d'une supplication infinie.

- Je vous en supplie, je vous en conjure : ne le faites pas.

Je cours vers elle, je la relève. D'autres pourraient s'y tromper. Son visage n'exprime aucune douleur mais de la confiance.

- Quoi?

- Je vous en supplie.

- Dites pourquoi?

Elle dit :

- Je ne veux pas" (p.67)

ฌาคส์เห็นความเสแสร้งของโลลอีกครั้งในวันที่โลลนัดให้เขามาพบที่ร้านน้ำชาใกล้สถานีรถไฟกรีนทาวน์ ตอนที่เขาไปถึงร้านนั้นโลลนั่งรอเขาอยู่ก่อนแล้ว แม้เธอจะทำเป็นต้อนรับเขาตามมารยาทและพยายามสงวนท่าทีไม่แสดงออกมากว่าดีใจมากเพียงใดที่เขาไปตามนัดแต่ฌาคส์ก็ยังสังเกตเห็นความยินดีฉายอยู่ในแววตาของเธออย่างชัดเจนจึงทำให้เขารู้ว่าเธอดีใจมากที่ได้พบเขาในวันนี้

ตัวอย่าง

"Elle m'a accueilli presque poliment, avec gentillesse. Mais lorsqu'elle a levé les yeux j'ai vu une joie barbare, folle, dont tout son être devait être enfiévré : la joie

d'être là, face à lui, à un secret qu'il implique, que jamais elle ne lui dévoilera, il le sait. “
(p.85)

ระหว่างที่ทั้งคู่พูดคุยกันในร้านน้ำชา โอลได้ถามฌาคส์เกี่ยวกับตาเตียนาและแสร้ง
ทำเป็นเสียใจที่ฌาคส์ออกปากชมตาเตียนาแต่แท้ที่จริงแล้วโอลกลับดีใจมากที่ฌาคส์รู้สึกดี ๆ กับ
ตาเตียนาเพื่อที่เขาจะไม่ทิ้งหล่อนไปและทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามแผนการที่โอลวางเอาไว้
และฌาคส์ก็รู้ว่านี่คืออาการเสแสร้งอีกรูปแบบหนึ่งของโอล

ตัวอย่าง

“ Puis, c'est impossible, je la regarde à nouveau. Des larmes ont rempli ses
yeux. Elle réprime une souffrance très grande dans laquelle elle ne sombre pas, qu'elle
maintient au contraire, de toutes ses forces, au bord de son expression culminante qui
serait celle du bonheur. Je ne dis rien. Je ne lui viens pas en aide dans cette irrégularité
de son être.” (p.89)

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำที่บ้านของโอล ฌาคส์ ตาเตียนาและโอลจับกลุ่มคุยกันสามคน
ฌาคส์ถามเรื่องความสุขของโอลแต่โอลไม่ต้องการตอบตามจริงเธอจึงหยุดคิดเพื่อหาคำตอบก่อน
จะตอบออกไปแต่ฌาคส์เห็นอาการนั้นเสียก่อนจึงรู้ว่าโอลเสแสร้ง

ตัวอย่าง

“Lol réfléchit et son air de recherche, sa feinte oublieuse à la perfection de
l'art. Je sais qu'elle dit n'importe quoi” (p.115)

แม้โอลจะเป็นคนเสแสร้งและโกหกเรื่องต่างๆ ไว้มากมาย แต่สิ่งที่โอลไม่สามารถ
ปกปิดไว้ได้คือการที่เธอยังคงไม่ลืมเหตุการณ์ในคืนงานเต้นรำที่ที.บีซเมื่อสิบปีก่อนเห็นได้จากการ
สนทนาที่บ้านของโอล เมื่อฌาคส์ถามถึงอดีตคู่หมั้นของโอลขึ้นมาทำให้บทสนทนาย้อนกลับไปสู่
เหตุการณ์ในอดีตอีกครั้ง สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าโอลยังฝังใจกับความเจ็บปวดจากการถูกทอดทิ้งใน
ครั้งนั้นก็คือ การที่โอลเอ่ยถึงความปรารถนาในใจของเธอถึงสองครั้งด้วยคำพูดเดิม การเว้นจังหวะ
พูดแบบเดิมว่าต้องการเห็นพวกเขาไม่เคิล รัชาร์ดสันและอานน์ – มารี สเตรตแตร์อีก

ตัวอย่าง

“- Tu voulais qu'ils restent?

- C'est-à-dire? dit Lol.

- Que vouliez-vous?

Lol se tait. Personne n'insiste. Puis elle me répond.

- Les voir. (p.46)

(...)

- Je crois depuis dix ans qu'il était resté que trois personnes, eux et moi.

Je demande encore :

- Que désiriez-vous?

Avec strictement la même hésitation, le même intervalle de silence, elle répond :

- Les voir. " (p.51)

(...)

- Vous vouliez les voir ?

Je prends sa bouche. Je la rassure. Mais elle se dégage, regarde par terre.

- Oui. Je n'étais plus à ma place. Ils m'ont emmenée. Je me suis retrouvée sans eux." (p.99)

โลลปรารถนาจะได้เห็นไมเคิล ริชาร์ดสันและอานน์-มารี สเตรตแตร์อีกครั้ง ความตั้งใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ทำให้เธอต้องเดินทางไปยังที. บีชถึงสองครั้ง ครั้งแรกเธอเดินทางไปเพียงลำพัง แม้เธอต้องการจะไปเห็นสิ่งต่างๆ เพื่อระลึกถึงอดีตอันแสนเจ็บปวดนั้นอีกครั้งแต่เธอก็อยู่แต่ในห้องพักผู้โดยสารภายในสถานีรถไฟโดยไม่ได้ออกไปเห็นทะเลหรือคาสีโนของเทศบาลเพราะรู้ว่าไม่อาจจะฟื้นความทรงจำได้โดยปราศจากฌาคส์ โคลด์

ตัวอย่าง

"Alors Lol cherche, son visage se crispe, et avec difficulté, elle essaye de parler du bonheur.

- L'autre soir, c'était au crépuscule, mais bien après le moment où le soleil avait disparu. Il y a eu un instant de lumière plus forte, je ne sais pas pourquoi, une minute. Je ne voyais pas directement la mer. Je la voyais devant moi dans une glace sur un mur. J'ai éprouvé une très forte tentation d'y aller, d'aller voir.

Elle ne continue pas. Je demande :

- Vous y êtes allée ?

De cela Lol se souvient instantanément.

- Non. J'en suis sûre, je ne suis pas allée sur la plage. L'image dans la glace était là." (p.117)

ต่อมาโลลจึงชวนให้ฌาคส์ไปเป็นเพื่อนเธอ อาจเป็นได้ว่าเพื่อเติมเต็มความทรงจำของเธอเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตเพราะสำหรับโลลแล้ว ฌาคส์ก็คือตัวแทนของไมเคิล ริชาร์ดสัน อดีตคู่หมั้นของเธอนั่นเอง ในช่วงที่รถไฟใกล้ถึงตัวเมืองโลลได้เห็นทัศนียภาพ ตึกกรมบ้านช่องเดิมๆ ทำให้ความทรงจำของเธอเริ่มกลับมาและค่อยๆ ก่อตัวเป็นรูปเป็นร่าง

ตัวอย่าง

- "C'est l'avant-dernière gare avant T. Beach, dit-elle.

Elle parle, se parle. J'écoute attentivement un monologue un peu incohérent, sans importance quant à moi. J'écoute sa mémoire se mettre en marche, s'appréhender des formes creuses qu'elle juxtapose les unes aux autres : comme dans un jeu aux règles perdues.

- Il y avait du blé là. Du blé mûr. – Elle ajoute. – Quelle patience." (p.151)

เมื่อโลลและฌาคส์ไปถึงที. บีช พวกเขาไปที่คาสิโนเพื่อที่โลลจะได้ไปเห็นห้องเต้นรำเมื่อสิบปีก่อน ตอนแรกทั้งคู่หามันไม่เจอจนกระทั่งชายเฝ้าประตูช่วยนำทางทั้งคู่ไปและถามโลลว่าเธอยังจำชื่อห้องเต้นรำนั้นได้หรือไม่ โลลบอกชื่อห้องเต้นรำนั้นได้ในทันทีราวกับเธอท่องมันได้ขึ้นใจ ทั้งที่เวลาผ่านไปนานถึงสิบปีแล้ว โลลจดจำทุกอย่างเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นได้อย่างแม่นยำแม้แต่รายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ แสดงให้เห็นว่าเธอยังคงหมกมุ่นและฝังใจกับมันอยู่

ตัวอย่าง

" Il tourne dans le couloir perpendiculairement au précédent : voilà ce qu'il fallait faire. Lol a cessé de rire, elle ralentit, nous suit à la traîne. Nous y voici. L'homme soulève un rideau, on ne voit pas encore, et il demande si au fait nous nous souvenons du nom de la salle parce qu'il y a dans le Casino deux salles de bal.

- La Potinière, dit Lol.
- Alors, c'est ici." (p.159)

นอกจากโลลจะจำรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์งานแต่งงานเมื่อสิบปีก่อนได้ขึ้นใจแล้ว เธอไม่มีทางลืมองค์ประกอบสำคัญที่สุดของเรื่องได้นั่นก็คือไมเคิล ริชาร์ดสันผู้ที่หักอกเธอในอดีตนั่นเอง เธอเล่าเรื่องไมเคิลให้มาคส์ฟังตามที่เขาขอ โลลยังคงจำได้ว่าไมเคิลชอบเล่นเทนนิส จำทุกลอนเทนนิสเพราะที่เขาแต่งได้ รวมถึงคืนแล้วคืนเล่าที่เขาและเธอได้ใช้เวลาร่วมกันที่ชายหาด

ตัวอย่าง

“Elle me parle de Michael Richardson sur ma demande. Elle dit combien il aimait le tennis, qu’il écrivait des poèmes qu’elle trouvait beaux. (...) Elle récite des nuits sur la plage. Je veux savoir plus encore. Elle me dit plus encore. Nous sourions. Elle a parlé comme la première fois, chez Tatiana Karl.” (p.175)

นิสัยประหลาดอย่างหนึ่งของโลลคือความเอาแน่เอานอนไม่ได้ เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา ดังที่ผู้เล่าได้เปรียบเทียบว่าเธอเหมือนกับนกป่าซึ่งกระแสนลมจะพัดพาเธอไปทิศใดก็ไม่อาจรู้ได้

ตัวอย่าง

“ (...) Elle s’immobilise sous le coup d’un passage en elle, de quoi ? de versions inconnues, sauvages, des oiseaux sauvages de la vie, qu’en savons-nous ? qui la traversent de part en part, s’engouffrent ? puis le vent de ce vol s’apaise ?.” (p.109)

การจะเข้าใจโลลให้ได้ทุกแง่มุมนอกจากผู้แปลต้องทำความเข้าใจตัวตนของโลลในปัจจุบันแล้วยังต้องทำความเข้าใจตัวตนของโลลในอดีตที่ผ่านมาด้วย ซึ่งตัวละครที่รู้จักโลลสมัยวัยรุ่นดีที่สุดก็คือ ตาเตียนา เพื่อนสนิทสมัยมัธยมของโลล ดังนั้นเรื่องราวในอดีตของโลลจึงถูกถ่ายทอดโดยคำบอกเล่าของตาเตียนา เธอเล่าว่าโลลมีนิสัยประหลาดมาตั้งแต่สมัยยังเป็นนักเรียน คือ เธอเป็นคนที่แสนจะอ่อนหวานและเฉยเมยได้ในเวลาเดียวกัน ใครๆ ก็อยากจะเป็นเพื่อนกับโลล ดังนั้นเมื่อเบื่อเพื่อนคนไหนเธอก็เปลี่ยนเพื่อนได้ใหม่โดยไม่ต้องใส่ใจใคร

ตัวอย่าง

“ ... Au collège elle était une merveille de douceur et d’indifférence, elle changeait d’amies, elle ne luttait jamais contre l’ennui, jamais une larme de jeune fille....” (p.15)

ในสายตาของตาเตียนา โกลเป็นคนสวย ใครๆ ก็สนใจและอยากเป็นเพื่อนกับเธอ เธอจึงเอาแต่ใจตัวเอง ตั้งแต่เด็กเธอก็ติดนิสัยชอบขี้มหย้นเวลามีคนชมว่าสวย

ตัวอย่าง

“- Tu as toujours ton doux visage, dit Tatiana.

Voici, dans un sourire, voici une moquerie très joyeuse, mal à propos me semble-t-il. Tatiana reconnaît quelque chose tout à coup.

- Ah! Dit-elle, tu te moquais comme ça aussi quand on te le disait.” (p.19)

เมื่อผู้แปลเข้าใจบุคลิกรวมถึงลักษณะนิสัยใจคอของโกลเป็นอย่างดีแล้ว ผู้แปลก็จะสามารถเข้าใจพฤติกรรมที่โกลแสดงออกได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากโกลแล้วยังมีฌาคส์ โสลดซึ่งเป็นตัวละครหลักอีกตัวที่ผู้แปลต้องทำความเข้าใจให้ลึกซึ้ง

ฌาคส์ โสลด

ฌาคส์ โสลด มีอายุ 36 ปี ทำงานเป็นแพทย์ในแผนกเดียวกับปีแยร์ เบิกเนอร์ที่โรงพยาบาลเซต เขาเพิ่งย้ายมาอยู่เอส. ตาห์ลาได้เพียงปีเดียว เขาเป็นชู้รักของตาเตียนา คาร์ล

ตัวอย่าง

“Trente – six ans, je fais partie du corps médical. Il n’y a qu’un an que je suis arrivé à S.Tahla. Je suis dans le service de Pierre Beugner à l’Hôpital départemental. Je suis l’amant de Tatiana Karl.” (p.9)

ฌาคส์เป็นคนเจ้าชู้ เห็นได้จากการที่เขาแสดงความสนใจพวกผู้หญิงที่เดินอยู่รอบๆ ตัวขณะเดินอยู่ในเมือง ในวันนั้นโกลแอบเดินตามฌาคส์ไป เธอได้เห็นฌาคส์แสดงอาการของผู้ชายเจ้าชู้ออกมาจึงทำให้โกลคิดว่าเขาเหมือนกับไมเคิล ริชาร์ดสันและเลือกที่จะใช้ฌาคส์เป็นเครื่องเล่นชิ้นหนึ่งในเกมส์รักสามเส้าของเธอ

ตัวอย่าง

“(…) Ce jour-là vous aviez du temps. Une fois arrivé sur le boulevard vous avez regardé autour de vous les femmes qui passaient.” (p.63)

จากการที่ฌาคส์เป็นคนเจ้าชู้นี่เองทำให้เขาเข้าใจสายตาที่โลดส่งให้เขาในครั้งแรกที่พบกันที่บ้านตาเตียนาว่าเธอมีเหตุผลชัดเจนที่มาเพราะผู้ชายเจ้าชู้จะสามารถอ่านสายตาผู้หญิงออกว่าเธอกำลังสนใจเขาอยู่และเมื่อโลดทำเมินเฉยไม่สนใจเขาเสียจนผิดสังเกต เขาก็รู้ดีกว่าเธอตั้งใจทำเพื่อกลับเกลื่อนความรู้สึกที่แท้จริง

ตัวอย่าง

“J’étais le seul à savoir, à cause de ce regard immense, famélique qu’elle avait eu pour moi en embrassant Tatiana, qu’il y avait une raison précise à sa présence ici. (...) Mais le désintérêt dans lequel elle me tenait maintenant était trop grand pour être naturel. Elle évitait de me voir. Je ne lui adressais pas la parole.” (p.13)

นิสัยของผู้ชายเจ้าชู้ก็อย่างหนึ่งก็คือชอบพูดจาเอาอกเอาใจฝ่ายหญิงว่าตนนั้นไม่ได้สนใจผู้หญิงคนอื่น เช่นเดียวกับที่ฌาคส์มักจะบอกโลดอยู่เสมอว่าเขาไม่ได้รู้สึกผูกพันลึกซึ้งกับตาเตียนาแต่อย่างใด สำหรับเขาหล่อนเป็นเพียงผู้หญิงที่เขารู้จักคนหนึ่งเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 1

“- La vie de Tatiana ne compte pas plus pour moi que celle d’une inconnue, loin, dont je ne saurais même pas le nom.” (p.99)

ตัวอย่างที่ 2

“Il raconte à Lol V. Stein :

Tatiana enlève ses vêtements et Jacques Hold la regarde, regarde avec intérêt celle qui n’est pas son amour. A chaque vêtement tombé il reconnaît toujours davantage ce corps insatiable dont l’existence lui est indifférente. Il a déjà exploré ce corps, il le connaît mieux que Tatiana elle-même. Il regarde longuement cependant ses clairières d’un blanc qui se nuance aux contours des formes, soit du bleu artériel pur, soit du bistre solaire. Il la regarde jusqu’à perdre de vue l’identité de chaque forme, de toutes les formes et même du corps entier.” (p.93)

ฌาคส์โกหกโลลว่าไม่ได้สนใจตาเตียนาแต่ที่จริงแล้วเขายังต้องการตัวตาเตียนาอยู่ และจะไม่ปล่อยยให้หล่อนหลุดมือไปแน่เห็นได้จากตอนที่ตาเตียนาโทรศัพท์มาหาเขา ฌาคส์จึงบอกตาเตียนาไปว่าเขารักหล่อนก่อนที่ตาเตียนาจะวางหูไป

ตัวอย่าง

“ Je n'ai pas démordu de ce à quoi je me tiens. Je lui ai dit que je l'aimais.
Elle a raccroché.” (p.117)

นอกจากจะเป็นคนเจ้าชู้แล้วฌาคส์ยังมีนิสัยได้ใหม่ลืมนเก่า ก่อนพบโลลฌาคส์เคยพูดว่าเขาคงอยู่ต่อไปไม่ได้หากขาดตาเตียนา ในตอนแรกที่เขาตกหลุมรักโลลเขาสนใจตาเตียนาน้อยลงทุกทีและเห็นว่าตาเตียนาสำคัญรองจากโลลทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าเขาเป็นผู้ชายที่รักสนุกไม่จริงจังกับใคร เมื่อพบผู้หญิงคนใหม่ก็ลืมนคนเก่าได้อย่างรวดเร็ว

ตัวอย่าง

“Tatiana sert le thé. Lol la suit des yeux. Nous la regardons, Lol V. Stein et moi. Tout autre aspect de Tatiana devient secondaire : aux yeux de Lol et aux miens elle est seulement la maîtresse de Jacques Hold. J'écoute mal ce qu'elles évoquent toutes les deux maintenant d'un ton léger de leur jeunesse, des cheveux de Tatiana. :”
(p.12)

แต่ฌาคส์ก็หลงใหลในตัวโลลได้ไม่นานนักเพราะภายหลังจากที่เขาได้ครอบครองโลลแล้วเขาก็ได้รู้ว่าโลลก็เป็นเพียงผู้หญิงธรรมดาเช่นเดียวกับตาเตียนา

ตัวอย่าง

“Après, dans les cris, elle a insulté, elle a supplié, implore qu'on la reprenne et qu'on la laisse à la fois, traquée, cherchant à fuir de la chambre, du lit, y revenant pour se faire capturer, savante, et il n'y a plus eu de différence entre elle et Tatiana Karl sauf dans ses yeux exempts de remords et dans la désignation qu'elle faisait d'elle-même – Tatiana ne se nomme pas, elle – et dans les deux noms qu'elle se donnait : Tatiana Karl et Lol V. Stein.” (p.173)

ถึงจะเจ้าชู้อย่างไรแต่ฌาคส์ก็เป็นผู้ชายธรรมดาคนหนึ่งที่ได้ได้อยู่ใกล้ชิดกับคนที่ถูกใจมากๆ เขาก็ประหม่าจนทำอะไรไม่ถูก เห็นได้จากตอนที่ฌาคส์อยู่ตามลำพังกับโลลในห้องรับแขกที่บ้านของเธอหลังจากที่ตาเตียนาและปีแยร์กลับไปแล้ว โลลเป็นฝ่ายเข้ามาจูมพิตเขา ก่อน ฌาคส์ก็กลายเป็นผู้ชายอ่อนหัดขึ้นมา เขารู้สึกกลัวจนไม่กล้าจูมพิตตอบหรือแม้แต่ตอนที่เขาต้องสัมผัสตัวโลล เขาก็ตื่นเต้นจนทำตัวไม่ถูก

ตัวอย่างที่ 1

“Elle arrive, regarde, nous ne nous sommes jamais encore approchés. Elle est blanche d'une blancheur nue. Elle embrasse ma bouche. Je ne lui donne rien. J'ai eu trop peur, je ne peux pas encore. Elle trouve cette impossibilité attendue. Je suis dans la nuit de T. Beach. C'est fait. Là, on ne donne rien à Lol V. Stein. Elle prend. J'ai encore envie de fuir. (p.61)

ตัวอย่างที่ 2

Je suis devenu maladroit. Au moment où mes mains se posent sur Lol le souvenir d'un mort inconnu me revient ...” (p.63)

นอกจากนี้ฌาคส์ยังไม่อาจหักห้ามใจตนเองจากโลลได้ เห็นได้จากตอนที่เขาขอโลลเดินร่ำต่อหน้าตาเตียนา ผู้รักของเขาและต่อหน้าฌอง เบด ฟอร์ด สามีของโลลหลังจากงานเลี้ยงอาหารค่ำที่บ้านของโลลทั้งที่ตัวเขาเองก็รู้ว่าเขาควรจะระวังตัวให้มากกว่านี้

ตัวอย่าง

“Jean Bedford, sans doute aussi pour briser l'unité de notre groupe, fait marcher le pick-up. Je n'attends pas, je ne me pose même pas la question, je ne calcule pas ce qui serait plus prudent de faire, j'invite Lol. Nous nous éloignons de Tatiana qui reste seule.” (p.119)

จากการที่ฌาคส์มีความสัมพันธ์กับตาเตียนา ภรรยาของปีแยร์ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานของเขาทำให้เขาต้องเสแสร้งจนมักจะรู้สึกอึดอัดกับปีแยร์ในตอนที่เขาทั้งสองเล่นบิลเลียดกันที่บ้านของโลล ฌาคส์จึงเดินหลบออกมาโดยที่ปีแยร์ไม่ทันสังเกตเพราะฌาคส์ไม่สะดวกใจที่ต้องอยู่กับปีแยร์ตามลำพัง

ตัวอย่าง

“Je sors de la salle de billard. Pierre Beugner n'y prend pas garde. Nous ne tenons pas à rester en tête à tête longtemps, en général, à cause de Tatiana. Je ne crois pas que Pierre ignore tout comme le prétend Tatiana. Je contourne la maison de quelques pas et me voici derrière une des baies latérales du salon.” (p.29)

เมื่อผู้แปลวิเคราะห์ลักษณะนิสัยเจ้าชู้ของฌาคส์ โสลด้อย่างลึกซึ้งแล้วทำให้ผู้แปลเข้าใจพฤติกรรมต่างๆ เช่นการที่เขาหลงรักโลลจนหน้ามืดตามัวเพราะโลลเป็นคนสวยหรือการที่เขาไม่หลงเหลือความรู้สึกใดๆ ให้กับตาเตียนาอีกหลังจากได้พบและหลงรักโลลเป็นต้น

ตาเตียนา คาร์ล

ตาเตียนา คาร์ล เป็นหญิงสาววัย 29 ปี จุดเด่นของเธอคือผมสีดำยาวเห็นได้จากภาพที่โลลถ่ายทอดออกมาตอนที่เธอไปแอบดูตาเตียนากับฌาคส์ที่โรงแรมเดส์บัวส์

ตัวอย่าง

“- Votre chambre s'est éclairée et j'ai vu Tatiana qui passait dans la lumière. Elle était nue sous ses cheveux noirs.” (p.65)

นอกจากนี้ตาเตียนายังมีรูปร่างเล็กเหมือนเด็กแต่ก็มีเสน่ห์แบบผู้หญิงจากภาพที่ฌาคส์เห็นตาเตียนาลุกขึ้น นั่งลงหรือจัดผ้าจัดผมให้เข้าทรงขณะที่อยู่ในวงสนทนาที่บ้านของตาเตียนาทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่ตาเตียนาเป็นผู้หญิงที่เซ็กซี่

ตัวอย่าง

“(…) Qu'elle se déplace, se relève, ajuste sa coiffure, s'asseye, son mouvement est charnel. Son corps de fille, sa plaie, sa calamité bienheureuse, il crie, il appelle le paradis perdu de son unité, il appelle sans cesse, désormais, qu'on le console, il n'est entier que dans un lit d'hôtel. ” (p.13)

ผู้เล่าได้ให้รายละเอียดเรื่องการแต่งตัวและทรงผมของตาเตียนามากขึ้นในฉากงานเลี้ยงอาหารค่ำที่บ้านโลล ตาเตียนาสวมชุดกระโปรงสีหม่นเกล้าผมหลวมๆ ซึ่งต่างจากตอนที่หล่อนอยู่กับชูรัก

ตัวอย่าง

“Elles portent toutes deux ce soir des robes sombres qui les allongent, les font plus minces, moins différentes l'une de l'autre, peut-être, aux yeux des hommes. Tatiana Karl, au contraire, d'avec ses amants, a une coiffure souple, rejetée, presque à toucher son épaule en une masse nouée, lourde. Sa robe ne resserre pas son corps comme ses austères tailleurs d'après-midi.” (p.111)

ส่วนเรื่องสถานภาพทางสังคม ตาเตียนาก็เหมือนกับโกลคือแต่งงานด้วยความเหมาะสมตามค่านิยมของสังคมชนชั้นกลางแต่ไม่ใช่ด้วยความรัก เธอแต่งงานกับปีแยร์ เบิกเนอร์แต่ไม่มีบุตรด้วยกัน ครอบครัวเบิกเนอร์มีฐานะดี ตาเตียนาจึงไม่ต้องทำงานอะไร

ตัวอย่าง

“- Chez moi c'est encore le désordre noir. Mon mari est riche, je n'ai pas d'enfants, que veux-tu... que veux-tu...

(...)

C'est Tatiana :

- J'avais le choix au départ : vivre comme nous le faisons lorsque nous étions jeunes, dans l'idée générale de la vie, tu te souviens, où bien m'installer dans une existence très précise, comme toi, tu vois ce que je veux dire, je m'excuse, mais tu le vois.” (p.33)

เมื่อตาเตียนาไม่ได้แต่งงานกับปีแยร์ด้วยความรักแต่ทำไปเพราะความเหมาะสมในสายตาคนในสังคม เมื่อเวลาผ่านไปเธอไม่มีบุตรและไม่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบดูแลเธอจึงมีเวลาว่างมากจนต้องแสวงหาความสุขทางกายกับผู้ชายคนอื่นซึ่งเป็นการไม่ซื่อสัตย์ต่อสามี

ตัวอย่าง

“J'ai des amants, dit Tatiana. Mes amants occupent mon temps libre complètement. Je désire que ce soit ainsi.” (p.39)

การที่ตาเตียนานอกใจสามีอาจมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากเหตุการณ์ในงานเต้นรำที่ที. ปีซเมื่อสิบปีที่แล้ว ตาเตียนาได้เห็นไมเคิล ริชาร์ดสันทิ้งโกลไปกับอานน์ – มารี สเตเรตแตร์ต่อหน้าต่อตา ตาเตียนาอาจคิดว่าการที่อานน์-มารี สเตเรตแตร์นอกใจสามีได้นั้นทำให้เธอเป็นผู้หญิงที่มีเสน่ห์ดึงดูดใจ ตาเตียนาจึงต้องการให้ตนเองมีเสน่ห์อย่างนั้นบ้าง เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้

ตาเตียนาเชื่อว่าการที่ภรรยาอกใจสามีเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้หญิงทำให้พวกเธอมีเสน่ห์เป็นที่ต้องการของผู้ชายหลายๆ คน เหตุการณ์นั้นส่งผลกระทบต่อความคิดและทัศนคติของตาเตียนาแม้ว่าเธอจะไม่ยอมรับว่าเป็นเช่นนั้นก็ตาม

ตัวอย่าง

“ ... Il était entendu depuis le début qu'elle ne serait que la femme de S. Tahla, rien d'autre, rien, qu'elle ne croyait pas que le changement foudroyant de Michael Richardson était pour quelque chose dans cette décision. Mais quel dommage tout à coup, ces mots de sentiment, perdus?” (p.79)

แต่ถึงอย่างไรตาเตียนาก็นั่งห่วงภาพพจน์และพยายามรักษาหน้าตาในสังคมของเธอไว้ เธอจึงปิดบังไม่ให้ใครรู้เรื่องที่เธอกับฌาคส์เป็นชู้กัน ตาเตียนาต้องเสแสร้งเพื่อรักษาภาพลักษณ์ทางสังคมของเธอ รวมถึงสามีซึ่งเป็นผู้มีหน้ามีตาในสังคมเห็นได้จากทุกครั้งที่เธอไปพบฌาคส์ที่โรงแรม เดส์บัวส์ เธอจะไม่ไปและกลับพร้อมกับเขา เพื่อไม่ให้ปีแยร์หรือผู้ใดรู้

ตัวอย่าง

“ ... bien que, j'en suis sûr, Pierre Beugner n'ignore rien. Mais c'est elle qui tient à faire comme si la chose était secrète. À S. Tahla elle croit passer pour une femme fidèle. Elle tient à cette réputation.” (p.69)

แต่ในงานเลี้ยงอาหารค่ำที่บ้านของโกล ตาเตียนารู้สึกหึงหวงที่ฌาคส์สนิทสนมกับโกลจนหล่นหมดความอดทนและไม่รักษาภาพพจน์ภรรยาที่ดีอีกต่อไป หล่นเป็นฝ่ายขอฌาคส์แต่งงานต่อหน้าปีแยร์ สามีของหล่อนและยื่นใกล้ฌาคส์จนเกินควร

ตัวอย่าง

“Tatiana traverse l'assemblée, arrive, me demande de danser avec elle cette danse qui commence.

Je danse avec Tatiana Karl.

(...)

Avec indécence, pour la première fois depuis sa liaison avec Jacques Hold, Tatiana Karl en présence de son mari lève son visage vers son amant, si près, qu'il pourrait poser les lèvres sur les yeux. Je dis : “ (p.127)

ฌอง เบดฟอร์ด

ฌอง เบดฟอร์ด คือสามีของโลล เขามีอาชีพเป็นวิศวกรเครื่องบินและเป็นนักไวโอลินที่จัดคอนเสิร์ตเป็นที่รู้จักในสังคม เขาแต่งงานกับโลลและมีลูกสาวด้วยกันสามคน แต่ความสัมพันธ์ระหว่างเขากับโลลแตกต่างจากคู่สามีภรรยาปกติทั่วไปเพราะเขาไม่ค่อยอยากคบค้าสมาคมหรือทำความรู้จักเพื่อนๆ ของโลลนักเห็นได้จากตอนที่โลลเชิญตาเตียนา ปีแยร์ และมาคส์ไปที่บ้านครั้งแรกฌองไม่ยอมออกมาต้อนรับแขกเลยโดยอ้างว่าต้องซ้อมไวโอลินเพื่อแสดงคอนเสิร์ต

ตัวอย่าง

“Jean Bedford s'est retiré dans sa chambre. Il a un concert demain. Il fait des exercices de violon.” (p.27)

ตามปกติในเวลาที่ฌองจะพบปะสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนของเขา เขาก็จะออกไปพบเพื่อนนอกบ้านโดยไม่พาโลลซึ่งเป็นภรรยาของเขาไปด้วย

ตัวอย่าง

“ Si Jean Bedford a des amis, des musiciens surtout, je sais par Tatiana qu'il les voit sans sa femme, à l'extérieur.” (p.103)

ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะฌองกลัวว่าโลลอาจจะเผลอพูดหรือทำอะไรที่ทำให้คนอื่นๆ คิดว่าเธอยังไม่หายจากอาการป่วยทางจิตก็ได้เห็นได้จากการที่เขาไม่ค่อยอยากให้โลลเชิญแขกมาที่บ้าน และในการสนทนากันระหว่างรับประทานอาหารค่ำกับแขกที่บ้านนั้น ฌองต้องคอยระวังและปกป้องโลลอยู่ตลอดโดยเฉพาะจากตาเตียนาซึ่งเขาไม่ไว้ใจ แม้จะหันไปคุยกับสตรีสูงวัยแต่เขาก็ยังคอยเป็นห่วงโลล สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าเขารักโลล เป็นฝ่ายเอาอกเอาใจเธอและคิดว่าเธอเป็นผู้หญิงที่มีเสน่ห์

ตัวอย่าง

“ Jean Bedford ne soupçonne rien ni personne, son seul souci, semblerait-il, serait d'empêcher sa femme de glisser dans un propos dangereux, publiquement. Ce soir peut-être surtout.. Il ne voit pas d'un bon œil cette soirée qu'il a pourtant laissé donner par Lol. S'il redoute quelqu'un c'est Tatiana Karl, le regard insistant de Tatiana sur sa femme, je le vois bien, je le regarde souvent, il l'a remarqué. Il n'oublie pas Lol lorsqu'il parle de ses concerts avec la vieille dame. Il aime Lol. Mais dépossédé d'elle il

est probable qu'il restera ainsi : affable. L'attirance – comme c'est étrange – qu'exerce Lol V. Stein sur nous deux m'éloignerait plutôt de lui. Je ne crois pas qu'il la connaisse autrement que par le oui-dire de sa folie ancienne, il doit croire avoir une femme pleine de charmes inattendus dont celui, ce n'est pas le moindre, d'être menacée. Il croit protéger sa femme.” (p.105)

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำที่บ้านโลลมองคอยระวังไม่ให้ตาเตียนาได้คุยกับโลลตามลำพังมากนักเพราะเขาคิดว่าหล่อนไม่ได้ปรารถนาดีกับภรรยาของเขานัก หลังจากที่ทุกคนลุกออกจากโต๊ะอาหารแล้ว มองเปิดแผ่นเสียงเพื่อแยกโลลออกจากตาเตียนาและฌาคส์ซึ่งจับกลุ่มคุยกันตามลำพัง

ตัวอย่าง

“Jean Bedford, sans doute aussi pour briser l'unité de notre groupe, fait marcher le pick-up. Je n'attends pas, je ne me pose même pas la question, je ne calcule pas ce qui serait plus prudent de faire, j'invite Lol. Nous nous éloignons de Tatiana qui reste seule.” (p.119)

ปีแยร์ เบิกเนอร์

ปีแยร์ เบิกเนอร์ เป็นสามีของตาเตียนา คาร์ล เขาทำงานที่โรงพยาบาลโดยอยู่แผนกเดียวกับฌาคส์ ไฮลด์ อาจเป็นได้ว่าเขาเป็นหัวหน้าของฌาคส์เพราะเขามีอำนาจพอที่จะไล่ฌาคส์ออกจากงานที่โรงพยาบาลได้ ถ้าหากว่าฌาคส์ทำให้ตาเตียนาต้องร้องไห้

ตัวอย่าง

“Pierre Beugner me sourit avec cordialité. Au fond de ce sourire il y a maintenant une certitude, un avertissement que demain, si Tatiana pleure, je serai révoqué de son service à l'hôpital départemental. J'invente que Pierre Beugner ment” (p.125)

ระหว่างที่ปีแยร์เดินร่ำกับตาเตียนาหลังอาหารค่ำที่บ้านโลลนั้น เขาเห็นตาเตียนาเป็นทุกข์ใจจากการที่เห็นว่าฌาคส์สนใจโลลมากเขาจึงพยายามพูดปลอบใจเธอ นั่นก็แสดงให้เห็นว่าปีแยร์รู้เห็นถึงความสัมพันธ์อันที่ชั่วระหว่างตาเตียนากับฌาคส์ดีแต่เป็นเพราะเขารักภรรยา

จึงยอมให้ตาเตียนทำตามที่เขาต้องการอาจเป็นได้ว่าเขามั่นใจว่าถึงอย่างไรตาเตียนก็ต้องกลับมาหาเขาในท้ายที่สุดเพราะเธอให้ความสำคัญกับครอบครัวพอๆ กับที่เธอรักสนุกชั่วครั้งชั่วคราว

ตัวอย่าง

“ Pierre Beugner se trompe-t-il sur l'intention véritable ? Il porte à Tatiana un amour revenu de bien des épreuves, sentiment qu'il traîne mais qu'il traînera jusqu'à la mort, ils sont unis, leur maison est solide plus qu'une autre, elle a résisté à tous les vents. Dans la vie de Tatiana, l'impérieuse obligation première et dernière à laquelle il n'est pas pensable qu'elle se dérobe un jour, c'est de revenir toujours, Pierre Beugner est son retour, sa trêve, sa seule constance.

(...)

Pierre Beugner dit :

- Lol V. Stein est encore malade, vous avez vu, à table, cette absence, comme c'était impressionnant, et c'est sans doute ça qui intéresse Jacques Hold.

- Vous croyez? Mais elle, se prête-t-elle à cet intérêt ?

Pierre Beugner console :

- La pauvre, comment voulez-vous ?

Pierre Beugner presse sa femme dans ses bras, il veut empêcher la souffrance, encore débutante, de prendre corps. Il dit :

- Pour ma part je n'ai rien remarqué entre eux, rien, je dois le dire, à part cet intérêt que je vous disais.” (p.123)

1.4 การทำความเข้าใจความรักสามเส้าของตัวละครเอก

หากจะเข้าใจถึงตัวละครในนวนิยายเรื่องนี้ได้อย่างถ่องแท้การทำความเข้าใจตัวละครอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ เนื่องจากนวนิยายเรื่องนี้เน้นเรื่องความสัมพันธ์รักสามเส้าของตัวละครเอกทั้งสามตัวผู้แปลจึงต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงคู่สาวของตัวละครอย่างละเอียด ซึ่งมีทั้งการโกหก การเล่นละครตบตา ความอิจฉาริษยา ความโกรธแค้น ความเจ็บปวด หรือแม้แต่ความ

ภาคภูมิใจของผู้ชนะ ทั้งนี้เป็นเพราะตัวละครหลัก 3 ตัวซึ่งได้แก่ โอลิเวีย เว. ชไตน์ ตาเตียนา คาร์ล และฌาคส์ ไฮลด์มีความสัมพันธ์ในเชิงรักสามเส้าอย่างลึกซึ้งแยกไม่ออก

โอลิเวีย เว. ชไตน์ต้องการสร้างเหตุการณ์รักสามเส้าขึ้นอีกครั้งให้เหมือนกับที่เคยเกิดขึ้นที่ที. บีชเมื่อสิบปีก่อน ในครั้งนั้นเธอเป็นผู้แพ้และสูญเสียคู่หมั้น ไมเคิล ริชาร์ดสันให้กับอานน์-มารี สเตเรตต์ แต่ในครั้งนี้โอลิเวียต้องการเป็นผู้ชนะด้วยความเชื่อว่าจะสามารถลบภาพอดีตอันเจ็บปวดให้หมดสิ้นไปได้ ดังนั้นโอลิเวียจึงวางแผนและสวมบทบาทเป็นมือที่สามแย่งชิงฌาคส์ ไฮลด์มาจากตาเตียนา คาร์ลโดยที่ฌาคส์และตาเตียนาไม่รู้จะกระจะคายถึงแผนการของโอลิเวีย โอลิเวียจึงทำได้สำเร็จตามแผนการที่วางไว้

โอลิเวียเริ่มต้นแผนการของเธอด้วยการอ้างเหตุผลเรื่องรูปเพื่อมาหาตาเตียนาที่บ้าน เพียงเพื่อจะมาทำความรู้จักกับฌาคส์ ไฮลด์ซึ่งโอลิเวียเห็นเขาครั้งแรกตอนที่เขาและตาเตียนาเดินผ่านหน้าบ้านของโอลิเวียไป ต่อมาเมื่อโอลิเวียเห็นฌาคส์มองพวกผู้หญิงด้วยสายตาของผู้ชายเจ้าชู้เหมือนกับไมเคิล ริชาร์ดสัน อดีตคู่หมั้น รวมทั้งการที่เขามีความสัมพันธ์อยู่กับตาเตียนา คาร์ล โอลิเวียจึงตัดสินใจเลือกฌาคส์มาเป็นตัวแทนในเกมรักสามเส้าที่โอลิเวียกำลังจะสร้างมันขึ้นมาใหม่โดยที่เธอจะเป็นผู้กำหนดทุกสิ่งทุกอย่าง โอลิเวียวางแผนการเพื่อไปพบฌาคส์ในครั้งแรกที่บ้านของตาเตียนา โอลิเวียไม่ได้รักเขาแต่กลับเห็นเขาเป็นเพียงเครื่องเล่นชิ้นหนึ่ง ซึ่งเห็นได้จากการที่โอลิเวียหลอกล่อให้ฌาคส์สนใจเธอโดยการส่งสายตาให้เขา ฌาคส์เป็นหนุ่มเจ้าชู้พอที่จะอ่านสายตาของโอลิเวียออก ทำให้เขาเข้าใจได้ว่าการที่โอลิเวียมาที่นี่ก็เพื่อมาพบเขา แต่ต่อมาโอลิเวียก็แกล้งทำเมินเฉยใส่เขาจนดูผิดปกติ เธอไม่มองและไม่พูดกับเขาสักคำ

ตัวอย่าง

“J’étais le seul à savoir, à cause de ce regard immense, famélique qu’elle avait eu pour moi en embrassant Tatiana, qu’il y avait une raison précise à sa présence ici. Comment cela était-il possible? Je doutais. Pour me plaire davantage à retrouver la précision de ce regard, je doutais encore. Il différait totalement de ceux qu’elle avait à présent. Il n’en restait rien. Mais le désintérêt dans lequel elle me tenait maintenant était trop grand pour être naturel. Elle évitait de me voir. Je ne lui adressais pas la parole.” (p.13)

โอลิเวียสร้างท่าทางเมินเฉยใส่ฌาคส์จนผิดสังเกตหลังจากที่เข้ามาในบ้านของตาเตียนา ทำให้เขาสงสัยและต้องการหาคำตอบให้แน่ชัดว่าเธอสนใจเขามากเป็นพิเศษจริงๆ เขาตั้งคำถามแทรกขึ้นมาในขณะที่โอลิเวียกำลังคุยกับตาเตียนาเรื่องที่เธอจะกลับไปที. บีชอีกครั้ง เมื่อโอลิเวียตกใจ

เธอจึงเผลอมองเขาด้วยสายตาที่เขาอยากให้เห็นอีกครั้งนั้นเป็นการพิสูจน์ให้ฌาคส์แน่ใจถึงความรู้สึกที่โลลมีต่อเขา

ตัวอย่าง

“- Un jour j’y retournerai, il n’y a pas de raison.

Je voulais revoir ses yeux sur moi : Je dis :

- Pourquoi ne pas y retourner cet été-ci?

Elle me regarda, comme je le désirais. Ce regard qui lui échappa détournait le cours de sa pensée. Elle répondit au hasard :

- Peut-être cette année. J’aimais bien la plage - à Tatiana - tu te souviens ?” (p.19)

โลล เว. ชไตน์และตาเตียนา คาร์ลเคยเป็นเพื่อนสนิทสมัยเรียนชั้นมัธยมแต่ทั้งคู่ได้ขาดการติดต่อกันไปเป็นสิบปีหลังจากเหตุการณ์ในงานแต่งงานที่พี. บีช แล้วอยู่มาวันหนึ่งโลลก็กลับมาหาตาเตียนาอีกครั้งเพื่อเริ่มแผนการของเธอ ตาเตียนามั่นใจว่าโลลยังไม่หายจากอาการป่วยทางจิตจึงระแวงสงสัยในเจตนาของโลล วันที่โลลมาหาเธอที่บ้านเป็นครั้งแรกตาเตียนาถามเรื่องส่วนตัวของโลลว่าระหว่างที่ทั้งคู่ไม่ได้ติดต่อกันนั้นชีวิตของโลลเป็นอย่างไรบ้างเพื่อจะค้นหาเหตุผลที่แท้จริงที่โลลมาหาเธอ

ตัวอย่าง

“Tatiana n’est pas bavarde et ce-jour là elle l’était encore moins que d’habitude. Elle écoutait la moindre parole de Lol de V.Stein, elle la provoquait à parler de sa vie récente. Elle désirait à la fois nous la faire connaître et en savoir, elle, toujours davantage sur son mode d’existence, son mari, ses enfants, sa maison, son emploi du temps, son passé. ...” (p.9)

การที่ตาเตียนาคิดว่าโลลยังไม่หายออกหักจากไมเคิล ริชาร์ดสัน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความเชื่อส่วนตัวของตาเตียนาเอง เธอเชื่อว่าเมื่อคนเราหักจากคนที่เรารักอย่างสุดหัวใจแล้วเราก็จะไม่มีวันที่จะหายขาดจากความเศร้านี้ได้เลย

ตัวอย่าง

“Lol parla peu mais avec assez de clarté, de netteté pour rassurer qui que ce soit sur son état actuel, mais pas elle, Tatiana. Tatiana, elle, s’inquiétait autrement

que les autres à propos de Lol : qu'elle ait si bien recouvré la raison l'attristait. On devait ne jamais guérir tout à fait de la passion. Et, de plus, celle de Lol avait été ineffable, elle en convient toujours, ..." (p.8)

เมื่อตาเตียนามั่นใจอย่างนั้น เธอจึงคอยจ้องจับผิดไอลระหว่างที่สนทนากันที่บ้านของตาเตียนาเพื่อสังเกตว่าไอลเปลือยหรือแสดงอาการบางอย่างออกมาซึ่งเป็นการพิสูจน์ว่าเธอยังไม่หายเป็นปกติ

ตัวอย่าง

"La conversation devint commune, se ralentit, s'engourdit parce que Tatiana épiait Lol, ses moindres sourires, ses moindres gestes, et ne s'occupait qu'à cela. Pierre Beugner parla à Lol de S.Tahla, des changements qui s'y étaient produits depuis la jeunesse des deux femmes. ..." (p.11)

ในระหว่างการสนทนาปิแยร์และฌาคส์พากันชมว่าไอลเป็นคนสวย เธอรู้สึกพึงพอใจกับคำชมแต่แกล้งทำเป็นถ่อมตัว ตาเตียนารู้สึกไม่พอใจอย่างมากจนฌาคส์สังเกตเห็นได้และเมื่อดูจากท่าทีของไอล ตาเตียนาก็ยิ่งมั่นใจว่าไอลยังไม่หายจากอาการป่วยทางจิต

ตัวอย่าง

"- Vous êtes belle vous aussi.

D'un geste de la tête, brusque, comme si je l'avais giflée elle se tourne vers moi.

- Vous trouvez?

- Oui, dit Pierre Beugner.

Elle rit encore.

- Quelle idée!

Tatiana devient grave. Elle considère son amie avec ferveur. Je comprends qu'elle est presque sûre que Lol n'est pas tout à fait guérie. Elle en est profondément rassurée, je le sais; cette survivance même pâlie de la folie de Lol met en échec l'horrible fugacité des choses, ralentit un peu la fuite insensée des étés passés" (p.21)

สิ่งที่แสดงให้เห็นชัดถึงความเชื่อของตาเตียนาอีกครั้งก็คือเรื่องที่เราได้เล่าให้มาคส์ ฟังว่าคนอื่น ๆ ยังกังวลว่าโลลจะกลับไปป่วยอีกโดยเฉพาะมอง เบดฟอร์ด

ตัวอย่าง

“Elle part dans une longue digression sur une crainte qu’elle a : autour d’elle, on croit qu’il n’est pas impossible qu’elle rechute un jour, surtout son mari. C’est pourquoi elle ne lui a pas parlé aussi nettement qu’elle aurait voulu. Je ne demande pas sur quoi cette crainte serait en ce moment fondée. Elle ne le dit pas. Elle ne doit jamais avoir parlé de cette menace depuis dix ans.” (p.97)

แม้จะเป็นเพื่อนกันแต่ตาเตียนาก็ยังไม่วางใจโลลและยังคงจับผิดโลลอยู่ ในการพบกันครั้งที่สองที่บ้านของโลลตาเตียนาก็ได้รู้ว่าโลลโกหกเรื่องรูปถ่ายที่ใช้เป็นข้ออ้างเพื่อมาพบเธอ เพราะเมื่อตาเตียนาขอดูโลลกลับบอกว่ารูปใบนั้นหายไปแล้ว ตาเตียนาจึงรู้สึกกังวลใจว่าเธอจะคบโลลเป็นเพื่อนต่อไปหรือจะตัดขาดจากโลลดี แต่ในที่สุดตาเตียนาก็ตัดสินใจคบโลลเป็นเพื่อนต่อไป ดังนั้นในครั้งที่สองที่พบกัน เมื่อตาเตียนาและโลลมีโอกาสนั่งกันตามลำพังในห้องรับแขกที่บ้านของโลล ตาเตียนาจึงเปิดอกเล่าว่าเธอมีผู้รักเพราะไม่ต้องการมีความลับกับเพื่อนทั้งที่เธอปิดบังเรื่องนี้กับทุกคน ตาเตียนาต้องการระบายความอัดอั้นตันใจกับคนที่เธอเชื่อว่าจะสามารถไว้วางใจได้

ตัวอย่าง

“J’ai des amants, dit Tatiana. Mes amants occupent mon temps libre complètement. Je désire que ce soit ainsi.

Lol s’assied. Une tristesse découragée se lit dans son regard.” (p.39)

ในขณะที่ตาเตียนาตั้งข้อสงสัยและมุ่งจะจับผิดโลลแต่มาคส์กลับเห็นว่าไม่มีอะไรน่าสงสัยเกี่ยวกับตัวโลล เนื่องจากมาคส์หลงรักโลลความคิดเห็นของเขาที่เกี่ยวกับโลลจึงขาดความเป็นกลางเพราะเขามองโลลด้วยสายตาของคนที่ตกหลุมรัก (regard amoureux) เห็นได้จากการที่เขาคิดเข้าข้างโลลและมองเธอในแง่ดี ทั้งๆ ที่ตาเตียนาและคนอื่นๆ คิดว่าโลลยังเสียดื้ออยู่แต่เขาก็กลับคิดว่าโลลนั้นหายจากการป่วยทางจิตแล้วเขาจึงไม่เห็นว่าการปิดกั้นอะไรหลงเหลืออยู่เลย

ตัวอย่าง

“Rien ne pouvait faire entrevoir dans cette femme-ci, même fugitivement, le deuil étrange qu’avait porté Lol V. Stein de Michael Richardson.

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตาเตียนา คาร์ลกับฌาคส์ โอลด์นั้นในตอนแรกเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้รักทั่ว ๆ ไปที่ต้องการเพียงหาความสุขทางกายชั่วคราวและไม่จริงจัง ตาเตียนาไม่ได้คิดจะหย่ากับสามีเพื่อมาอยู่กับฌาคส์ เธอเพียงแต่ต้องการหาความสุขกับผู้ชายคนอื่นเพื่อคลายเหงา ส่วนฌาคส์ก็ไม่ได้รู้สึกผูกพันลึกซึ้งกับตาเตียนา ความสัมพันธ์ของทั้งคู่ดำเนินไปเช่นนี้จนกระทั่งฌาคส์ได้พบกับโลลและเขาก็รู้ตัวว่าสนใจโลลมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน เขาก็สงสัยว่าเรื่องนี้จะทำให้ความรู้สึกที่เขามีต่อตาเตียนาเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ ดังนั้นในคืนที่เขาไปที่บ้านของโลล เขาจึงอยากจะได้พบและมีความสัมพันธ์กับตาเตียนาเสียในคืนนั้นหลังจากกลับจากบ้านโลลเพื่อที่เขาจะได้รู้คำตอบว่าเขายังต้องการตาเตียนาอีกหรือไม่

ตัวอย่าง

“Je ne retrouverai Tatiana à l’Hôtel des Bois que dans deux jours, après-demain. Je voudrais que ce soit ce soir après cette visite à Lol. Je crois que ce soir mon désir de Tatiana s’assouvirait pour toujours, tâche exécutée si ardue qu’elle soit, si difficile, si longue qu’elle soit, si épuisante, alors je serai devant une certitude.” (p.31)

โลลนั้นรู้เรื่องความสัมพันธ์อันที่ชั่วระหว่างตาเตียนากับฌาคส์ก่อนที่ตาเตียนาจะสารภาพกับเธอเสียอีก แต่การที่เธอต้องการเข้ามาเป็นมือที่สามระหว่างคนทั้งสองคนทำให้โลลต้องโกหก แสสว่ง แม้กระทั่งหลอกให้ตาเตียนาเชื่อว่าเธอคิดถึงและอยากกลับมาสานต่อมิตรภาพในอดีตของทั้งคู่ทั้งที่จริงๆ แล้วโลลปิดบังตาเตียนาเรื่องที่ต้องการจะคบกับฌาคส์

หลังจากที่ตาเตียนาแสดงความจริงใจด้วยการเล่าความลับของเธอให้โลลฟัง เธอก็หวังว่าในฐานะเพื่อนโลลคงจะทำเช่นเดียวกันคือเล่าความลับของโลลให้ฟังบ้างแต่โลลกลับปิดปากเงียบไม่ยอมพูดถึงเลย ก่อนจะกลับจากบ้านโลลในคืนนั้นตาเตียนาจึงรู้สึกว่าโลลปกปิดบางอย่างเธออยู่จึงเข้าชี้ให้โลลเล่าแต่โลลกลับไม่ยอมเล่าอะไรเลยแค่พูดเป็นปริศนาให้ตาเตียนาไปคาดเดาเอาเองทำให้ตาเตียนากระตือรือร้นด้วยความโมโหที่โลลปิดบังเธอ

ตัวอย่าง

“- Tu nous caches quelque chose, Lola, dit Tatiana.

(...)

- Tu ne peux pas dire pourquoi? demande Tatiana.

- Ce ne serait pas clair, ça ne serait pas utile.

Tatiana tape au pied.

- Quand même, dit Tatiana. Un mot, Lol sur ce bonheur.

- J'ai fait une rencontre ces jours-ci, dit Lol. Le bonheur vient de cette rencontre." (p.55)

นอกจากโลลจะไม่เล่าความลับอะไรให้ตาเตียนาฟังแล้วโลลยังเสแสร้งและปิดบังเธอด้วย ตอนที่ตาเตียนาจะเล่าความลับให้โลลฟังเธอขอให้โลลปิดหน้าต่างห้องเพราะไม่ต้องการให้ใครได้ยิน แต่เมื่อโลลเห็นฉากสมัยนั้นแอบฟังอยู่เธอก็ไม่บอกให้ตาเตียนารู้ซ้ำยังเปิดหน้าต่างออกเพื่อให้ฉากได้ยินสิ่งที่ตาเตียนากำลังจะเล่าและจัดแจงให้ตาเตียนานั่งหันหลังให้หน้าต่างเพื่อจะได้มองไม่เห็นฉาก

ตัวอย่าง

"Ce regard qui était pour Tatiana tombe sur moi : elle m'aperçoit derrière la baie. Elle ne marque aucune émotion. Tatiana ne s'aperçoit de rien. Elle fait quelques pas vers Tatiana. Elle revient, elle l'enlace légèrement et, insensiblement, elle l'amène à la porte-fenêtre qui donne sur le parc. Elle l'ouvre. J'ai compris. J'avance le long du murs. Voilà. Je me tiens à l'angle de la maison. Ainsi, je les entends. Tout à coup, voici leurs voix entrelacées, tendres, dans la dilution nocturne, d'une féminité pareillement rejointe en moi. Je les entends. C'est ce que Lol désirait." (p.31)

ในการพบกันครั้งแรกที่บ้านตาเตียนา ก่อนที่โลลจะลากลับโลลชวนทุกคนไปที่บ้าน เพราะต้องการสานสัมพันธ์กับฉากต่อไปเพื่อที่พวกเขาจะได้รู้จักกันมากขึ้นถึงแม้จะยังไม่มีโอกาสที่จะได้คุยกันมากนัก แต่หลังที่ตาเตียนาและปีแยร์กลับไปแล้วโลลจึงได้อยู่ตามลำพังกับฉากและในตอนนั้นเองที่โลลสารภาพว่าเธอเคยเดินตามฉากไปในเมืองจนถึงโรงแรมเดส์บัวส์และได้รู้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเขากับตาเตียนา การที่โลลยอมเล่าเรื่องนี้ให้ฉากฟังอาจเป็นไปได้ว่าเธอต้องการให้ฉากเห็นว่าเธอพูดความจริงและเชื่อว่าเธอบริสุทธิ์ใจและจริงใจกับเขา

ตัวอย่าง

"- La femme qui est venue sur la place des cars, après, c'était Tatiana Karl.

Je ne lui réponds pas.

- C'était elle. Vous étiez un homme qui allait arriver tôt ou tard vers elle. Je le savais.

(...)

- Votre chambre s'est éclairée et j'ai vu Tatiana qui passait dans la lumière.

Elle était nue sous ses cheveux noirs." (p.65)

การที่โลลแสดงความสนใจมาคส์ โฮลด์อย่างโจ่งแจ้งเช่นนี้ทั้งที่เพิ่งรู้จักกัน ทำให้มาคส์รู้สึกกลัวขึ้นมาและยังคงสงสัยว่าโลลคบกับเขาเพราะเหตุผลเพียงอย่างเดียวคือเขาเหมือนกับไมเคิล อดีตคู่มั้นของเธอ เขาจึงถามเธอแต่โลลก็โกหกเพราะไม่ต้องการให้มาคส์เสียความรู้สึกตั้งแต่ตอนแรกทั้งๆ ที่ความจริงก็เป็นอย่างที่มาคส์คิดคือโลลตัดสินใจเลือกเขาเพราะเขามีท่าทางเจ้าชู้เหมือนกับไมเคิล ริชาร์ดสัน

ตัวอย่าง

"- Ce n'est pas que je ressemble à Michael Richardson?

- Non, ce n'est pas cela, dit Lol. Vous ne lui ressemblez pas. Non – elle traîne sur les mots – je ne sais pas ce que c'est." (p.65)

หลังจากที่โลลทำให้มาคส์สนใจและตกหลุมรักเธอได้สำเร็จตามแผนเธอกลับทำให้เขาประหลาดใจมาก เมื่อเธอถึงกับนั่งลงขอร้องให้เขาคบกับตาเดียนาต่อไปโดยไม่อธิบายเหตุผลให้เขาเข้าใจและปล่อยให้ความสัมพันธ์นี้เป็นรักสามเส้าอย่างที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ จนในที่สุดมาคส์ยอมทำตามทีโลลขอร้องต่างๆ ที่เขาไม่เข้าใจเหตุผล ทั้งนี้เป็นเพราะเขาหลงรักเธอและต้องการจะเอาอกเอาใจเธอ

ตัวอย่าง

"- Je vais quitter Tatiana Karl.

Elle se laisse glisser sur le sol, muette, elle prend une pose d'une supplication infinie.

- Je vous en supplie, je vous en conjure : ne le faites pas.

Je cours vers elle, je la relève. D'autres pourraient s'y tromper. Son visage n'exprime aucune douleur mais de la confiance.

- Quoi?

- Je vous en supplie.

- Dites pourquoi?

Elle dit :

- Je ne veux pas.” (p.67)

สาเหตุที่โลลไม่ยอมให้ฌาคส์ยุติความสัมพันธ์กับตาเตียนาเพื่อมาพบกับเธอนั้นไม่ใช่เพราะเธอเห็นใจตาเตียนาแต่เป็นเพราะโลลต้องการให้ความสัมพันธ์ของพวกเขาเป็นรักสามเส้าเช่นเดียวกับรักสามเส้าระหว่างเธอ ไมเคิล ริชาร์ดสันและอานน์-มารี สเตรตแตร์ เห็นได้จากการที่โลลยังตามไปแอบดูฌาคส์กับตาเตียนาที่โรงแรมเดส์บัวส์หลังจากที่โลลรู้ว่าพวกเขานัดว่าจะพบกันอีกในวันอังคาร ส่วนฌาคส์ก็ยอมร่วมมือกับโลลทุกๆ ที่ยังไม่เข้าใจเหตุผล เขาจึงพาตาเตียนามาที่หน้าต่างห้องของโรงแรมเพื่อให้โลลที่แอบอยู่ในทุ่งข้าวไรย์ได้เห็นภาพของทั้งคู่อย่างชัดเจน มีแต่ตาเตียนาเพื่อนของโลลเพียงคนเดียวที่ไม่รู้อะไรเลย

ตัวอย่าง

“Elle a ouvert la porte de la chambre sans frapper, doucement. Je lui ai demandé de venir avec moi à la fenêtre, un moment. Tatiana est venue. Je lui ai montré la colline et le champ de seigle. Je me tenais derrière elle. Ainsi, Tatiana, je la lui ai montrée.

- Nous ne regardons jamais. C'est assez beau de ce côté-ci de l'hôtel.

Tatiana n'a rien vu, elle a regagné le fond de la chambre.

- Non, ce paysage est triste.” (p.75)

ฌาคส์ตกหลุมรักโลลอย่างถอนตัวไม่ขึ้นตั้งแต่ครั้งแรกที่พวกเขาพบกันที่บ้านของตาเตียนา แม้ฌาคส์จะรู้ว่าโลลเห็นเขาเป็นเพียงตัวแทนของไมเคิล ริชาร์ดสัน อดีตคู่หมั้นของเธอแต่เขาก็ยินดี ฌาคส์ยอมตกเป็นทาสรักของโลลด้วยความเต็มใจเห็นได้จากการที่เขาพรณนาความรู้สึกที่เขามีต่อโลลว่าขอเพียงแค่ได้เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของโลล ไม่ว่าต้องเจอกับอะไรหรือต้องเจ็บปวดสักแค่ไหนเขาก็ยอม

ตัวอย่าง

“Je désire comme un assoiffé boire le lait brumeux et insipide de la parole qui sort de Lol V. Stein, faire partie de la chose mentie par elle. Qu'elle m'emporte, qu'il en aille enfin différemment de l'aventure désormais, qu'elle me broie avec le reste, je serai servile, que l'espoir soit d'être broyé avec le reste, d'être servile.” (p.53)

การที่ฌาคส์ต้องการจะเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของโลกทำให้เขาต้องยอมเป็นเครื่องมือของโลกและเล่นไปตามเกมที่โลกกำหนดเพื่อให้โลกลพอใจและรับรักเขาถึงแม้จะรู้ว่าโลกลพยายามควบคุมเรื่องราวทุกอย่างให้เป็นไปตามที่เธอวางแผนมา

ตัวอย่าง

“L’approche de Lol n’existe pas. On ne peut pas se rapprocher ou s’éloigner d’elle. Il faut attendre qu’elle vienne nous chercher, qu’elle veuille. Elle veut, je le comprends clairement, être rencontrée par moi et vue par moi dans un certain espace qu’elle aménage en ce moment” (p.49)

เมื่อฌาคส์รู้ว่าโลลมีใจให้เขาความรู้สึกที่เขามีต่อตาเตียนาก็เปลี่ยนไป เขาไม่สนใจตาเตียนาแต่กลับนึกถึงแต่โลลเห็นได้ว่าขณะนี้ฌาคส์มีความสัมพันธ์กับตาเตียนา ใจของเขากลับนึกถึงแต่โลลจนเผลอแสดงความรักในใจบอกรักกับตาเตียนา

ตัวอย่าง

“- Tatiana tu es ma vie, ma vie , Tatiana.

Les divagations de son amant ce jour-là, Tatiana les écouta tout d’abord dans le plaisir qu’elle aime, d’être dans les bras d’un homme une femme mal désignée.

- Tatiana je t’aime, je t’aime Tatiana.” (p.77)

เมื่อได้ยินคำที่ฌาคส์เผลอบอกรักระหว่างที่ทั้งคู่มีความสุขด้วยกันที่โรงแรมเดส์บัวส์ตาเตียนารู้ดีว่าฌาคส์นั้นไม่ได้หมายถึงเธอแต่เธอก็ยังไม่เฉลียวใจว่าเขาหมายถึงโลล นั่นก็เพราะตาเตียนามัวแต่กังวลว่าฌาคส์จะมาหลงรักเธอจริงจึงเข้าสู่กวันเพราะพวกเขาตกลงกันตั้งแต่ต้นว่าจะคบกันแค่ในฐานะผู้รักเท่านั้นเพราะตาเตียนาไม่ต้องการให้เรื่องนี้มากระทบกับความสัมพันธ์ในครอบครัวรวมทั้งภาพลักษณ์ทางสังคมของเธอด้วย

ตัวอย่าง

“Tatiana Karl regrette. Elle n’était pas celle qu’il aurait pu aimer. Mais n’aurait-elle pas pu l’être, elle, autant qu’une autre? Il était entendu depuis le début qu’elle ne serait que la femme de S. Tahla, rien d’autre, rien, qu’elle ne croyait pas que le changement foudroyant de Michael Richardson était pour quelque chose dans cette décision. Mais quel dommage tout à coup, ces mots de sentiment, perdus?” (p.79)

ฌาคส์เพียงแต่ต้องการหาความสุขทางกายกับตาเตียนาโดยไม่มีความผูกพันทางใจ เมื่อฌาคส์เริ่มคบหากับโลลเขาจึงหมดความสนใจในตัวตาเตียนาอย่างง่ายดาย อย่างไรก็ตาม ฌาคส์รับปากโลลว่าจะรักษาความสัมพันธ์กับตาเตียนาดังเดิม เขาเริ่มจะเสแสร้งและปิดบังตาเตียนาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเขาและโลล เห็นได้จากตอนที่เขาตอบรับนัด ตาเตียนาทันทีโดยไม่ทันนึกด้วยซ้ำว่าในวันนั้นเขาวางหรือเปล่าซึ่งผิดจากปกติเพื่อทำให้ตาเตียนาเชื่อ เขาจึงย่ำอีกว่าเขาต้องการพบเธอต่อไปอีกเรื่อยๆ ซึ่งคงจะผิดปกติจากที่เคยเพราะทำให้ตาเตียนารู้สึกว่าเขาแปลกไปจากเดิม ตามปกติเขาคงไม่ตอบรับนัดในทันทีเช่นครั้งนี้

ตัวอย่าง

“Elle la sentait. Elle lui dit qu’il était tard et qu’elle devait rentrer. Elle lui donna rendez-vous trois jours après, dans la crainte qu’il refuse. Il accepta au contraire sans même chercher si ce jour-là il était libre.

Du pas de la porte, elle demanda s’il pouvait lui dire quelque chose de son état.

- Je veux te revoir, dit-il, te revoir encore et encore.

- Ah! tu ne devrais pas parler comme ça, tu ne devrais pas.” (p.79)

ในขณะที่ความปรารถนาที่ฌาคส์มีต่อตาเตียนาลดน้อยลงทุกทีๆ ฌาคส์กลับคิดถึงโลลมากขึ้น คิดถึงอยู่ตลอดและอยากจะพบเธอมากเสียจนทนรอให้ถึงวันที่นัดกับโลลคราวหน้าไม่ไหว เขาจึงปลื๊กตัวออกจากโรงพยาบาลมาตามหาโลลด้วยความคิดถึง เขาขับรถไปทั่วจนพบโลลอยู่แถวบ้านตาเตียนาทำให้เขารู้ว่าโลลชอบมาเดินเล่นแถวนี้และถ้าเขาอยากจะพบโลลเมื่อไรก็มาแอบดูเธอแถวนี้ได้

ตัวอย่าง

“ Le lendemain je m’arrange pour m’absenter de l’hôpital pendant une heure dans l’après-midi. Je la cherche. Je repasse devant le cinéma devant lequel elle m’a trouvé. Je passe devant chez elle : le salon est ouvert, la voiture de Jean Bedford n’est pas là, c’est un jeudi, j’entends un rire de petite fille qui vient de la pelouse sur laquelle donne la salle de billard, puis deux rires qui s’entremêlent, elle n’a que des filles, trois. (...) Elle continue donc ses promenades et je pourrai, si je ne peux pas arriver à l’attendre, la rencontrer. Elle marchait assez rapidement, elle ralentissait parfois jusqu’à s’arrêter puis repartait. “ (p.83, 85)

แม้ว่าโลพยายามเก็บเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับฌาคส์ไว้เป็นความลับแต่เธอก็ทำได้ไม่นานนัก ในงานเลี้ยงอาหารค่ำที่บ้านของโล ตาเตียนาเริ่มสงสัยบางอย่างเธอก็พยายามกัณต์โลออกจากแขกคนอื่น ๆ เพื่อซักใช้และคาดคั้นเอาความจริงจากปากของโลเอง

ตัวอย่าง

“Le sourire de Tatiana lorsqu’elle réussit à avoir Lol pour elle je le reconnais. Elle attend la confidence, elle l’espère neuve, touchante mais douteuse, assez maladroitement mensongère pour qu’elle, elle y voie clair.” (p.111)

โลไม่ได้สารภาพกับตาเตียนาออกมาตรงๆ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับฌาคส์ แต่เธอกลับตั้งใจพูดเป็นนัยว่าความสุขของเธอก็คือฌาคส์ ตาเตียนาจึงมั่นใจว่าคนทั้งคู่ต้องแอบมีความสัมพันธ์กันลับหลังเธอแน่ ตาเตียนาถึงกับพูดประชดว่าโลพูดเรื่องนี้ได้ชัดเจนมาก

ตัวอย่าง

“ Lol va répondre. Je m’attends à tout. Qu’elle m’achève de la même manière qu’elle m’a découvert. Elle répond. Mon cœur s’endort.

- Mon bonheur est là.

Lentement Tatiana Karl se retourne vers moi et, souriante, avec un sang-froid remarquable elle me prend à témoin de la forme de cette déclaration de son amie.

- Comme elle le dit bien. Vous avez entendu ?

- Elle le dit.

- Mais si bien, vous ne trouvez pas “ (p.113)

แต่ภายหลังเมื่อแน่ใจเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโลกับฌาคส์แล้ว ตาเตียนาจึงต้องการพูดเรื่องนี้กับโลให้ชัดเจน ตาเตียนาพูดด้วยน้ำเสียงที่เอาเรื่องขึ้นมาจนทำให้โลเกิดกลัวและเดินหนีไปเสียเฉยๆ

ตัวอย่าง

“ Le ton cinglant et sourd de Tatiana est le même que celui qu’elle a parfois à l’Hôtel des Bois. Lol s’est dressée. Pourquoi cette terreur ? Elle a un mouvement de fuite, elle va nous laisser là tous les deux.” (p.115)

ในตอนท้ายขณะที่ฌาคส์เหลือเฟือเพียงแต่ความต้องการในตัวตาเตียนาโดยปราศจากความรักความผูกพันนั้นตาเตียนากลับเพิ่งจะรู้ตัวว่าตกหลุมรักฌาคส์เข้าแล้วและเธอก็เปลี่ยนใจมาคิดจริงจังกับความสัมพันธ์ครั้งนี้จนถึงกับจะยอมเปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่อฌาคส์อาจเป็นได้ว่าความรู้สึกนี้เกิดขึ้นเมื่อเธอรู้ว่ากำลังจะสูญเสียฌาคส์ให้กับโลล เห็นได้จากตอนที่ตาเตียนาโทรศัพท์ไปหาฌาคส์เพื่อถามว่าพวกเขาจะรักกันได้จริงๆ หรือเปล่า

ตัวอย่าง

“ Au téléphone elle m’a demandé si j’apercevais une manière possible non d’amour, mais amoureuse, entre nous, plus tard, plus tard.

- Est-ce que tu peux faire comme s’il n’était pas impossible qu’un jour en t’appliquant tu me trouves une nouveauté, je changerai ma voix, mes robes, je couperai mes cheveux, il ne restera rien.” (p.117)

ข้อพิพาทว่าตาเตียนาหลงรักฌาคส์จริงๆ อีกอย่างก็คือการที่เธอเดือดเนื้อร้อนใจถึงกับร้องไห้จนตาบวมแดงและแสดงความโกรธแค้นเมื่อรู้ว่าฌาคส์กับโลลกำลังแอบมีความสัมพันธ์กัน เมื่อฌาคส์ไม่ยอมเล่าความจริงให้ฟังเธอก็ขู่ว่าจะกรีดร้องเพราะรู้ว่าเป็นโลลและสุดท้ายเธอถึงกับขู่ว่าจะไม่มาพบฌาคส์อีก

ตัวอย่างที่ 1

“ Tatiana est entrée, décoiffée, les yeux rouges elle aussi. Lol est dans son bonheur, notre tristesse qui le porte me paraît négligeable. L’odeur du champ arrivait jusqu’à moi. Et voici celle de Taitana qui l’écrase. “ (p.135)

ตัวอย่างที่ 2

“ - C’est notre petite Lola ?

- Rentre chez toi.

- Cette dingue ?

Elle crie. Je l’empêche, de ma main.

- Dis-moi que c’est Lol ou je crie.

(...)

Elle se relève, circule nue dans la pièce, va à la fenêtre, revient, y retourne, elle ne sait pas où se mettre elle non plus, elle a quelque chose à dire, elle hésite, qui n'arrive pas à sortir et qui sort tout bas. Elle m'informe.

Nous allons cesser de nous voir. C'est fini." (p.135)

เมื่อตาเตียนารู้ว่าโลลมีความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาวกับฌาคส์ ไฮลด์ เธอก็พูดกับฌาคส์ ว่าโลลคงจะไม่รู้สึกเจ็บปวดใจถ้าเธอจะห้ามไม่ให้โลลมาอยู่กับฌาคส์อีกเพราะโลลเป็นคนเสียสติ อยู่แล้ว ความรู้สึกฉันท์มิตรที่ตาเตียนามีต่อโลลได้เปลี่ยนไป เธอมองโลลเป็นคู่แข่งที่มาหลงรักผู้ชายคนเดียวกันโดยหารู้ทันความคิดและแผนการของโลลแต่อย่างใด เธอจึงรู้สึกอิจฉาริษยาและโกรธแค้นโลลอย่างจริงจัง

ตัวอย่าง

"Je saurai le faire, la prévenir avec douceur, moi je saurais, sans lui faire aucun mal, lui dire de te laisser tranquille. Elle est folle, elle ne souffrira pas, c'est comme ça les fous, tu sais ?" (p.137)

ขณะเดียวกันความสัมพันธ์ระหว่างฌาคส์และโลลก็พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ทั้งคู่ได้ใกล้ชิดสนิทสนมกันมากขึ้นและโลลพยายามหาโอกาสอยู่กับฌาคส์ตามลำพังมากขึ้น เห็นได้ชัดจากการที่เธอชวนฌาคส์ไปที.บีช โดยเลือกรถไฟขบวนที่ไม่ค่อยมีผู้โดยสาร และวิ่งช้าๆ เพื่อที่ทั้งสองจะได้มีโอกาสอยู่ด้วยกันตามลำพังได้นานที่สุด

ตัวอย่าง

"Ce train est presque vide entre celui des voyageurs et celui des ouvriers, il ne sert qu'à nous. Elle l'a choisi exprès, dit-elle, parce qu'il est très lent. Nous serons aux environs de midi à T. Beach. " (p.141)

โลลจะเป็นฝ่ายเข้าไปใกล้ชิดคลอเคลียฌาคส์ก่อนเสมอซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ฌาคส์เข้าถึงตัวเธอได้อย่างรวดเร็ว เช่นตอนที่ทั้งคู่อยู่ในตู้โดยสารรถไฟกันตามลำพัง

ตัวอย่าง

"Elle se blottit de nouveau, ferme les yeux, se tait, attentivement. Son contentement respire profondément à mes côtés. (...)" (p.143)

นอกจากนี้วันที่โลลเดินทางไปที่. ปีชกับฌาคส์ อาจเป็นไปได้ว่าโลลได้วางแผนที่จะค้างคืนที่ที. ปีชไว้ก่อนแล้วเพราะเมื่อไปถึงที. ปีชโลลไม่ได้รีบร้อนที่จะไปที่คาสีโนเพื่อดูห้องเต้นรำทันทีที่มาถึง เธอไปเดินเล่นที่ทะเลก่อนจนเย็น เมื่อออกจากคาสีโนเธอก็ไปนอนที่ชายหาดจนผล็อยหลับไป เป็นไปได้ว่าเธอหาเหตุที่จะค้างคืนที่ที. ปีชและจุดสำคัญที่สุดคือการที่โลลเป็นฝ่ายชวนให้ฌาคส์ค้างคืนเองทำให้ฌาคส์ต้องร่วมมือไปกับโลลตามแผนของเธออย่างเต็มที่ไม่ได้ทำให้โลลกับฌาคส์มีความสัมพันธ์กันตามแผนที่โลลวางไว้

ตัวอย่างที่ 1

“La rue est large et descend avec nous vers la mer. Des jeunes gens la remontent, en maillots de bain, en robes de couleurs vives. Ils ont le même teint, les cheveux collés par l’eau de mer, ils ont l’air de rejoindre une famille unique aux membres très nombreux. Ils se quittent, salut, se donnent rendez-vous pour tout à l’heure, tous sur la plage. Ils rentrent pour la plupart dans des petits pavillons meublés à un étage, laissent la rue toujours plus déserte à mesure qu’on avance. Des voix des femmes crient des prénoms. Des enfants répondent qu’ils arrivent. Lol dévisage sa jeunesse avec curiosité.

Nous sommes arrivés devant le Casino sans nous en apercevoir. Sur notre gauche, à cent mètres, il a été là, au milieu d’une pelouse que de la gare nous ne pouvions pas voir.” (p.157)

ตัวอย่างที่ 2

“ Nous sommes sortis par la porte qui donne sur la plage.

Nous y sommes allées sans le décider. Arrivée au jour, Lol s’est étirée, elle a longuement bâillé. Elle a souri, elle a dit :

- Je me suis levée tellement tôt, que j’ai sommeil.

Le soleil, la mer, elle baisse, baisse, laisse derrière elle des marécages bleus de ciel.

Elle s’allonge sur le sable, regarde les marécages.

- On va aller manger, J’ai faim.

Elle s’endort.” (p.163)

ตัวอย่างที่ 3

“ Nous ne pourrons pas éviter de passer la nuit à T. Beach. Cette évidence nous arrive dessus pendant que nous mangeons. Elle se cimente à nous, nous oublions qu'il aurait pu en être autrement. C'est Lol qui dit :

- Si vous voulez, nous resterons cette nuit ici.

Nous ne pouvons pas rentrer, c'est vrai.

Je dis :

- Nous allons rester. Nous ne pouvons pas faire autrement.” (p.167)

ในขณะที่ความสัมพันธ์ทางกายระหว่างโลลกับฌาคส์พัฒนามากขึ้นเรื่อยๆ นั้น ความสัมพันธ์ทางใจของทั้งคู่กลับไม่ได้พัฒนาตามไปด้วย โดยเฉพาะเรื่องที่ฌาคส์รู้สึกว่าโลลยังเป็นปริศนาสำหรับเขาเหมือนเดิมและเขาคำนึงเธอไม่ออกซึ่งแตกต่างที่เขาเข้าใจตาเตียนาดีทุกเรื่อง

ตัวอย่าง

“ Et durant le voyage toute la journée cette situation est restée inchangée, elle a été à coté de moi séparée de moi, gouffre et sœur. Puisque je sais – ai-je jamais su à ce point quelque chose ? – qu'elle m'est inconnaissable, on ne peut pas être plus près d'un être humain que je le suis d'elle, plus près d'elle qu'elle-même si constamment envolée de sa vie vivante. Si d'autres viennent après moi qui le sauront aussi j'en accepte la venue.” (p.141)

ทั้งๆ ที่ในตอนแรกฌาคส์รู้สึกว่าโลลเป็นผู้หญิงที่พิเศษและแตกต่างจากตาเตียนาแต่ยิ่งเขาได้รู้จักโลลมากขึ้นเขาก็ยิ่งรู้สึกถึงความคล้ายคลึงกันระหว่างผู้หญิงจนแทบจะกลายเป็นคนๆ เดียวกันโดยเริ่มจากการแต่งตัวของพวกเธอในงานเลี้ยงอาหารค่ำที่บ้านของโลล พวกเธอสวมชุดกระโปรงสีที่เหมือนกันจนทำให้ดูคล้ายกันมากขึ้น

ตัวอย่าง

“Elles portent toutes deux ce soir des robes sombres qui les allongent, les font plus minces, moins différentes l'une de l'autre, peut-être, aux yeux des hommes. Tatiana Karl, au contraire, d'avec ses amants, a une coiffure souple, rejetée, presque à toucher son épaule en une masse nouée, lourde. Sa robe ne resserre pas son corps

comme ses austères tailleurs d'après-midi. La robe de Lol, à l'inverse de celle de Tatiana, je crois, prends son corps de près et lui donne davantage encore cette sage raideur de pensionnaire grandie. Elle est coiffée comme d'habitude, un chignon serré au dessus de la nuque, depuis dix ans peut-être l'est-elle ainsi. Ce soir elle est fardée il me semble un peu trop, sans soin." (p.111)

โดยเฉพาะในตอนท้าย ความแตกต่างระหว่างโลลและตาเตียนาก็ได้หมดไปอย่างสิ้นเชิงหลังจากที่ฌาคส์มีความสัมพันธ์กับโลลที่ที. บีช โลลเรียกตัวเองว่าตาเตียนาเพราะเธอต้องการที่จะเป็นตัวแทนของตาเตียนาในขณะที่อยู่กับฌาคส์

ตัวอย่าง

"Après, dans les cris, elle a insulté, elle a supplié, implore qu'on la reprenne et qu'on la laisse à la fois, traquée, cherchant à fuir de la chambre, du lit, y revenant pour se faire capturer, savante, et il n'y a plus eu de différence entre elle et Tatiana Karl sauf dans ses yeux exempts de remords et dans la designation qu'elle faisait d'elle-même – Tatiana ne se nomme pas, elle – et dans les deux noms qu'elle se donnait : Tatiana Karl et Lol V. Stein." (p.173)

ในตอนจบของเรื่องหลังจากที่โลลและฌาคส์เดินทางกลับจากที. บีชแล้ว โลลบอกให้ฌาคส์กลับไปหาตาเตียนาโดยที่เธอไปเฝ้าดูพวกเขาสองคนอยู่ในโรงแรมเดส์บัวส์ด้วยกันตามเดิมเป็นฉากจบที่เบ็ดเสร็จทำให้ผู้อ่านตัดสินใจเองว่าโลลนั้นหายจากอาการป่วยทางจิตจริงอย่างที่เธอคาดไว้หรือไม่ หากวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งแล้วจะเห็นว่าโลลได้เปลี่ยนจากเด็กสาวไร้เดียงสาที่มองความรักว่าเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ มีความหมายที่สุดและไม่อาจมีความรักครั้งใหม่มาทดแทนได้ซึ่งตรงกับที่ตาเตียนาเชื่อว่าคนเราไม่มีวันหายเจ็บปวดจากอาการอกหักได้โดยเฉพาะความรักครั้งแรกของโลล เมื่อโลลผิดหวังจากรักครั้งแรกเธอจึงเจ็บปวดอย่างแสนสาหัสและฝังใจกับมันมาตลอดสิบปีแต่หลังจากที่โลลได้ผ่านการแต่งงาน ผ่านประสบการณ์รักสามเส้ากับชายที่เหมือนกับรักครั้งแรกของเธอ ชายผู้เป็นคู่รักของเพื่อนสนิทในวัยเด็กของเธอ เธอจึงได้เรียนรู้และเข้าใจความรักในอีกมุมมองหนึ่งและยอมรับรักสามเส้าได้ โลลกลายเป็นผู้หญิงที่วุ่นวายในสังคมชั้นกลางสมัยนั้นที่แต่งงานมีชีวิตร่วมกันแต่ก็มีอิสระในการคบหาคนอื่นไปพร้อมกันเหมือนอย่างตาเตียนา คาร์ลทำคือมีอิสระที่จะรักและมีความสัมพันธ์กับชายอื่น โลลเก็บเรื่องความรักสามเส้าของเธอเอาไว้เป็นความลับโดยไม่กระทบต่อชีวิตครอบครัวหรือภาพลักษณ์ทางสังคมของเธอ

ความรักสามเส้าในนวนิยายเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นทัศนคติในเรื่องความรักของ มาร์กริต ดูราสอย่างชัดเจน ผู้เขียนเชื่อว่าความรักนั้นแบ่งแยกโดยเด็ดขาดจากคนที่เรารัก ความรัก คือความรู้สึกที่เป็นหนึ่งเดียว สามารถถ่ายโอนจากคนหนึ่งไปยังอีกคนได้โดยยังเป็นความรู้สึกเดิม อยู่เสมอ โดยเฉพาะเมื่อคนคนนั้นมีส่วนคล้ายคลึงกับคนรักเก่าหรือสามารถทำให้เกิดความรู้สึก ปรารถนาอย่างเดียวกันได้ดังที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์เรื่อง *L'amour dans Moderato Cantabile et l'Amant de Marguerite Duras* ของพวงพยอม พงษ์ทอง ความว่า

“La conception du transfert d'un amour à l'autre est possible dans les œuvres de Marguerite Duras parce que l'auteur pense que ce qui est essentiel dans l'amour ce n'est pas la possession, mais c'est l'intensité du désir : C'est par le manqué et par le désir, pas dutout par la force du désir, on peut transférer un amour à un autre grace à un intermédiaire qui provoque le même désir car on peut oublier le visage de l'amant, mais on n'oublie pas le sentiment intense déjà vécu.”

เมื่อผู้แปลเข้าใจความสัมพันธ์รักสามเส้าของตัวละครทั้งสาม รวมถึงความรู้สึกนึกคิด และความต้องการตัวละครแต่ละตัวได้อย่างชัดเจนแล้ว ผู้แปลก็จะสามารถเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึกของตัวละครได้อย่างลึกซึ้งรวมทั้งเข้าใจอากัปกริยาและการกระทำของตัวละคร สุดท้าย ผู้แปลก็จะสามารถถ่ายทอดต้นฉบับไปสู่บทแปลได้อย่างถูกต้องครบถ้วนทั้งเนื้อหาและอรรถรส

2. การถ่ายทอดต้นฉบับสู่บทแปล

ตามหลักการแปลโดยใช้ทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมาย หลังจากที่ถูกผู้แปล ทำความเข้าใจต้นฉบับและกักเก็บเฉพาะสารของต้นฉบับโดยไม่ยึดติดกับตัวภาษาได้ครบถ้วน ถูกต้องแล้ว ผู้แปลจึงนำสารนั้นมาถ่ายทอดสู่บทแปลซึ่งเป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายตามทฤษฎีการ แปลแบบยึดความหมาย ในขั้นตอนการถ่ายทอดสารประเภทวรรณกรรม ผู้แปลมีหน้าที่ถ่ายทอด สารซึ่งรวมถึงรูปแบบและผลกระทบทางอารมณ์ในต้นฉบับออกมาในรูปของภาษาแม้อย่าง ครบถ้วนและสละสลวยเป็นธรรมชาติประหนึ่งผู้แปลเป็นนักเขียนที่กำลังเขียนงานชิ้นนั้นเองดังเช่น

ที่ ฟอรัมนาโต อิสราเอลได้ให้ความเห็นในบทความเรื่อง “ทฤษฎีความหมายกับการแปลวรรณกรรม” ไว้ว่า

“กระบวนการแปลนั้นไม่ใช่การถ่ายทอดความหมายประจำคำจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง แต่เป็นการสื่อสารตามเจตนาของผู้ส่งสารในภาษาหนึ่งเพื่อให้ผู้รับสารในอีกภาษาหนึ่งเกิดความเข้าใจตรงกัน ด้วยวิธีการที่เหมาะสมในภาษาของผู้รับสาร”

(ที่มา : ศาสตร์การแปล, ทฤษฎีความหมายกับการแปลวรรณกรรม, หน้า 90)

ดังนั้นเมื่อผู้แปลทำความเข้าใจกลวิธีการประพันธ์ ค่านิยมในสังคมชนชั้นกลาง ตัวละครและความรักสามเส้าของตัวละครเอกอย่างถ่องแท้แล้ว ผู้แปลจึงเลือกสรรคำที่สามารถถ่ายทอดความคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อโดยระมัดระวังที่จะรักษารูปแบบและลีลาการใช้วรรณศิลป์เดียวกันกับต้นฉบับเพื่อสร้างผลกระทบทางอารมณ์ได้เทียบเท่ากับต้นฉบับให้มากที่สุด สำหรับนวนิยายเรื่อง “ราวีร์กของโลล เว. ซไตน์” ผู้เขียนได้ใช้วิธีสร้างสุนทรียะทางอารมณ์ในงานประพันธ์ด้วยการใช้โวหารต่างๆ อันเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของผู้เขียน ตัวอย่างเช่น การใช้อุปลักษณ์ (métaphore) อติพจน์ (hyperbole) และ นามนัย (métonymie) เป็นต้น

2.1 อุปลักษณ์ (métaphore)

อุปลักษณ์ คือการนำสิ่งที่แตกต่างกันสองสิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกันโดยเปรียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยตรง จะปรากฏคำเชื่อม เช่นคำว่า “เป็น” หรือ “คือ” ให้เห็นหรือไม่ก็ได้

เนื่องจากโลลยังคงโศกเศร้ากับเรื่องในอดีตและความเศร้าหมองนี้แสดงออกมาทางสายตาของเธอ ฉาคส์ได้ถ่ายทอดภาพนัยน์ตาเศร้าของโลลว่ามีลักษณะหม่นหมอง ไม่สดใสเป็นประกายซึ่งผู้เขียนนำไปเปรียบเทียบกับน้ำนิ่งและโคลนตม ผู้แปลเห็นว่าตามการรับรู้ในภาษาไทย คำว่า “น้ำนิ่ง” ก็มีลักษณะที่ไม่เคลื่อนไหว ไม่กลอกกลิ้งและไม่แวววาว ส่วน “โคลน” ก็สื่อถึงความขุ่นมัว ผู้แปลจึงเลือกทั้งสองคำนี้มาใช้เปรียบเทียบเพื่อถ่ายทอดภาพนัยน์ตาของโลลได้ตรงตามความของต้นฉบับว่า “เป็นน้ำนิ่งและโคลนผสมกัน”

ตัวอย่างที่ 1

“Ses yeux sont veloutés comme seuls les yeux sombres le sont, or les siens sont d’eau morte et de vase mêlées, rien n’y passe en ce moment qu’une douceur ensommeillée.”

บทแปล

“นัยน์ตาของเธอนุ่มละมุนอย่างที่นัยน์ตาหม่นเศร้าเท่านั้นจะนุ่มละมุนได้ กระนั้นนัยน์ตาของเธอก็เป็นน้ำนิ่งและโคลนผสมกัน มันไม่ส่อแววอะไรในขณะนั้นนอกจาก แววหวานที่หม่นหมอง” (น.20)

ผู้เขียนเปรียบเทียบคำโกหกต่างๆ นานาของโลกโดยใช้คำว่า “capitale de mentir” ซึ่งแปลตรงตัวว่า “คำโกหกขนาดใหญ่” ในภาษาไทยเราไม่นิยมใช้เช่นนั้นแต่คนไทยจะนิยมเรียกการโกหกในหลายต่อหลายเรื่องว่า “โกหกคำโต” แทน ส่วนคำว่า “un champ immense” ผู้เขียนจงใจสื่อสารผ่านรูปของอุปลักษณ์เพื่อเน้นให้เห็นว่าคำโกหกนั้นมีมากมายเหมือนกับท้องทุ่งกว้างใหญ่ ผู้แปลเห็นว่าแนวคิดนี้สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาไทยซึ่งนิยมพูดถึงของที่มีปริมาณมาก ๆ ว่าเป็นเหมือนกับ “ท้องทุ่ง” เช่นกัน

ตัวอย่างที่ 2

“Quand elle parle, quand elle bouge, regarde ou se distrait, j’ai le sentiment d’avoir sous les yeux d’une façon personnelle et capitale de mentir, un champ immense mais aux limites d’acier, du mensonge.”

บทแปล

“ยามเธอพูด ยามเธอเคลื่อนไหว มองสิ่งต่างๆ หรือใจลอย ผมมีความรู้สึกว่าได้เห็น ท้องทุ่งอันไพศาลแห่งคำโกหกที่มีกำแพงเหล็กล้อมรอบอยู่ดำตา เป็นคำโกหกคำโตตามแบบของเธอ” (น.52)

ผู้เขียนเปรียบเทียบคำโกหกของโลกเป็นเหมือนกับน้ำนมที่แม้จะทั้งขุ่นและจืดชืดเพียงใด แต่รสชาติก็ยิ่งกระหายจะพึง โดยใช้อุปลักษณ์ว่า “lait brumeux” ซึ่งหมายความว่า “น้ำนมขุ่นๆ” ในสำนวนไทย เราเรียกการโกหกที่ไม่มีน้ำหนักและไม่น่าเชื่อถือว่าเป็นการโกหกแบบ “น้ำขุ่นๆ”

ดังนั้นผู้แปลจึงใช้คำว่า “น้ำขุ่นๆ” เปรียบเป็นคำโกหกเนื่องจากสามารถสื่อความหมายได้เทียบเท่ากับต้นฉบับและสอดคล้องตามความนิยมใช้ในภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 3

“Je désire comme un assoiffé boire le lait brumeux et insipide de la parole qui sort de Lol V. Stein, faire partie de la chose mentie par elle.”

บทแปล

“ผมต้องการเป็นส่วนหนึ่งในเรื่องโกหกของโลกและต้องการดื่มน้ำขุ่นๆ และจืดชืดของถ้อยคำที่ออกจากปากของเธอประหนึ่งคนกระหายน้ำ ” (น.54)

ผู้เขียนบรรยายดวงดาที่งดงามของโลกว่ามีประกายวาววามและเจิดจรัสโดยใช้อุปลักษณณ์ว่า “ces petites planètes bleues” ซึ่งมีความหมายตรงตัวว่าดาวพระเคราะห์สีฟ้าเล็กๆ สองดวง ซึ่งหมายถึงดวงดาสีฟ้าเป็นประกายของโลก ดังนั้นจึงผู้แปลจึงใช้คำว่า “ดาวพระศุกร์เล็กๆ สีฟ้าสองดวง” เพราะคนไทยนิยมกล่าวถึงดวงดาที่งดงามของผู้หญิงว่างดงามดัง “ดาวพระศุกร์”

ตัวอย่างที่ 4

“Son regard luit sous ses paupières très abaissées. Il faut s’habituer à la raréfaction de l’air autour de ces petites planètes bleues auxquelles le regard pèse, s’accroche, en perdition.”

บทแปล

“สายตาของโลกวาววามภายใต้เปลือกตาที่หุบต่ำมาก คงต้องทำตัวให้ชินกับอากาศรอบๆ ที่ลดน้อยลงยามที่มองดูและจับจ้องดาวพระศุกร์เล็กๆ สีฟ้าสองดวงนี้อย่างสิ้นหวัง” (น.64)

ผู้เล่าได้ถ่ายทอดจากเต็นท์ของไมเคิล ริชาร์ดสันและอานน์-มารี สเตเรตแตร์ในงานเต็นท์ที่ที. ปีชเมื่อสิบปีก่อน ตาเดียนาประหลาดใจที่เห็นว่าทั้งคู่ยังคงเต็นท์กันต่อไปโดยไม่สนใจความรู้สึกของโลกซึ่งเป็นคู่หมั้นของไมเคิลรวมถึงมารดาของโลก ทุกคนเริ่มมองเห็นความสัมพันธ์ของพวกเขาเริ่มเกินเลยไป ผู้เขียนใช้คำว่า “cet ouragan de la nuit” เพื่อสื่อให้เห็น

ความสัมพันธ์ระหว่างไมเคิล ริชาร์ดสันและอานน์-มารี สเตรตแตร์เริ่มจะส่อเค้ายุ่งยากและอาจทำให้โกลเจ็บปวดใจ ผู้แปลจึงแปลสถานการณ์เช่นนี้ว่า “พายุร้ายของคำคิณนั้น” ซึ่งตรงตามความนิยมใช้ในภาษาไทยที่นิยมเรียกสถานการณ์ที่ส่อเค้าความยุ่งยากว่า “พายุ” เช่นเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 5

“Tatiana raconte (...) comment ils avaient la force de danser encore, comment il était tout à fait étonnant de voir que cette habitude avait pu leur rester encore dans cet ouragan de la nuit qui paraissait avoir chassé de leur vie toute habitude, même, dit Tatiana, celle de l’amour.”

บทแปล

“(...)หล่อนเล่าว่าพวกเขามีเรื่องมีแรงดันร่ากันต่อได้อย่างไรและมันน่าประหลาดใจขนาดไหนที่เห็นทั้งคู่ยังคงดันร่ากันตามปกติท่ามกลางพายุร้ายของคำคิณนั้นซึ่งดูเหมือนว่าจะขับไล่สิ่งที่ดีดำเนินไปตามปกติทั้งหมดทั้งสิ้นในชีวิตของพวกเขา ไม่เว้นแม้แต่ความรักแบบปกติ” (น. 94)

ปีแยร์ เบิกเนอร์ รู้อยู่แก่ใจว่าภรรยาของเขา ตาเตียนานอกใจไปมีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวกับผาคสแต่เขาก็มั่นใจว่าเขาและตาเตียนาเป็นครอบครัวที่มั่นคงสามารถฟันฝ่าอุปสรรคหรือปัญหาต่างๆ ไปได้ในที่สุดโดยผู้เขียนใช้คำว่า “leur maison” และ “tous les vents” แทนครอบครัว และปัญหาอุปสรรคต่างๆ ตามลำดับ ในภาษาไทยเราก็นิยมใช้คำว่า “บ้าน” แทนความหมายของครอบครัว และ คำว่า “พายุ” หรือ “ลมแรง” แทนอุปสรรคขวากหนาม ผู้แปลจึงใช้คำว่า “บ้านของพวกเขา” และ “ลมแรงใดๆ” เพราะทั้งสองคำนี้มีความหมายเป็นสากลที่ผู้อ่านทั่วโลกและชาวไทยเข้าใจได้เช่นกัน

ตัวอย่างที่ 6

“Pierre Beugner se trompe-t-il sur l’intention véritable ? Il porte à Tatiana un amour revenu de bien des épreuves, sentiment qu’il traîne mais qu’il traînera jusqu’à la mort, ils sont unis, leur maison est solide plus qu’une autre, elle a résisté à tous les vents. Dans la vie de Tatiana, l’impérieuse obligation première et dernière à laquelle il n’est pas pensable qu’elle se dérobe un jour, c’est de revenir toujours, Pierre Beugner est son retour, sa trêve, sa seule constance.”

บทแปล

“ปีแยร์ เบิกเนอร์เข้าใจผิดเกี่ยวกับเจตนาที่แท้จริงรีเปล่านะ ความรักที่เขามีต่อตาเตียนาผ่านบททดสอบมามากมาย เป็นความรู้สึกที่เขายังดันทุรังอยู่แต่เขาจะยังดันทุรังไปจนตาย พวกเขาผูกพันกันเป็นหนึ่งเดียว **บ้านของพวกเขา** มันคงยิ่งกว่าบ้านอีกหลัง ไม่หวั่นไหวต่อ **ลมแรงใดๆ** ในชีวิตของตาเตียนา ข้อบังคับข้อแรกและข้อสุดท้ายที่หล่อนไม่เคยคิดว่าสักวันหล่อนจะไม่ปฏิบัติตามก็คือไม่ว่าอย่างไรหล่อนก็ต้องกลับมาอยู่วันยังค่ำและปีแยร์ เบิกเนอร์คือคนที่หล่อนต้องกลับมาหา คือที่ปักพินใจของหล่อน คือคนที่เสมอต้นเสมอปลายคนเดียวของหล่อน” (น. 123)

ผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นภาพของงานเด่นรำที่พังพินาศลงอย่างง่ายดายเพียงเพราะไม่เคลิ่ไปตกหลุมรักอานน์-มารีทั้งๆ ที่เพิ่งพบกันครั้งแรกและมีโลลเป็นคู่หมั้นอยู่แล้ว โดยใช้คำว่า “château de cartes” เพื่อหมายถึงเรื่องเปล่าประโยชน์และไม่มีวันเป็นจริงได้ หากแปลตรงตัวก็คือ “ปราสาทไพ่” ซึ่งไม่สอดคล้องกับความรับรู้ของผู้อ่านชาวไทย ผู้แปลจึงใช้คำว่า “ปราสาททราย” แทนเพราะสามารถจะสื่อความได้ตรงตามความหมายของต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 7

“Le bal sera au bout du voyage, il tombera comme château de cartes comme en ce moment le voyage lui-même.”

บทแปล

“ปลายทางของการเดินทางครั้งนี้คืองานเด่นรำ มันพังทลายลงเหมือน **ปราสาททราย** เช่นเดียวกับการเดินทางเองที่สิ้นสุดลงในขณะนี้” (น.154)

ในงานเด่นรำที่ 7. ปีซเมื่อสิบปีก่อนผู้เขียนถ่ายทอดภาพที่ไม่เคลิ่ และอานน์-มารี จับคู่เต้นรำกันนั้นว่าเป็นตัวอันตรายเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเรื่องเศร้า ความเจ็บปวดและทำให้โลลอกหักในท้ายที่สุดโดยผู้เขียนสื่อความด้วยคำว่า “bolide” และ “mâchoire” ผู้แปลจึงแปลคำว่า “bolide” ตามความหมายตรงตัวว่า “รถความเร็วสูง” เพราะตรงกับการรับรู้ของผู้อ่านชาวไทย ส่วนคำว่า “mâchoire” ซึ่งแปลตรงตัวว่า “ฟันกราม” สื่อความหมายถึงของมีคมที่ก่อให้เกิดอันตรายและสร้างความเจ็บปวด แต่คนไทยไม่นิยมเรียกตรงตัวเช่นนั้น แต่จะนิยมเรียกของแหลมคมที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดว่า “หนามแหลมคม” มากกว่า

ตัวอย่างที่ 8

“Un couple d’amants est arrivé sur elle, bolide lent, mâchoire primaire de l’amour, elle ignorait encore ce que ça signifiait.”

บทแปล

“คู่รักคู่หนึ่งกำลังเดินไปทางผู้หญิงคนนั้น เป็นรถความเร็วสูงที่วิ่งช้า เป็นหนามแหลมคมอันแรกของการรัก เธอยังไม่รู้ว่ามันหมายถึงอะไร“ (น. 162)

2.2 บุคคลาธิษฐาน (personnification)

บุคคลาธิษฐาน คือการทำให้สิ่งไม่มีชีวิต ความคิด นามธรรม กลายเป็นสิ่งที่มีชีวิต สามารถทำกริยาอาการและแสดงอารมณ์ได้เหมือนมนุษย์

ผู้เขียนได้ใช้วรรณศิลป์ประเภทนี้ในงานเขียนของเธอหลายครั้งหลายหน เช่นในการพบกันที่บ้านของโลลครั้งที่สองระหว่างที่ทุกคนกำลังสนทนากัน ฌาคส์แยกตัวออกมาขึ้นที่บันไดหน้าบ้าน เขารู้สึกถึงความคลุมเครือไม่กระจ่างชัดของเหตุการณ์งานแต่งงานในอดีตรู้สึกว่ามันเป็นความมึนงงของที. บีช ผู้เขียนต้องการให้ “ความมึนงง” นี้กลายมาเป็นสิ่งที่มีชีวิต สามารถทำอาการเหมือนมนุษย์ ผู้แปลจึงถ่ายทอดกริยา “venir” ว่า “มาถึง” กริยา “engloutir” ว่า “กลืน” และกริยา “s’avancer” ว่า “เคลื่อนเข้ามาหา” ซึ่งสามารถเก็บรักษาความหมายและยังรักษารูปแบบได้ตรงตามต้นฉบับอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 1

“On peut se tromper sans cesse mais voici que non, je m’arrête : elle veut voir venir avec moi, s’avancer sur nous, nous engloutir, l’obscurité de demain qui sera celle de la nuit de T. Beach. Elle est la nuit de T. Beach.”

บทแปล

“เราอาจจะเข้าใจผิดได้ตลอดเวลา แต่นั่นไม่ใช่ ดังนั้นผมจึงหยุดเพราะว่าเธออยากจะเห็นความมึนงงของพรุ่งนี้ซึ่งจะเป็นความมึนงงของค่ำคืนแห่งที. บีชมาถึงขณะที่ผมอยู่ด้วย เคลื่อนเข้ามาหาเรา และกลืนเราเข้าไป เธอคือค่ำคืนแห่งที. บีช” (น.50)

นอกจากนี้ในฉากที่โลลสสารภาพรักกับฌาคส์ โฮลด์นั้น ผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าคำสารภาพที่โลลเอ่ยออกมานั้นให้ความรู้สึกที่มีชีวิตชีวา สามารถทำกริยาเหมือนสิ่งมีชีวิต ผู้แปลจึงถ่ายทอดกริยา “traverse” ว่า “เดินทางผ่าน” กริยา “cherche” ว่า “เสาะหา” และกริยา “se pose” ว่า “หยุดลง” เพื่อรักษาความและคงรูปแบบตรงตามต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 2

“Le mot traverse l’espace, cherche et se pose. Elle a posé le mot sur moi.”

บทแปล

“ถ้อยคำเดินทางผ่านช่องว่าง เสาะหาและหยุดลง โลลวางถ้อยคำนั้นลงบนตัวผม

“ (น. 92)

2.3 ภาวะแย้ง (antithèse)

ภาวะแย้ง เป็นกลวิธีการประพันธ์ที่ใช้คำหรือข้อความที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือแตกต่างกันมาเทียบกันเพื่อให้ความหมายคมชัดยิ่งขึ้น

ในการพบกันครั้งที่สองที่บ้านของตาเตียนา ตอนที่โลลกำลังจะกลับตาเตียนาออกมาส่งเธอที่บ้านโดหน้าบ้าน ผู้เขียนถ่ายทอดฉากที่โลลบอกตาเตียนาซึ่งควรจะเป็นฉากที่ทั้งคู่แสดงความอาลัยต่อกันเช่นเพื่อนรักทั่วไป แต่ภาพที่ผู้เล่าเห็นดูเหมือนการเสแสร้งแกล้งทำมากกว่า ผู้เขียนจึงจงใจนำคำสองคำที่มีความหมายขัดแย้งกันคือคำว่า “naturel” และ “faux” มาวางใกล้กันเพื่อสื่อความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งสองคำนี้มีความหมายตรงตัวว่า “ธรรมชาติ” และ “ปลอม” แต่เพื่อให้สอดคล้องตามความนิยมใช้ในภาษาไทย ผู้แปลจึงแปลว่า “ธรรมชาติ” และ “การเสแสร้ง” ในบทแปลเพื่อสามารถสื่อความได้ตรงตามต้นฉบับและรักษารูปแบบวรรณศิลป์เดิมไว้ได้

ตัวอย่างที่ 1

“Alors ce qui aurait dû paraître naturel paraît faux.”

บทแปล

“แล้วสิ่งที่น่าจะเป็นธรรมชาติก็กลับดูเป็นการเสแสร้ง” (น.24)

ถึงแม้ว่าในการเดินทางไปที่.ปีชด้วยกันจะทำให้ฌาคส์ได้มีโอกาสใกล้ชิดโลกมากขึ้นก็ตามแต่เขาก็อึ้งรู้สึกเข้าไม่ถึงตัวโลกในบางครั้งบางคราว ผู้เขียนจึงถ่ายทอดความรู้สึกเช่นนี้ของฌาคส์ว่า “si près et si loin” เมื่อผู้แปลจับความรู้สึกของฌาคส์ได้จึงถ่ายทอดออกมาโดยใช้คำว่า “แสนจะใกล้ชิดและแสนจะห่างเหิน” เพื่อให้ได้ความหมายตรงตามต้นฉบับแทนที่จะแปลว่า “แสนจะใกล้และแสนจะไกล” ซึ่งสื่อความหมายถึงระยะทางเพียงอย่างเดียวแต่ไม่สามารถสื่อถึงอารมณ์ใกล้ชิดหรือห่างเหินเหมือนกับต้นฉบับได้

ตัวอย่างที่ 2

“Elle se blottit de nouveau, ferme les yeux, se tait, attentivement. Son contentement respire profondément à mes côtés. Aucun signe de sa différence sous ma main, sous mes yeux. Et pourtant, et pourtant. Qui est là en ce moment, si près et si loin, (...)”

บทแปล

“โลกอิงแอบกับผมอีกครั้ง หลับตาลงและนิ่งเงียบไปอย่างตั้งใจ เธอหายใจลึกๆ อย่างมีความสุขอยู่เคียงข้างผม ไม่มีอะไรบ่งบอกถึงความแตกต่างยามผมสัมผัสเธอ ยามผมมองเธอ แต่ถึงกระนั้น ถึงกระนั้นก็ตาม ใครกันนะที่อยู่ที่นี่เวลานี้ทั้ง แสนจะใกล้ชิดและแสนจะห่างเหิน (...)” (น. 144)

2.4 ปฏิพจน์ (oxymore)

ปฏิพจน์ คือการนำเอาคำหรือความหมายที่ไม่สอดคล้องกันและดูเหมือนว่าจะขัดแย้งกันมารวมเข้าไว้ด้วยกันเพื่อให้เกิดผลพิเศษและทำให้ความหมายชัดเจนขึ้น

ในครั้งแรกที่พบกันที่บ้านของตาเตียนนา ระหว่างที่เธอละความสนใจไปจากโลกตาเตียนนาก็นึกถึงความรักของเธอกับฌาคส์ซึ่งนำความสุขทางใจมาให้เธอแต่ในเวลาเดียวกันก็สร้าง ความบอบช้ำทางกายโดยจะเห็นว่าในต้นฉบับใช้คำว่า “calamité” ซึ่งสื่อความหมายถึงความเจ็บปวดบอบช้ำและขยายด้วยคำวิเศษณ์ “bienheureuse” ซึ่งสื่อความหมายตรงกันข้ามถึงสิ่งดีๆ หรือความสุขดังนั้นผู้แปลจึงใช้โวหารปฏิพจน์ถ่ายทอดความสัมพัทธ์ที่ทั้งความสุขและความเจ็บปวดพร้อมๆ กัน โดยแปลว่า “ความบอบช้ำอันอึดอึด” เพื่อรักษาอารมณ์ให้ได้เทียบเท่ากับต้นฉบับ

ตัวอย่าง

“Son corps de fille, sa plaie, sa calamité bienheureuse,(…)”

บทแปล

“เรือนร่างแบบเด็ก ๆ ของหล่อน บาดแผลและความบอบช้ำอันอัมเอมของร่างกาย
หล่อน (...)” (น.14)

2.5 อติพจน์ (hyperbole)

อติพจน์ คือข้อความที่กล่าวให้มากเกินจริงเพื่อเน้นความ

ผู้แปลพบการใช้วรรณศิลป์ประเภทอติพจน์หลายแห่งในงานเขียนชิ้นนี้ มีการใช้คำในกลุ่มคำว่า “Cent” หรือ “Mille” เพื่อบอกปริมาณที่มากเกินไปกว่าความเป็นจริง เช่นตอนที่โลลและตาเตียนาคู่กันถึงเรื่องงานแต่งงานที่ที. บีชเมื่อสิบปีก่อน ตลอดเวลาที่ผ่านมาโลลพยายามแสดงให้ทุกคนเห็นว่าเธอไม่ได้สนใจเรื่องในอดีตอีกแล้ว แต่ในความเป็นจริงเธอซ่อนความสงสัยของเธอไว้ตลอดเวลา ผู้เขียนใช้คำว่า “centenaire” ทั้งที่ในความเป็นจริงเวลาผ่านไปแค่สิบปีเท่านั้น แต่สำหรับโลลที่ต้องทนเก็บซ่อนความอยากรู้เอาไว้จึงรู้สึกว่ามันนานแสนนาน ในภาษาไทยนิยมใช้คำว่า “นานนับร้อยปี” สื่อถึงระยะเวลาที่นานมากๆ เช่นเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 1

“Alors Lol demande avec une curiosité brisée, émigrée centenaire de sa jeunesse :”

บทแปล

“จากนั้นโลลถามขึ้นมาด้วยความอยากรู้ อยากเห็นที่เก็บไว้ไม่อยู่หลังจากที่ถูกซุกซ่อนไว้ นานนับร้อยปีตั้งแต่เธอยังสาว ๆ” (น.42)

อีกตัวอย่างหนึ่งคือหลังจากอาหารค่ำที่บ้านโลล ฌาคส์ก็ขอโลลแต่งงาน เขามีความสุขที่ได้บอกโลลไว้ในวงแขนจนเหมือนเวลาหยุดนิ่งนานอยู่อย่างนั้น ผู้เขียนถ่ายทอดความรู้สึกความรู้สึกนั้นของฌาคส์ด้วยประโยคว่า “cent ans” ตามความนิยมในการใช้ภาษาไทยก็เช่นเดียวกัน เราเรียกระยะเวลาที่เราารู้สึกว่ายาวนานมากๆ ว่า “ร้อยปี” เช่นกัน

ตัวอย่างที่ 2

“Il y a cent ans que j’ai Lol dans les bras. Je lui parle de façon imperceptible. “

บทแปล

“ผมกอดโลลไว้ในอ้อมแขนนานนับร้อยปี ผมพูดกับโลลด้วยเสียงที่แทบจะ ‘ไม่ได้ยิน’ “ (น.120)

หลังจากที่ฌาคส์และตาเตียนามีความสัมพันธ์กันที่โรงแรมเดส์บัวส์ เธอจึงปล่อยให้เขาได้นอนพักเอาแรงแต่ฌาคส์กลับนอนนึกถึงโลลซึ่งมาแอบดูพวกเขาอยู่ในทุ่งข้าวไรย์ แม้ว่าในความเป็นจริงทุ่งข้าวไรย์จะอยู่ไม่ไกลจากโรงแรมแต่ในความรู้สึกของฌาคส์ โฮลด์ซึ่งปรารถนาจะได้อยู่ใกล้กับโลลแต่ไม่อาจทำได้จึงทำให้รู้สึกว่าเขาและโลลถูกแยกให้อยู่ไกลกันมาก ผู้เขียนใช้คำว่า “à mille lieues” เพื่อแสดงให้เห็นถึงระยะทางที่ไกลมากๆ แต่ไม่ได้หมายถึงระยะทาง 3,000 ไมล์จริงๆ ในภาษาไทยมีคำซึ่งมีความหมายเดียวกันได้แก่ “หมื่นลี้” และ “พันโยชน์” ผู้แปลเห็นว่าควรใช้สำนวน “พันโยชน์” เนื่องจากสามารถเก็บคำว่า “พัน” หรือ “mille” ไว้ได้ใกล้เคียงกับคำในต้นฉบับมากที่สุด

ตัวอย่างที่ 3

“Elle le laissa à ce répit, se blottit contre lui qui était à mille lieues de là, nulle part, dans les champs, et attendit qu’une nouvelle fois encore, il l’empoigne.”

บทแปล

“หล่อนปล่อยให้ฌาคส์ได้พักเหนื่อยและอิงแอบอยู่กับเขา รอคอยที่จะให้เขารวบตัวหล่อนเข้ามาอีกครั้ง แต่ไม่เป็นผลเพราะจิตใจของฌาคส์ล่องลอยไปไกลนับพันโยชน์จากที่นี่ ไม่ได้ไปที่ไหนหรอก แต่อยู่ในท้องทุ่ง” (น.80)

นอกจากนี้ยังมีการใช้อุปมาในแบบอื่นๆ อีกเช่น ตอนที่โลลอยู่ตามลำพังกับฌาคส์ที่บ้านของเธอ โลลได้สารภาพว่าเห็นฌาคส์กับตาเตียนาในห้องของโรงแรมเดส์บัวส์และตาเตียนาอยู่ในสภาพเปลือย ฌาคส์ตกใจมากที่โลลรู้ความลับของเขาและมีความรู้สึกว่าการเปิดเผยที่โลลพูดเบาๆ นั้นมีอำนาจมากและดังกว่าปกติ ผู้เขียนจึงใช้คำว่า “une force assourdissante” เพื่อแสดง

ให้เห็นว่าฌาคส์รู้สึกว่คำพูดของโลลนั้นดังมาก ๆ ทั้ง ๆ ที่โลลพูดด้วยเสียงปกติและให้เห็นว่าเสียงนั้นดังอื้ออึงจนเขาตกใจและไม่เข้าใจ ผู้แปลถ่ายทอดลักษณะของเสียงที่ดังมาก ๆ ตามความนิยมในภาษาไทยว่า “ดังจนหูแทบหนวก” ตรงตามความหมายและได้อารมณ์เทียบเท่าต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 2

“Je l’entends avec une force assourdissante et je ne la comprends pas, je ne comprends même plus qu’elle ne veut rien dire.”

บทแปล

“แม้ว่าผมจะได้ยินประโยคนั้นดังจนหูแทบจะหนวกแต่ผมก็ไม่เข้าใจมัน ผมไม่เข้าใจอีกต่อไปแล้วด้วยซ้ำว่ามันไม่มีความหมายอะไร” (น.66)

ในวันที่โลลและฌาคส์เดินทางไปที่. บีชด้วยกัน โลลมารอเขาที่ซานซาลาสถานีรถไฟอยู่ก่อนแล้ว เมื่อเห็นฌาคส์มาตามที่นั่งกันไว้โลลก็รู้สึกดีใจมากที่เรื่องดำเนินไปตามที่เธอต้องการ ผู้เขียนบรรยายให้เห็นว่าโลลรู้สึกยินดีอย่างล้นเหลือหรืออย่างท่วมท้นว่า “ Elle baigne dans la joie” ซึ่งมีความหมายตรงตัวว่า “โลลอาบในความสุข” ผู้แปลต้องการถ่ายทอดภาพนี้โดยยังคงเก็บรักษาคำว่า “อาบ” ไว้โดยแปลว่าว่า “เธอเิบอาบด้วยความยินดี” เพื่อให้สอดคล้องกับการรับรู้ของผู้อ่านชาวไทย

ตัวอย่างที่ 5

“De près dans le minerais, je reconnais la joie de tout l’être de Lol V. Stein.
Elle baigne dans la joie. “

บทแปล

“เมื่อเดินมาใกล้ๆ ผมสังเกตเห็นความยินดีทั่วทั้งร่างที่ฉายอยู่ในดวงตาของโลล เธอเิบอาบด้วยความยินดี “ (น. 140)

2.6 นามนัย (métonymie)

นามนัยคือ การใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด

การจะถ่ายทอดไวยากรณ์ที่เป็นนามนัยนั้น ผู้แปลต้องเข้าใจว่าผู้เขียนใช้นามนัยเพื่อสื่อความถึงสิ่งใดกันแน่แล้วจึงถ่ายทอดด้วยภาษาที่ผู้อ่านบทแปลจะสามารถเข้าใจได้ในตัวอย่างด้านล่าง ระหว่างที่สนทนากันอยู่โกลก็นึกถึงเรื่องในอดีตสมัยเรียนโรงเรียนประจำกับตาเตียนาขึ้นมาได้ว่า ตอนค่ำมของตาเตียนาจะยุ่งเสมอและเด็กนักเรียนคนอื่นๆ จะมาช่วย ผู้เขียนใช้คำว่า “dortoir” เพื่อหมายถึงเด็กนักเรียนที่อยู่อาศัยในหอพัก ไม่ได้หมายถึงตัวอาคารของหอพัก ผู้แปลจึงถ่ายทอด “tout le dortoir” ว่า “เด็กทั้งหอ” ตามความนิยมใช้ในภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 1

- Ah! Tes cheveux défaits, le soir, tout le dortoir venait voir, on t'aidait.

บทแปล

“โอ๊ย ผมยุ่งๆ ของเธอนะ พอดตกค่ำ เด็กทั้งหอพากันมาดู พวกเราต้องช่วยเธอ” (น. 16)

ระหว่างที่สนทนากันอยู่ ปีแยร์บอกโกลว่าตาเตียนาเคยเล่าสิ่งที่โกลและตาเตียนามักจะทำเป็นประจำทุกวันพฤหัสบดีสมัยที่เรียนหนังสือด้วยกัน โดยเรียกเรื่องราวที่เกิดขึ้นทุกวันพฤหัสบดีว่า “ces jeudis” ดังนั้นปีแยร์จึงไม่ได้หมายถึงวันพฤหัสบดีจริงๆ ซึ่งจะใช้ว่า “le jeudi” ผู้แปลจึงใช้คำว่า “เรื่องวันพฤหัสบดีพวกนี้” เพื่อสื่อถึงเรื่องราวหรือกิจกรรมที่ตาเตียนากับโกลทำทุกวันพฤหัสบดี

ตัวอย่างที่ 2

“- Tatiana nous a parlé de ces jeudis, dit Pierre Beugner.”

บทแปล

“ตาเตียนาคูยเรื่องวันพฤหัสบดีพวกนี้ให้เราฟังแล้ว” ปีแยร์ เบิกเนอร์ก้าว (น.24)

2.7 การไล่ระดับคำ (gradation)

การไล่ระดับคำ คือการใช้คำตั้งแต่สองคำในหมวดหมู่เดียวกันมาเรียงต่อกันตามลำดับความหมายและความรู้สึกที่เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ เพื่อแสดงความหมายที่ต้องการสื่อให้รุนแรงและมีน้ำหนักมากขึ้นตามลำดับ

โลลและตาเตียนาต่างแสวงหามิตรอีกฝ่ายว่าเป็นคนสวย ผู้เขียนเน้นให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะของโลลซึ่งมีลำดับที่รุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ คือพัฒนาจากการเป็นคนเข้าใจยากไปสู่คนที่จิตใจล่องลอยจนถึงกับเปลี่ยนไปเป็นคนละคนซึ่งผู้แปลถ่ายทอดโดยใช้การไต่ระดับคำเช่นเดียวกับต้นฉบับเพื่อสามารถถ่ายทอดความรู้สึกที่เพิ่มมากขึ้นไปสู่บทแปลโดยรักษารูปแบบและความหมายให้คงเดิมเหมือนต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 1

“Tatiana se leva pour embrasser Lol. Une autre femme fit place à celle-ci, imprévisible, déplacée, méconnaissable. De qui se moquait-elle si elle se moquait?”

บทแปล

“ตาเตียนาลุกขึ้นมาหอมแก้มโลล โลลกลายเป็นผู้หญิงอีกคนที่เดาไม่ออก จิตใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัว เปลี่ยนไปจนจำไม่ได้ ถ้าเธอยิ้มเยาะจริง เธอยิ้มเยาะใครกันล่ะ” (น.20)

เมื่อฉากมีโอกาสนอยู่กับโลลตามลำดับเป็นครั้งแรกที่บ้านของโลล เขาารู้สึกตื่นเต้นมาก ผู้เขียนแสดงให้เห็นถึงความตื่นเต้นของฉากซึ่งพัฒนามากขึ้นตามลำดับ ผู้แปลถ่ายทอดโดยเก็บรักษาความหมายรวมทั้งวิธีการที่ผู้เขียนใช้เพื่อเข้าถึงความรู้สึกของที่ฉากที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ

ตัวอย่างที่ 2

“Je vais tomber. Une faiblesse monte dans mon corps, un niveau s'élève, le sang noyé, le cœur est de vase, mou, il s'encrasse, il va s'endormir.”

บทแปล

ผมรู้สึกจะเป็นลม ร่างกายผมอ่อนแรง มันอ่อนแรงลงทุกที เลือดในกายหยุดสูบฉีด หัวใจอ่อนระทวยและปวกเปียก มันมีคราบสกปรกจับอยู่และกำลังจะหลับไหล (น.20)

2.8 การกล่าวซ้ำ (répétition)

การกล่าวซ้ำ คือกลวิธีทางวาทศาสตร์ที่เน้นคำหรือวลี หรือนำความคิดเห็นอย่างเดียวกันมาแปลงถ้อยคำเสียใหม่เพื่อให้เกิดการเน้น การกล่าวซ้ำอาจจะซ้ำเฉพาะเสียง พยางค์และ

คำ วลี บาทของบทร้อยกรอง กระบวนของจังหวะ ลีลา ความคิดเห็น การกล่าวอ้างถึงสิ่งอื่นและรูปทรงพื้นฐานต่างๆ

ฌาคส์กล่าวถึงภารกิจที่เขาต้องปฏิบัติต่อตาเตียนาหลังจากกลับจากบ้านโลล ฌาคส์ต้องการจะพบและมีความสัมพันธ์กับตาเตียนาเพื่อพิสูจน์ให้แน่ชัดว่าเขายังมีความปรารถนาในตัวเธออยู่เหมือนเดิมหรือเปล่าและเขาตั้งใจว่าจะต้องทำให้สำเร็จลุล่วงไม่ว่าภารกิจในครั้งนี้จะยากลำบากขนาดไหน ผู้เขียนใช้คำว่า “si... que” กับวลีที่หนึ่งและสามและ “si” กับวลีที่สองและสี่ซึ่งมีความหมายว่า “มาก” หรือ “แสนจะ” เพื่อเน้นให้เห็นว่าภารกิจนั้นลำบากเพียงใดแต่ในภาษาไทยเราไม่นิยมซ้ำคำในตำแหน่งเดียวกับต้นฉบับเพราะทำให้ประโยคในภาษาไทยเยิ่นเย้อและรุงรังมากเกินไป การแปลข้อความนี้ผู้แปลจึงใช้ “สักแค่ไหน” ทำวลีแรกและ “สักเพียงใด” มาใช้กับวลีสุดท้ายตามความนิยมใช้ของภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 1

“Je crois que ce soir mon désir de Tatiana s'assouvirait pour toujours, tâche exécutée si ardue qu'elle soit, si difficile, si longue qu'elle soit, si épuisante, alors je serai devant une certitude.”

บทแปล

“ผมรู้สึกว่าคุณมีความปรารถนาที่ผมมีในตัวตาเตียนาจะเหือดหายไปตลอดกาล แต่ไม่ว่าภารกิจที่ต้องปฏิบัตินั้นจะหนักหนาสาหัสสักแค่ไหน ลำบากยากเย็น เนิ่นนานและเหนื่อยล้า สักเพียงใด เมื่อถึงตอนนั้นผมจะได้แน่ใจเสียที” (น.32)

ในตอนที่ฌาคส์สัมผัสตัวโลลครั้งแรก เขารู้สึกตื่นเต้นทำอะไรไม่ถูก แล้วจู่ๆ เขาก็นึกถึงไมเคิล ริชาร์ดสัน อดีตคู่หมั้นของโลลขึ้นมาว่าไมเคิลก็เคยทำเช่นเดียวกันนี้ สำหรับโลลเขาคงเป็นตัวแทนของไมเคิล นั่นทำให้ภาพของชายทั้งสองผสมปนเปกันจนแยกไม่ออกทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ผู้เขียนใช้ภาษาฝรั่งเศสว่า “ni avant, ni après, ni pendant” เพื่อปฏิเสธซ้ำโดยใช้คำว่า ni นำหน้า avant, après และ pendant ในภาษาไทยก็มีรูปประโยคในลักษณะเดียวกันนี้ แต่เรานิยมใช้คำว่า “ไม่ว่าจะ” นำหน้าวลีแรกเพียงครั้งเดียวและใช้คำว่า “หรือ” นำหน้าวลีสุดท้าย

ส่วนการถ่ายทอดวลีภาษาฝรั่งเศส “morceau par morceau, temps par temps, nom par nom” ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับภาษาไทยว่า “ชิ้นต่อชิ้น วันต่อวัน ชื่อต่อชื่อ” ก็

เช่นเดียวกัน ในภาษาไทยเรานิยมใช้คำว่า “ทีละ” นำหน้าทุกวลีเพื่อถ่ายทอดความหมายได้ เทียบเท่ากับต้นฉบับ ผู้แปลจึงแปลได้ว่า “ทีละนิด ทีละวัน ทีละชื่อ”

ตัวอย่างที่ 2

“Je suis devenu maladroit. Au moment où mes mains se posent sur Lol le souvenir d'un mort inconnu me revient : il va servir l'éternel Richardson, l'homme de T. Beach, on se mélangera à lui, pêle-mêle tout ça ne va faire qu'un, on ne va plus reconnaître qui de qui, ni avant, ni après, ni pendant, on va se perdre de vue, de nom, on va mourir ainsi d'avoir oublié morceau par morceau, temps par temps, nom par nom, la mort.”

บทแปล

“ผมกลายเป็นคนงุ่มง่าม ตอนที่ผมวางมือลงบนตัวโลลผมก็หวนระลึกถึงชายแปลกหน้าผู้หนึ่งซึ่งล่องลับไปแล้วขึ้นมาอีกครั้ง เพราะว่าเขาคอนี้จะเป็นผู้รับใช้ผู้ชายแห่งที. บีช ไม่เคิล ริชาร์ดสันผู้เป็นอมตะ ผสมผสานเข้ากับเขา สับสนปนเปรมกันเป็นหนึ่งเดียวจนจำไม่ได้อีกแล้วว่าใครเป็นใคร ไม่ว่าจะก่อนหน้านี้ หลังจากนั้น หรือระหว่างนี้ เขาทั้งสองจะต่างมองไม่เห็นกันและไม่รู้ชื่อของกันและกัน พวกเขา กำลังจะตายไปแบบนี้ โดยลืมความตายไป ทีละนิด ทีละวัน ทีละชื่อ ” (น.64)

ดังนั้นในการถ่ายทอดวรรณศิลป์ไม่ว่าจะเป็นอุปลักษณ์ บุคคลาธิษฐาน ภาวะแย้ง ปฏิพจน์ อติพจน์ นามนัย การไต่ระดับคำหรือการกล่าวซ้ำ ผู้แปลจะต้องระมัดระวังในการถ่ายทอดนวนิยายเรื่องนี้โดยยังคงรักษารูปแบบวรรณศิลป์ให้ตรงตามต้นฉบับ สอดคล้องกับความนิยมใช้ในภาษาไทยและการรับรู้ของผู้อ่านชาวไทย ผู้แปลต้องรักษาเนื้อความและผลกระทบทางอารมณ์ที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้ได้เทียบเท่ากับต้นฉบับ